



ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจในด้านกิจกรรมของพระสงฆ์ ในภาค
คณะสงฆ์ 2 เกี่ยวกับการศึกษานอกระบบในโรงเรียน ดังนั้นในการวิเคราะห์และ
นำเสนอข้อมูล ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ ในรูปของตารางประกอบคำบรรยาย
ตามลำดับดังนี้

- ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป โดยผู้วิจัยได้นำเสนอเป็น 3 ตอน คือ
- ก. ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม (ตารางที่ 3 - 6)
 - ข. ข้อมูลทั่วไปของวัด (ตารางที่ 7 - 12)
 - ค. ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมทางการศึกษา (ตารางที่ 13)

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของพระภิกษุ ในกิจกรรมทางการศึกษาที่ทางวัด
จัดขึ้น (ตารางที่ 14 - 30)

ตอนที่ 3 ศึกษาความสัมพันธ์ในการจัดการศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการ
วิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ก. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าไคสแควร์ (χ^2) ในการศึกษาหา
ความสัมพันธ์ระหว่างพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบท ระดับการศึกษาสายสามัญ
ระดับการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรม และระดับการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลี
ต่างกับการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมทางการศึกษา (ตารางที่ 31 - 34)

ข. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าไคสแควร์ (χ^2) ในการศึกษาหา
ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของวัด รายได้ของวัด ที่ตั้งของวัด ประเภทของวัด และ
การได้รับเลือกเป็นวัดพัฒนาตัวอย่างจากกรมการศาสนากับการจัดกิจกรรมทางการศึกษา
(ตารางที่ 35 - 40)

ตอนที่ 4 ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาและศึกษาความคิดเห็น
เกี่ยวกับงานการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

(S.D.) (ตารางที่ 41 - 42)

ตอนที่ 5 เปรียบเทียบความคิดเห็นของพระสงฆ์เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน และความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษานอกระบบโรงเรียน โดยผู้วิจัยได้นำเสนอเป็น 6 ตอน คือ

ก. เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทและระดับการศึกษาสายสามัญต่างกัน (ตารางที่ 43 - 46) (ภาพสันฐานแสดงค่าเฉลี่ย รูปที่ 1)

ข. เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทและระดับการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรมต่างกัน (ตารางที่ 47 - 55) (ภาพสันฐานแสดงค่าเฉลี่ย รูปที่ 2 - 6)

ค. เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทและระดับการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลีต่างกัน (ตารางที่ 56 - 59)

ง. เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษาของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทและระดับการศึกษาสายสามัญต่างกัน (ตารางที่ 60 - 76) (ภาพสันฐานแสดงค่าเฉลี่ย รูปที่ 7 - 12)

จ. เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษาของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบท และระดับการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรมต่างกัน (ตารางที่ 77 - 101) (ภาพสันฐานแสดงค่าเฉลี่ย รูปที่ 13 - 21)

ฉ. เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษาของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทและระดับการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลีต่างกัน (ตารางที่ 102 - 111)

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป วิเคราะห์โดยแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ ผู้วิจัย
ได้นำเสนอเป็น 3 ตอน คือ

- ก. ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ข. ข้อมูลทั่วไปของวัด
- ค. ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมทางการศึกษา

จึงจะได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปของตารางดังต่อไปนี้

- ก. ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของเจ้าอาวาส จำแนกตามระยะเวลาของการอุปสมบท

ระยะเวลาการอุปสมบท	จำนวน	ร้อยละ
กลุ่มที่ 1 (1 - 5 พรรษา)	50	15.2
กลุ่มที่ 2 (6 - 10 พรรษา)	28	8.5
กลุ่มที่ 3 (11 - 15 พรรษา)	42	12.8
กลุ่มที่ 4 (16 - 20 พรรษา)	40	12.2
กลุ่มที่ 5 (21 - พรรษาขึ้นไป)	168	51.2
รวม	328	100.0

จากตารางที่ 3 พระภิกษุที่ตอบแบบสอบถาม สูงที่สุด คือพระภิกษุที่มีระยะเวลาการอุปสมบท 21 พรรษาขึ้นไป จำนวน 168 รูป คิดเป็นร้อยละ 51.2 สำหรับกลุ่มที่ 1, 3 และ 4 เป็นกลุ่มที่ตอบแบบสอบถามอยู่ในระดับใกล้เคียงกันคือ ประมาณร้อยละ 15.2, 12.8 และ 12.2 ตามลำดับ ส่วนกลุ่มที่ตอบแบบสอบถามน้อยที่สุด คือ กลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง 6 - 10 พรรษา จำนวน 28 รูป คิดเป็นร้อยละ 8.5

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของพระภิกษุ จำแนกตามระดับการศึกษาสายสามัญ

ระดับการศึกษาสายสามัญ	จำนวน	ร้อยละ
ระดับประถมศึกษา	285	86.9
ระดับมัธยมศึกษา	41	12.5
ระดับอุดมศึกษา	2	0.6
รวม	328	100.0

จากตารางที่ 4 พระภิกษุผู้ตอบแบบสอบถาม สูงที่สุดคือ พระภิกษุผู้มีการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 285 รูป คิดเป็นร้อยละ 86.9 รองลงมาคือพระภิกษุที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน 41 รูป คิดเป็นร้อยละ 12.5 พระภิกษุที่มีการศึกษาระดับอุดมศึกษามีน้อยที่สุดคือ 2 รูป คิดเป็นร้อยละ 0.6

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของพระภิกษุ จำแนกตามระดับการศึกษาพระปริยัติธรรม
แผนกธรรม

การศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรม	จำนวน	ร้อยละ
พระภิกษุผู้กำลังศึกษานักธรรม	61	18.6
พระภิกษุผู้สอบได้นักธรรมชั้นตรี	39	11.9
พระภิกษุผู้สอบได้นักธรรมชั้นโท	60	18.3
พระภิกษุผู้สอบได้นักธรรมชั้นเอก	168	51.2
รวม	328	100.0

จากตารางที่ 5 พระภิกษุผู้ตอบแบบสอบถามอันดับ 1 คือ พระภิกษุผู้สอบได้นักธรรมชั้นเอก มีจำนวน 168 รูป คิดเป็นร้อยละ 51.2 พระภิกษุผู้กำลังศึกษานักธรรมและผู้สอบได้นักธรรมชั้นโท มีจำนวนใกล้เคียงกันคือ พระภิกษุผู้กำลังศึกษานักธรรมมีจำนวน 61 รูป คิดเป็นร้อยละ 18.6 และพระภิกษุผู้สอบได้นักธรรมชั้นโท จำนวน 60 รูป คิดเป็นร้อยละ 18.3 ส่วนพระภิกษุผู้สอบได้นักธรรมชั้นตรีมีจำนวนน้อยที่สุด คือ 39 รูป คิดเป็นร้อยละ 11.9

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของพระภิกษุ จำแนกตามระดับการศึกษาพระปริยัติธรรม
แผนกบาลี

การศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลี	จำนวน	ร้อยละ
พระภิกษุผู้ไม่ได้ศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลี	274	83.5
พระภิกษุผู้กำลังศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลี	22	6.7
พระภิกษุผู้สอบได้อาจารย์ ประโยค 1 - 2 และประโยค ป.ธ.3 *	11	3.4
พระภิกษุผู้สอบได้ประโยค ป.ธ. 4 - 6	18	5.5
พระภิกษุผู้สอบได้อาจารย์ ประโยค ป.ธ. 7 - 9	3	0.9
รวม	328	100.0

จากตารางที่ 6 พระภิกษุผู้ตอบแบบสอบถามอันดับ 1 คือ พระภิกษุผู้ไม่ได้ศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลี จำนวน 274 รูป คิดเป็นร้อยละ 83.5 อันดับ 2 คือ พระภิกษุผู้กำลังศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลี ซึ่งยังไม่ได้สอบ จำนวน 22 รูป คิดเป็นร้อยละ 6.7 อันดับ 3 คือ พระภิกษุผู้สอบได้อาจารย์ประโยค ป.ธ. 4 - 6 จำนวน 18 รูป คิดเป็นร้อยละ 5.5 อันดับ 4 คือพระภิกษุผู้สอบได้อาจารย์ประโยค 1 - 2 และประโยค ป.ธ. 3 จำนวน 11 รูป คิดเป็นร้อยละ 3.4 และอันดับ 5 คือ พระภิกษุผู้สอบได้อาจารย์ประโยค ป.ธ. 7 - 9 จำนวน 3 รูป คิดเป็นร้อยละ 0.9

*

เปรียญธรรม

ข. ข้อมูลทั่วไปของวัด

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของวัด จำแนกตามขนาด

ขนาดของวัด	จำนวน	ร้อยละ
ขนาดเล็ก (มีพระภิกษุ 5 - 10 รูป)	198	60.3
ขนาดกลาง (มีพระภิกษุ 11 - 20 รูป)	101	30.8
ขนาดใหญ่ (มีพระภิกษุ 21 รูป ขึ้นไป)	29	8.8
รวม	328	100.0

จากตารางที่ 7 วัดที่ส่งแบบสอบถามกลับมา เป็นวัดขนาดเล็ก ซึ่งมีมากเป็นอันดับ 1 จำนวน 198 วัด คิดเป็นร้อยละ 60.3 อันดับรองลงมาคือ วัดขนาดกลาง มีจำนวน 101 วัด คิดเป็นร้อยละ 30.8 และวัดขนาดใหญ่มีน้อยที่สุดเพียง 29 วัด คิดเป็นร้อยละ 8.8

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของวัด จำแนกตามประเภท

ประเภทของวัด	จำนวน	ร้อยละ
วัดหลวง	41	12.5
วัดราษฎร์	287	87.5
รวม	328	100.0

จากตารางที่ 8 วัดราษฎร์มีมากเป็นอันดับ 1 ถึง 287 วัด คิดเป็นร้อยละ 87.5 ส่วนวัดหลวงนั้นมีเพียง 41 วัด คิดเป็นร้อยละ 12.5

ตารางที่ 9 จำนวนร้อยละของวัด จำแนกตามที่ตั้ง

ที่ตั้ง	จำนวน	ร้อยละ
ในเขตเทศบาล	69	21.0
นอกเขตเทศบาล	114	34.8
ในเขตสุขาภิบาล	37	11.8
นอกเขตสุขาภิบาล	108	32.4
รวม	328	100.0

จากตารางที่ 9 วัดที่ตั้งโดยตอบแบบสอบถามคืนมาจำนวน 328 วัดนั้น เป็นวัดที่อยู่นอกเขตเทศบาลและนอกเขตสุขาภิบาล รวมทั้งสิ้น 222 วัด คิดเป็นร้อยละ 67.2 นอกนั้นเป็นวัดในเขตเทศบาลและวัดในเขตสุขาภิบาล จำนวน 106 วัดคิดเป็นร้อยละ 32.8

ตารางที่ 10 จำนวนและร้อยละของวัด จำแนกตามการได้รับเลือกเป็นวัดพัฒนาตัวอย่าง จากกรมการศาสนา

การเลือกของกรมการศาสนา	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ได้รับเลือกเป็นวัดพัฒนา	285	86.9
ได้รับเลือกเป็นวัดพัฒนา	43	13.1
รวม	328	100.0

จากตารางที่ 10 วัดที่ไม่ได้รับเลือกเป็นวัดพัฒนาตัวอย่างจากกรมการศาสนา มีจำนวนมากถึง 285 วัด คิดเป็นร้อยละ 86.9 และวัดที่ได้รับเลือกเป็นวัดพัฒนานั้นมีเพียง 43 วัด คิดเป็นร้อยละ 13.1

ตารางที่ 11 จำนวนและร้อยละของวัด จำแนกตามงบประมาณที่ได้รับจากกรมการศาสนา

งบประมาณจากกรมการศาสนา	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ได้รับเลย	180	54.9
ได้รับน้อยกว่า 10,000 บาท ต่อปี	53	16.2
ได้รับ 10,001 - 20,000 บาท ต่อปี	58	17.7
ได้รับ 20,001 - 30,000 บาท ต่อปี	22	6.7
ได้รับ 30,001 - 40,000 บาท ต่อปี	6	1.8
ได้รับ 40,001 - 50,000 บาท ต่อปี	2	0.6
ได้รับมากกว่า 50,001 บาท ต่อปี	7	2.1
รวม	328	100.0

จากตารางที่ 11 วัดที่ไม่ได้รับงบประมาณจากกรมการศาสนาเลยนั้นมีมากเป็นอันดับ 1 จำนวน 180 วัด คิดเป็นร้อยละ 54.9 วัดที่ได้รับงบประมาณจากกรมการศาสนาในจำนวนใกล้เคียงกันคือ วัดที่ได้รับเงินงบประมาณ 10,001 - 20,000 บาท ต่อปี มีจำนวน 58 วัด คิดเป็นร้อยละ 17.7 วัดที่ได้รับเงินน้อยกว่า 10,000 บาท ต่อปี มีจำนวน 53 วัด คิดเป็นร้อยละ 16.2 และวัดที่ได้รับเงินงบประมาณ 30,001 - มากกว่า 50,001 บาท ต่อปี มีจำนวนน้อยรวมแล้วได้เพียง 15 วัด คิดเป็นร้อยละ 4.5

ตารางที่ 12 จำนวนและร้อยละของวัด ที่ได้รับการบริจาคจากประชาชน

จำนวนเงินที่ได้รับบริจาค	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ได้รับคำตอบว่าได้รับบริจาคหรือไม่	15	4.6
ได้รับต่ำกว่า 1,000 บาทต่อปี	4	1.2
ได้รับ 1,001 - 5,000 บาทต่อปี	13	4.0
ได้รับ 5,001 - 10,000 บาทต่อปี	20	6.1
ได้รับ 10,001 - 15,000 บาทต่อปี	11	3.4
ได้รับ 15,001 - 20,000 บาทต่อปี	15	4.6
ได้รับ 20,001 - 25,000 บาทต่อปี	23	7.0
ได้รับ 25,001 - 30,000 บาทต่อปี	25	7.6
ได้รับ 30,001 - 35,000 บาทต่อปี	16	4.9
ได้รับ 35,001 - 40,000 บาทต่อปี	31	9.5
ได้รับมากกว่า 40,001 บาทต่อปี	155	47.3
รวม	328	100.0

จากตารางที่ 12 วัดที่ได้รับเงินบริจาคจากประชาชนในจำนวนเงินที่ค่อนข้างสูงคือ มากกว่า 40,001 บาทต่อปี มีมากถึง 155 วัด คิดเป็นร้อยละ 47.3 รองลงมาเป็นวัดที่ได้รับบริจาคเงินอยู่ในช่วง 10,001 - 35,000 บาทต่อปี มีจำนวน 90 วัด คิดเป็นร้อยละ 27.5 ส่วนวัดที่ได้รับเงินบริจาคต่ำกว่า 1,000 บาทต่อปี มีน้อยที่สุดคือ 4 วัด คิดเป็นร้อยละ 1.2 และมีวัดที่ไม่ได้ให้คำตอบว่าได้รับบริจาคหรือไม่ จำนวน 15 วัด คิดเป็นร้อยละ 4.6

ค. ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมทางการศึกษา

ตารางที่ 13 จำนวนและร้อยละของวัดที่จัดกิจกรรมทางการศึกษา

ข้อที่	ข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
1	จัดให้มีการบรรยายธรรม	277	84.5
2	จัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรม	242	73.8
3	จัดแสดงปาฐกถาธรรม	206	62.8
4	จัดอบรมประชาชนประจำตำบล	190	57.9
5	ช่วยสอนศีลธรรมในโรงเรียน	180	54.9
6	จัดอบรมวิปัสสนากัมมัฏฐาน	148	45.1
7	ถวายความรู้พระสังฆาธิการ	94	28.7
8	เปิดอบรมวิชาชีพ	84	25.6
9	เปิดโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกสามัญ	73	22.3
10	จัดอบรมสามเณรภาคฤดูร้อน	63	19.2
11	จัดสอนพระอภิธรรม	39	11.9
12	จัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลี	35	10.7
13	จัดสอนธรรมศึกษาให้แก่ักโทษ	27	8.2
14	จัดอบรมศีลธรรมให้แก่ักโทษ	22	6.7
15	เปิดโรงเรียนพุทธศาสนาวินิจฉัย	15	4.7
16	เปิดโรงเรียนศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ	5	1.5

หมายเหตุ

N = 328

= การจัดกิจกรรมทางการศึกษาบางวัดอาจมีการจัดหลายกิจกรรม

จากตารางที่ 13 แสดงถึงกิจกรรมทางการศึกษาที่ทางวัดจัดขึ้นมาเรียงลำดับ
ได้ดังนี้ กิจกรรมที่มีการจัดมากที่สุดคือ การจัดให้มีการบรรยายธรรม มีจำนวน 277 วัด
คิดเป็นร้อยละ 84.5 รองลงมาคือการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรมมีจำนวน
242 วัด คิดเป็นร้อยละ 73.8 และจัดแสดงปาฐกถาธรรม มีจำนวน 206 วัด คิดเป็น
ร้อยละ 62.8 ส่วนกิจกรรมที่มีการจัดน้อยที่สุดคือการเปิดโรงเรียนศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ
มีจำนวน 5 วัด คิดเป็นร้อยละ 1.5

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของพระภิกษุในกิจกรรมทางการศึกษาที่ทางวัดจัดขึ้น

ตารางที่ 14 การมีส่วนร่วมของพระภิกษุในโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกสามัญ

ข้อที่	ข้อความ	จำนวนวัด	ร้อยละ
1	เป็นครูผู้สอน	83	35.6
2	เป็นผู้บริหารโรงเรียน	68	29.2
3	เป็นเจ้าหน้าที่ธุรการ	53	22.8
4	เป็นเจ้าหน้าที่แผนกทะเบียนและวัดผล	29	12.4
รวม		233	100.0

จากตารางที่ 14 พระภิกษุผู้มีส่วนร่วมในโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกสามัญนั้น อันดับ 1 ทำหน้าที่เป็นครูผู้สอน มีถึง 83 รูป คิดเป็นร้อยละ 35.6 อันดับ 2 เป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 68 รูป คิดเป็นร้อยละ 29.2 อันดับ 3 ทำงานเป็นเจ้าหน้าที่ธุรการ จำนวน 53 รูป คิดเป็นร้อยละ 22.8 และงานที่พระภิกษุมีส่วนร่วมค่าน้อยที่สุดคือ การเป็นเจ้าหน้าที่แผนกทะเบียนและวัดผล ซึ่งมีเพียง 29 รูป คิดเป็นร้อยละ 12.4

ตารางที่ 15 การมีส่วนร่วมของพระภิกษุในการอบรมวิปัสสนากัมมัฏฐาน

ข้อที่	ข้อความ	จำนวนวัด	ร้อยละ
1	เป็นผู้ให้การอบรม	124	37.8
2	รวมวางแผนการอบรม	106	32.3
3	นิมนต์พระมาให้การอบรม	104	31.7
4	ร่วมติดตามผลการอบรม	83	25.3

หมายเหตุ พระภิกษุบางรูปอาจทำงานหลายหน้าที่

N = 328

จากตารางที่ 15 พระภิกษุผู้มีส่วนร่วมในการอบรมวิปัสสนากัมมัฏฐาน ส่วนมากทำหน้าที่เป็นผู้ให้การอบรม มีจำนวน 124 รูป คิดเป็นร้อยละ 37.8 ในงานที่พระภิกษุมีส่วนร่วมในจำนวนใกล้เคียงกันคือ การรวมวางแผนการอบรมมีจำนวน 106 รูป คิดเป็นร้อยละ 32.3 และนิมนต์พระมาให้การอบรม มีจำนวน 104 รูป คิดเป็นร้อยละ 31.7 และงานที่พระภิกษุมีส่วนร่วมน้อยที่สุดคือ ร่วมติดตามผลการอบรมมีจำนวน 83 รูป คิดเป็นร้อยละ 25.3

ตารางที่ 16 การมีส่วนร่วมของพระภิกษุในการบรรยายธรรม

ข้อความ	จำนวนนัก	ร้อยละ
พระสงฆ์ในวัดนั้นเป็นผู้บรรยายธรรมเอง	254	77.4
นิมนต์พระสงฆ์จากวัดอื่นมาบรรยายธรรม	197	60.0
วางแผนจัดหัวข้อธรรมบรรยาย	155	47.2

หมายเหตุ พระภิกษุบางรูปอาจทำงานหลายหน้าที่
 N = 328

จากตารางที่ 16 พระภิกษุผู้มีส่วนร่วมในการบรรยายธรรมส่วนมากทำหน้าที่เป็นผู้บรรยายธรรม มีจำนวน 254 รูป คิดเป็นร้อยละ 77.4 รองลงมาคือเป็นผู้นิมนต์พระสงฆ์จากวัดอื่นมาบรรยายธรรม มีจำนวน 197 รูป คิดเป็นร้อยละ 60.0 และวางแผนจัดหัวข้อธรรมบรรยาย มีจำนวน 155 รูป คิดเป็นร้อยละ 47.2

ตารางที่ 17 การจัดบรรยายธรรมของทางวัด

ข้อความ	จำนวนวัด	ร้อยละ
บรรยายธรรมเฉพาะวันธรรมสวนะระหว่างเช้าพรรษา	241	73.4
บรรยายธรรมเฉพาะเทศกาลสำคัญ ๆ เช่น วันวิสาขบูชา	213	64.9
บรรยายธรรมทุกวันธรรมสวนะตลอดปี	93	28.3

หมายเหตุ บางวัดอาจจัดบรรยายธรรมหลายวาระเนื่องในโอกาสต่าง ๆ กัน
N = 328

จากตารางที่ 17 ทางวัดจัดบรรยายธรรมในวันธรรมสวนะระหว่างเช้าพรรษา มีจำนวน 241 วัด คิดเป็นร้อยละ 73.4 รองลงมาจัดให้มีการบรรยายธรรมในเทศกาลสำคัญ ๆ เช่น วันวิสาขบูชา มีจำนวน 213 วัด คิดเป็นร้อยละ 64.9 และวัดที่จัดบรรยายธรรมทุกวันธรรมสวนะตลอดปี มีน้อยที่สุดคือ 93 วัด คิดเป็นร้อยละ 28.3

ตารางที่ 18 การมีส่วนร่วมของพระภิกษุในการแสดงปาฐกถาธรรม

ข้อความ	จำนวนวัด	ร้อยละ
จัดหาและติดต่อองค์ปาฐกมาแสดงปาฐกถาธรรม	191	58.2
เป็นผู้แสดงปาฐกถาธรรม	165	50.3
วางแผนจัดหัวข้อปาฐกถาธรรม	52	15.8

หมายเหตุ พระภิกษุบางรูปอาจทำงานหลายหน้าที่
N = 328

จากตารางที่ 18 พระภิกษุส่วนมากทำหน้าที่จัดหาและติดต่อองค์ปาฐกมาแสดงปาฐกถาธรรม มีจำนวน 191 รูป คิดเป็นร้อยละ 58.2 รองลงมาเป็นผู้แสดงปาฐกถาธรรม มีจำนวน 165 รูป คิดเป็นร้อยละ 50.3 และงานที่พระภิกษุมีส่วนร่วมน้อยที่สุดคือ วางแผนจัดหัวข้อปาฐกถาธรรม มีจำนวน 52 รูป คิดเป็นร้อยละ 15.8

ตารางที่ 19 การจัดให้มีการแสดงปาฐกถาธรรมของทางวัด

ข้อความ	จำนวนวัด	ร้อยละ
เฉพาะเทศกาลสำคัญ ๆ เช่น วันวิสาขบูชา	185	56.4
เฉพาะวันธรรมสวนะระหว่างเข้าพรรษา	157	47.8
ทุกวันธรรมสวนะตลอดปี	51	15.5

หมายเหตุ บางวัดอาจจัดให้มีการแสดงปาฐกถาธรรมในหลายวาระเนื่องในโอกาสต่าง ๆ กัน
N = 328

จากตารางที่ 19 ในการจัดให้มีการแสดงปาฐกถาธรรมของทางวัดนั้น ส่วนมากทางวัดจะจัดให้มีการแสดงปาฐกถาธรรมในเทศกาลสำคัญ ๆ เช่น วันวิสาขบูชา มีจำนวน 185 วัด คิดเป็นร้อยละ 56.4 รองลงมาจัดให้มีการแสดงปาฐกถาธรรมเฉพาะวันธรรมสวนะระหว่างเข้าพรรษา จำนวน 157 วัด คิดเป็นร้อยละ 47.8 และจัดให้มีการแสดงปาฐกถาธรรมทุกวันธรรมสวนะตลอดปี จำนวน 51 วัด คิดเป็นร้อยละ 15.5

ตารางที่ 20 การมีส่วนร่วมของพระภิกษุในโรงเรียนพุทธศาสนาวัดอาทิตย์

การมีส่วนร่วม	จำนวนวัด	ร้อยละ
เป็นครูสอน	15	27.8
เป็นผู้บริหารโรงเรียน	14	25.9
เคยมีส่วนร่วมแต่ปัจจุบันได้หยุดงานคานนี้แล้ว	12	22.2
เป็นเจ้าหน้าที่ธุรการ	8	14.8
เป็นเจ้าหน้าที่แผนกทะเบียนและวัดผล	5	9.3
รวม	54	100.00

จากตารางที่ 20 งานที่พระภิกษุมีส่วนร่วมในโรงเรียนพุทธศาสนาวัดอาทิตย์ มีจำนวนใกล้เคียงกันคือ เป็นครูสอน มีจำนวน 15 รูป คิดเป็นร้อยละ 27.8 เป็นผู้บริหารโรงเรียน มีจำนวน 14 รูป คิดเป็นร้อยละ 25.9 และ เคยมีส่วนร่วม แต่ปัจจุบันได้หยุดงานคานนี้แล้ว มีจำนวน 12 รูป คิดเป็นร้อยละ 22.2 ส่วนงานธุรการ และงานในแผนกทะเบียนและวัดผลนั้น มีพระภิกษุทำหน้าที่คานนี้ค่อนข้างน้อย จำแนกได้ ดังนี้คือ เป็นเจ้าหน้าที่ธุรการ จำนวน 8 รูป คิดเป็นร้อยละ 14.8 และทำงานทะเบียนและวัดผลจำนวน 5 รูป คิดเป็นร้อยละ 9.3

ตารางที่ 21 การมีส่วนร่วมของพระภิกษุในการอบรมวิชาชีพ

การมีส่วนร่วม	จำนวนวัด	ร้อยละ
เป็นผู้แจ้งข่าวการอบรมให้ชาวบ้านรู้	43	24.7
จัดหาอุปกรณ์มาใช้ในการสอน	43	24.7
จัดหาวิทยากรมาอบรม	42	24.1
ติดตามผลการอบรม	33	19.0
เป็นผู้ให้การอบรมเอง	13	7.5
รวม	173	100.00

จากตารางที่ 21 งานที่พระภิกษุมีส่วนร่วมในการอบรมวิชาชีพอยู่ในจำนวนใกล้เคียงกันคือ เป็นผู้แจ้งข่าวการอบรมให้ชาวบ้านรู้ มีจำนวน 43 รูป คิดเป็นร้อยละ 24.7 จัดหาอุปกรณ์มาใช้ในการสอน มีจำนวน 43 รูป คิดเป็นร้อยละ 24.7 และจัดหาวิทยากรมาอบรมมีจำนวน 42 รูป คิดเป็นร้อยละ 24.1 รองลงมาคือ การติดตามผลการอบรม มีจำนวน 33 รูป คิดเป็นร้อยละ 19.0 และงานที่พระภิกษุมีส่วนร่วมน้อยที่สุดคือ เป็นผู้ให้การอบรมเอง มีจำนวน 13 รูป คิดเป็นร้อยละ 7.5

ตารางที่ 22 วิชาชีพที่ทางวัดเปิดอบรม

อาชีพ	จำนวนวัด	ร้อยละ
ช่างไม้	31	26.1
เลี้ยงสัตว์ เช่น เลี้ยงไก่ เลี้ยงนกกระทา	31	26.1
การเพาะเห็ดฟาง	27	22.7
ทอผ้า	15	12.6
ช่างสิบหมู่	9	7.5
เจียรนัยพลอย	6	5.0
รวม	119	100.00

จากตารางที่ 22 แสดงให้เห็นถึงอาชีพที่ทางวัดได้จัดอบรมให้แก่ประชาชน และอาชีพที่เปิดอบรมมีจำนวนที่ใกล้เคียงกันได้แก่ ช่างไม้ มีจำนวน 31 วัด คิดเป็นร้อยละ 26.1 การเลี้ยงสัตว์ เช่น เลี้ยงไก่ เลี้ยงนกกระทา มีจำนวน 31 วัด คิดเป็นร้อยละ 26.1 และการเพาะเห็ดฟาง มีจำนวน 27 วัด คิดเป็นร้อยละ 22.7 รองลงมาคือทอผ้า เปิดอบรม 15 วัด คิดเป็นร้อยละ 12.6 ส่วนอาชีพที่เปิดอบรมค่อนข้างน้อย ได้แก่ ช่างสิบหมู่ มีจำนวน 9 วัด คิดเป็นร้อยละ 7.5 และ เจียรนัยพลอย มีเพียง 6 วัด คิดเป็นร้อยละ 5.0

ตารางที่ 23 ระดับการศึกษาที่ทางวัดเปิดสอนในโรงเรียนศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ

ระดับการศึกษา	จำนวนวัด	ร้อยละ
แบบเบ็ดเสร็จ 1 - 2	5	71.4
แบบเบ็ดเสร็จ 3 - 4	2	28.6
รวม	7	100.00

จากตารางที่ 23 ในโรงเรียนศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญที่ทางวัดเปิดสอน ส่วนมากเปิดสอนแบบเบ็ดเสร็จ 1 - 2 มีจำนวน 5 วัด คิดเป็นร้อยละ 71.4 และ เปิดสอนแบบเบ็ดเสร็จ 3 - 4 มีจำนวน 2 วัด คิดเป็นร้อยละ 28.6

ตารางที่ 24 กลุ่มบุคคลที่เข้าศึกษาในโรงเรียนศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญที่ทางวัดจัดขึ้น

กลุ่มบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
ฆราวาส	6	66.7
พระภิกษุสามเณร	3	33.3
รวม	9	100.00

หมายเหตุ บางวัดอาจมีทั้งฆราวาสและพระภิกษุสามเณรเรียนด้วยกัน

จากตารางที่ 24 กลุ่มบุคคลที่เข้าศึกษาในโรงเรียนศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญที่ทางวัดจัดขึ้นนั้น ส่วนมากเป็นฆราวาส มีจำนวน 6 วัด คิดเป็นร้อยละ 66.7 และเป็นพระภิกษุสามเณร มีจำนวน 3 วัด คิดเป็นร้อยละ 33.3

ตารางที่ 25 การมีส่วนร่วมของพระภิกษุในโรงเรียนศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ

การมีส่วนร่วม	จำนวนวัค	ร้อยละ
วางแผนงานร่วมกับคณะครูผู้สอน	9	31.0
เป็นผู้แจกข่าวคราวของทางโรงเรียนให้ชาวบ้านทราบ	7	24.2
เป็นครูสอน	5	17.2
จัดหาทุน	4	13.8
เป็นผู้บริหารโรงเรียน	4	13.8
รวม	29	100.00

จากตารางที่ 25 พระภิกษุที่มีส่วนร่วมในโรงเรียนศึกษาผู้ใหญ่ ส่วนมากมีส่วนร่วมด้านวางแผนงานร่วมกับคณะครูผู้สอน มีจำนวน 9 รูป คิดเป็นร้อยละ 31.0 รองลงมาเป็นผู้แจกข่าวคราวของทางโรงเรียนให้ชาวบ้านทราบ มีจำนวน 7 รูป คิดเป็นร้อยละ 24.2 และงานที่พระภิกษุมีส่วนร่วมมีจำนวนที่ใกล้เคียงกัน คือ เป็นครูผู้สอน มีจำนวน 5 รูป คิดเป็นร้อยละ 17.2 จัดหาทุน มีจำนวน 4 รูป คิดเป็นร้อยละ 13.8 และเป็นผู้บริหารโรงเรียน มีจำนวน 4 รูป คิดเป็นร้อยละ 13.8

ตารางที่ 26 การมีส่วนร่วมของพระภิกษุในการอบรมสามเณรภาคฤดูร้อน

การมีส่วนร่วม	จำนวนวัด	ร้อยละ
เป็นผู้ให้การอบรมแก่สามเณร	64	40.8
วางแผนงานร่วมกับครูที่ให้การอบรม	48	30.6
จัดหาวิทยากรมาช่วยในการอบรม	45	28.6
รวม	157	100.00

จากตารางที่ 26 งานที่พระภิกษุมีส่วนร่วมมากที่สุดในการอบรมสามเณรภาคฤดูร้อน คือ เป็นผู้ให้การอบรมแก่สามเณร จำนวน 64 รูป คิดเป็นร้อยละ 40.8 งานที่พระภิกษุมีส่วนร่วมจำนวนที่ใกล้เคียงกันคือ การวางแผนงานร่วมกับครูที่ให้การอบรม มีจำนวน 48 รูป คิดเป็นร้อยละ 30.6 และจัดหาวิทยากรมาช่วยในการอบรมมีจำนวน 45 รูป คิดเป็นร้อยละ 28.6

ตารางที่ 27 การมีส่วนร่วมของพระภิกษุในการอบรมประชาชนประจำตำบล

การมีส่วนร่วม	จำนวนวัด	ร้อยละ
พระภิกษุเป็นผู้ให้การอบรมเอง	159	48.4
พระภิกษุเป็นผู้จัดหาวิทยากรมาร่วมอบรม	144	43.9
พระภิกษุเป็นผู้วางแผนร่วมกับคณะผู้ให้การอบรม	121	36.8
พระภิกษุเป็นผู้ประสานงานระหว่างกรมการศาสนากับวัด	95	28.9

หมายเหตุ พระภิกษุบางรูปอาจทำงานหลายหน้าที่

N = 328

จากตารางที่ 27 พระภิกษุมีส่วนร่วมในการอบรมประชาชนประจำตำบล โดยทำหน้าที่เป็นผู้ให้การอบรมเองนั้น มีจำนวนมากที่สุดคือ 159 รูป คิดเป็นร้อยละ 48.4 รองลงมา เป็นพระภิกษุผู้ทำหน้าที่จัดหาวิทยากรมาร่วมอบรม มีจำนวน 144 รูป คิดเป็นร้อยละ 43.9 พระภิกษุผู้ทำหน้าที่วางแผนงานร่วมกับคณะผู้ให้การอบรมมีจำนวน 121 รูป คิดเป็นร้อยละ 36.8 และพระภิกษุผู้ทำหน้าที่ประสานงานระหว่างกรมการศาสนากับวัด มีจำนวน 95 รูป คิดเป็นร้อยละ 28.9

ตารางที่ 28 การมีส่วนร่วมของพระภิกษุในการสอนศีลธรรมในโรงเรียน

การมีส่วนร่วม	จำนวนวัด	ร้อยละ
เป็นผู้ประสานงานระหว่างวัดกับโรงเรียน	137	41.7
เป็นครูสอน	133	40.5
จัดหาพระภิกษุไปสอน	122	37.1
วางแผนจัดหาหัวข้อในการสอน	94	28.6

หมายเหตุ พระภิกษุมารูปอาจทำงานหลายหน้าที่

N = 328

จากตารางที่ 28 งานที่พระภิกษุส่วนมากมีส่วนร่วมในการสอนศีลธรรมในโรงเรียนมีจำนวนที่ใกล้เคียงกัน คือ เป็นผู้ประสานงานระหว่างวัดกับโรงเรียน มีจำนวน 137 รูป คิดเป็นร้อยละ 41.7 และเป็นครูผู้สอน มีจำนวน 133 รูปคิดเป็นร้อยละ 40.5 รองลงมาคือ การจัดหาพระภิกษุไปสอน มีจำนวน 122 รูป คิดเป็นร้อยละ 37.1 และวางแผนจัดหาหัวข้อสำหรับการสอน มีจำนวน 94 รูป คิดเป็นร้อยละ 28.6

ตารางที่ 29 การมีส่วนร่วมของพระภิกษุในการอบรมศีลธรรมแก่นักโทษ

การมีส่วนร่วม	จำนวนวัด	ร้อยละ
พระภิกษุเป็นผู้ให้การอบรม	14	45.2
พระภิกษุเป็นผู้ประสานงานระหว่างวัดกับเรือนจำ	9	29.0
พระภิกษุเป็นผู้จัดหัวข้ออบรม	8	25.8
รวม	31	100.00

จากตารางที่ 29 การมีส่วนร่วมในการอบรมศีลธรรมแก่นักโทษนั้น โดยมากพระภิกษุเป็นผู้ให้การอบรมเองมีจำนวน 14 รูป คิดเป็นร้อยละ 45.2 งานที่พระภิกษุมีส่วนร่วมมีจำนวนที่ใกล้เคียงกัน คือ การเป็นผู้ประสานงานระหว่างวัดกับเรือนจำ มีจำนวน 9 รูป คิดเป็นร้อยละ 29.0 และ เป็นผู้จัดหัวข้ออบรมมีจำนวน 8 รูป คิดเป็นร้อยละ 25.8

ตารางที่ 30 การมีส่วนร่วมของพระภิกษุในการสอนธรรมศึกษาให้นักโทษ

การมีส่วนร่วม	จำนวน	ร้อยละ
จัดพระภิกษุเข้าไปสอน	9	30.0
เป็นผู้ประสานงานระหว่างวัดกับเรือนจำ	8	26.7
จัดหัวข้อสำหรับสอน	7	22.3
เป็นผู้สอน	6	20.0
รวม	30	100.00

จากตารางที่ 30 พระภิกษุผู้มีส่วนร่วมในการสอนธรรมศึกษาให้นักโทษมีจำนวนที่ใกล้เคียงกัน คือ จัดพระภิกษุเข้าไปสอน มีจำนวน 9 รูป คิดเป็นร้อยละ 30.0 เป็นผู้ประสานงานระหว่างวัดกับเรือนจำ มีจำนวน 8 รูป คิดเป็นร้อยละ 26.7 จัดหัวข้อสำหรับสอน มีจำนวน 7 รูป คิดเป็นร้อยละ 22.3 และเป็นผู้สอนมีจำนวน 6 รูป คิดเป็นร้อยละ 20.0

ตอนที่ 3 ศึกษาหาความสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดการศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูลโดยการใช้ค่าโคสแควร์ (x^2) แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

1. ศึกษาเปรียบเทียบหาความแตกต่างในการจัดการศึกษา ในหัวข้อต่อไปนี้
 - 1.1 ระหว่างพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทต่างกันกับการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมทางการศึกษา
 - 1.2 ระหว่างพระภิกษุผู้มีระดับการศึกษาสายสามัญต่างกันกับการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมทางการศึกษา
 - 1.3 ระหว่างพระภิกษุผู้มีระดับการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรมต่างกันกับการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมทางการศึกษา
 - 1.4 ระหว่างพระภิกษุผู้มีระดับการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลีต่างกันกับการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมทางการศึกษา
2. ศึกษาหาความสัมพันธ์เกี่ยวกับลักษณะต่าง ๆ ของวัดในหัวข้อต่อไปนี้
 - 2.1 ระหว่างขนาดของวัดที่ต่างกันกับการจัดกิจกรรมทางการศึกษา
 - 2.2 ระหว่างรายได้ของวัดที่ต่างกันกับการจัดกิจกรรมทางการศึกษา
 - 2.3 ระหว่างวัดที่ตั้งอยู่ในเขตต่างกันกับการจัดกิจกรรมทางการศึกษา
 - 2.4 ระหว่างวัดซึ่งต่างประเภทกันกับการจัดกิจกรรมทางการศึกษา
 - 2.5 ระหว่างวัดที่ได้รับเลือกและไม่ได้รับเลือกเป็นวัดพัฒนาตัวอย่าง จากกรมการศาสนากับการจัดกิจกรรมทางการศึกษา

1. ศึกษาเปรียบเทียบหาความแตกต่างในการจัดการศึกษา ดังหัวข้อต่อไปนี้
 - 1.1 ระหว่างพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทต่างกันกับการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมทางการศึกษา
 - 1.2 ระหว่างพระภิกษุผู้มีระดับการศึกษาสายสามัญต่างกันกับการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมทางการศึกษา
 - 1.3 ระหว่างพระภิกษุผู้มีระดับการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรมต่างกันกับการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมทางการศึกษา
 - 1.4 ระหว่างพระภิกษุผู้มีระดับการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลีต่างกันกับการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมทางการศึกษา

ตารางที่ 31 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมทางการศึกษาของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทที่แตกต่างกัน

ข้อความ	ระยะเวลาของการอุปสมบท										X ² (4)
	(1-5 พรรษา)		(6-10 พรรษา)		(11-15 พรรษา)		(16-20 พรรษา)		(21 พรรษาขึ้นไป)		
	จัด	ไม่จัด	จัด	ไม่จัด	จัด	ไม่จัด	จัด	ไม่จัด	จัด	ไม่จัด	
1. การมีส่วนร่วมใน โรงเรียนปริยัติธรรม แผนกสามัญ	14	36	8	20	13	29	17	23	58	110	4.50
2. การมีส่วนร่วมในการ อบรมวิปัสสนากัมมัฏฐาน	9	41	22	6	23	19	19	21	87	81	9.92*
3. การมีส่วนร่วมในการ บรรยายธรรม	16	34	26	2	41	1	37	3	153	15	18.93*
4. การมีส่วนร่วมในการ แสดงปาฐกถาธรรม	22	28	22	6	29	13	23	17	120	48	9.56*
5. การมีส่วนร่วมใน โรงเรียนพุทธ ศาสนาวันอาทิตย์	13	37	24	4	38	4	36	4	150	18	7.73*
6. การมีส่วนร่วมในการ อบรมวิชาชีพ	12	38	7	21	7	35	6	34	35	135	3.05

ตาราง 31 (ต่อ)

ข้อความ	ระยะเวลาของการอุปสมบท										x ² (4)
	(1-5 พรรษา)		(6-10 พรรษา)		(11-15 พรรษา)		(16-20 พรรษา)		(21 พรรษาขึ้นไป)		
	จัด	ไม่จัด	จัด	ไม่จัด	จัด	ไม่จัด	จัด	ไม่จัด	จัด	ไม่จัด	
7. การมีส่วนร่วมใน โรงเรียนศึกษา ผู้ใหญ่สายสามัญ	10	40	1	27	1	41	2	38	7	161	2.98
8. การมีส่วนร่วมใน การอบรมสามเณร ภาคฤดูร้อน	16	34	8	20	12	32	12	28	36	132	4.32
9. การมีส่วนร่วมใน การสอนประชาชน ประจำตำบล	24	26	18	10	27	15	22	18	115	53	6.87*
10. การมีส่วนร่วมใน การสอนศีลธรรม ในโรงเรียน	29	21	18	10	24	18	23	17	102	66	6.79*
11. การมีส่วนร่วมใน การสอนศีลธรรม ให้นักโทษ	10	40	16	12	23	19	24	16	100	68	6.65*
12. การมีส่วนร่วมใน การสอนธรรมศึกษา ให้นักโทษ	9	41	15	13	24	18	26	14	101	67	7.97*

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 31 พระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทต่างกันจะมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมทางการศึกษาส่วนมากแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยพระภิกษุผู้มีอายุพรรษามากจะมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมสูงกว่าพระภิกษุกลุ่มที่มีอายุพรรษาน้อย ยกเว้นกิจกรรมต่อไปนี้ การมีส่วนร่วมในโรงเรียน-ปริยัติธรรมแผนกสามัญ การอบรมวิชาชีพ การมีส่วนร่วมในโรงเรียนศึกษาผู้ใหญ่-สายสามัญและการอบรมสามเณรภาคฤดูร้อน พระภิกษุมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 32 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของพระภิกษุผู้ที่มีระดับการศึกษาสายสามัญที่แตกต่างกัน

ข้อความ	การศึกษาสายสามัญ						2 X (2)
	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		อุดมศึกษา		
	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี	
1. การมีส่วนร่วมในโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกสามัญ	97	183	13	28	0	2	3.43
2. การมีส่วนร่วมในการอบรมวิปัสณากรรมฐาน	135	150	23	18	2	0	9.38*
3. การมีส่วนร่วมในการบรรยายธรรม	190	95	40	1	2	0	9.65*
4. การมีส่วนร่วมในการแสดงปาฐกถาธรรม	145	140	29	12	1	1	9.73*
5. การมีส่วนร่วมในโรงเรียนพุทธศาสนาวินิจฉัย	43	242	28	13	2	0	8.82*
6. การมีส่วนร่วมในการอบรมวิชาชีพ	80	205	11	30	0	2	2.52
7. การมีส่วนร่วมในโรงเรียนศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ	10	275	1	40	1	1	1.95
8. การมีส่วนร่วมในการอบรมสามเณรภาคฤดูร้อน	90	195	29	12	0	2	9.31*
9. การมีส่วนร่วมในการอบรมประชาชนประจำตำบล	175	110	25	16	2	0	9.68*
10. การมีส่วนร่วมในการสอนศีลธรรมในโรงเรียน	173	112	18	23	1	1	4.31
11. การมีส่วนร่วมในการอบรมศีลธรรมให้นักโทษ	95	190	12	29	0	2	3.23
12. การมีส่วนร่วมในการสอนธรรมศึกษาให้นักโทษ	85	200	13	28	0	2	3.21

* P < .05

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 32 พระภิกษุกลุ่มที่มีการศึกษาสายสามัญต่างกัน จะมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมทางการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยพระภิกษุกลุ่มที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษาจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่อไปสูงกว่าพระภิกษุกลุ่มที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา นั่นคือ การมีส่วนร่วมในการอบรมวิปัสสนากัมมัฏฐาน การบรรยายธรรม การแสดงปาฐกถาธรรม การมีส่วนร่วมในโรงเรียนพุทธศาสนาวินิจฉัย การอบรมสามเณรภาคฤดูร้อน และการอบรมประชาชนประจำตำบล

ตารางที่ 33 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมทางการศึกษาของพระภิกษุที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่ากับพระภิกษุที่มีระดับการศึกษาปวช.หรือต่ำกว่า

ข้อความ	การศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรม								χ^2 (3)
	ไม่ได้นักธรรม		สอบได้นักธรรมตรี		สอบได้นักธรรมโท		สอบได้นักธรรมเอก		
	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี	
1. การมีส่วนร่วมในโรงเรียนปริยัติธรรม แผนกสามัญ	18	43	10	29	18	42	64	104	4.57
2. การมีส่วนร่วมในการอบรมวิปัสสนา กัมมัฏฐาน	17	44	15	24	30	30	98	70	10.81*
3. การมีส่วนร่วมในการบรรยายธรรม	29	32	38	1	54	6	152	16	27.32*
4. การมีส่วนร่วมในการแสดงปาฐกถาธรรม	15	46	30	9	42	18	113	55	15.67*
5. การมีส่วนร่วมในโรงเรียนพุทธศาสนา วันอาทิตย์	21	40	18	11	20	40	122	46	12.50*
6. การมีส่วนร่วมในการอบรมวิชาชีพ	12	49	7	32	15	45	31	137	5.35*
7. การมีส่วนร่วมในโรงเรียนศึกษาผู้ใหญ่ สายสามัญ	10	51	3	36	4	56	6	162	2.17
8. การมีส่วนร่วมในการอบรมสามเณร- ภาคฤดูร้อน	16	45	5	34	14	46	46	122	4.16*

ตาราง 33 (ต่อ)

ข้อความ	การศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรม								χ^2 (3)
	ไม่ได้นักธรรม		สอบได้นักธรรมตรี		สอบได้นักธรรมโท		สอบได้นักธรรมเอก		
	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี	
9. การมีส่วนร่วมในการอบรมประชาชน- ประจำตำบล	26	35	21	18	39	21	116	52	16.33*
10. การมีส่วนร่วมในการสอนศีลธรรมใน- โรงเรียน	21	40	17	22	36	24	106	62	9.65*
11. การมีส่วนร่วมในการอบรมศีลธรรม ใหนักโทษ	11	50	13	26	2	58	11	157	2.36
12. การมีส่วนร่วมในการสอนธรรมศึกษา แก่นักโทษ	11	50	4	35	3	57	8	160	2.11

*
P < .05

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 33 พระภิกษุผู้มีระดับการศึกษาพระปริยัติธรรม
แผนกธรรมแตกต่างกัน จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ที่ระดับ .05 โดยพระภิกษุกลุ่มที่สอบได้นักธรรมชั้นตรี นักธรรมชั้นโทและนักธรรมชั้นเอก
มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมทางการศึกษามากกว่าพระภิกษุกลุ่มที่ไม่ได้นักธรรม ในเรื่อง
ต่อไปนี้ การอบรมวิปัสสนากัมมัฏฐาน การบรรยายธรรม การแสดงปาฐกถาธรรม
การมีส่วนร่วมในโรงเรียนพุทธศาสนานานาชาติ การอบรมประชาชนประจำตำบลและ
การมีส่วนร่วมในการสอนศีลธรรมในโรงเรียน

ตารางที่ 34 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมทางการศึกษาของพระภิกษุผู้ที่มีระดับการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลีต่างกัน

ข้อความ	การศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลี										\bar{X}^2 (4)
	ไม่เรียน		ยังสอบไม่ได้		บาลีประโยค 1-2		บาลีประโยค		บาลีประโยค		
			เปรียบเทียบ		เปรียบเทียบประโยค		ป.ศ. 4-6		ป.ศ. 7-9		
	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี	
1. การมีส่วนร่วมในโรงเรียนปริยัติธรรม แผนกสามัญ	89	185	11	11	6	5	15	3	2	1	10.95*
2. การมีส่วนร่วมในการอบรมวิปัสณา- กัมมัฏฐาน	126	148	15	7	7	4	9	9	3	0	9.53*
3. การมีส่วนร่วมในการบรรยายธรรม	120	154	21	1	10	1	18	0	3	0	12.78*
4. การมีส่วนร่วมในการแสดงปาฐกถา- ธรรม	135	139	19	3	10	1	12	6	3	0	13.69*
5. การมีส่วนร่วมในโรงเรียนพุทธศ- ศาสนวันอาทิตย์	113	161	17	5	9	2	14	4	2	1	9.86*
6. การมีส่วนร่วมในการอบรมวิชาชีพ	87	187	8	14	6	5	13	5	2	1	8.25*
7. การมีส่วนร่วมในโรงเรียนศึกษา- ผู้ใหญ่สายสามัญ	49	225	0	22	2	9	3	15	1	2	2.66

ตาราง 34 (ต่อ)



ขอความ

การศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลี

ไม่เรียน	ยังสอบไม่ได้	บาลีประโยค 1-2		บาลีประโยค 3-4		บาลีประโยค 5-6		บาลีประโยค 7-9		2
เปรียบเทียบ		เปรียบเทียบ 3ประโยค		ป.ธ.4-6		ป.ธ.7-9				X
มี	ไม่มี	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี	(4)

8. การมีส่วนร่วมในการอบรมสามเณร

ภาคฤดูร้อน

77	197	7	15	8	3	13	5	2	1	8.43*
----	-----	---	----	---	---	----	---	---	---	-------

9. การมีส่วนร่วมในการอบรมประชาชน

ประจำตำบล

155	119	15	7	7	4	12	6	3	0	13.86*
-----	-----	----	---	---	---	----	---	---	---	--------

10. การมีส่วนร่วมในการจัดสอนศีลธรรม

ในโรงเรียน

105	169	15	7	8	3	10	8	2	1	10.98*
-----	-----	----	---	---	---	----	---	---	---	--------

11. การมีส่วนร่วมในการอบรมศีลธรรม

ให้นักโทษ

40	154	0	22	2	9	2	16	1	2	1.33
----	-----	---	----	---	---	---	----	---	---	------

12. การมีส่วนร่วมในการสอนธรรมศึกษา

ให้นักโทษ

17	157	0	22	1	10	1	17	1	2	1.01
----	-----	---	----	---	----	---	----	---	---	------

* P < .05

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 34 พระภิกษุผู้มีระดับการศึกษาพระปริยัติธรรม
แผนกบาลีที่แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมทางการศึกษามากแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยพระภิกษุกลุ่มที่สอบไม่ได้เปรียญธรรม กลุ่มที่สอบได้
บาลีประโยค 1 - 2 เปรียญธรรม 3 ประโยค กลุ่มที่สอบได้บาลีประโยค ป.ธ. 4 - 6
และกลุ่มที่สอบได้บาลีประโยค ป.ธ. 7 - 9 มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมสูงกว่า -
พระภิกษุกลุ่มที่ไม่ได้เรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี ยกเว้นในเรื่อง การมีส่วนร่วม
ในโรงเรียนศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ การอบรมศีลธรรมให้นักโทษ และการสอนธรรมศึกษา
ให้นักโทษ ซึ่งพระภิกษุมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเหล่านี้ไม่แตกต่างกัน

2. ศึกษาหาความสัมพันธ์เกี่ยวกับลักษณะต่าง ๆ ของวัดในหัวข้อต่อไปนี้
 - 2.1 ระหว่างขนาดของวัดที่แตกต่างกันกับการจัดกิจกรรมทางการศึกษา
 - 2.2 ระหว่างรายได้ของวัดที่แตกต่างกันกับการจัดกิจกรรมทางการศึกษา
 - 2.3 ระหว่างวัดที่ตั้งอยู่ในเขตที่แตกต่างกันกับการจัดกิจกรรมทางการศึกษา
 - 2.4 ระหว่างวัดซึ่งต่างประเภทกันกับการจัดกิจกรรมทางการศึกษา
 - 2.5 ระหว่างวัดที่ได้รับเลือกและไม่ได้รับเลือกเป็นวัดพัฒนาตัวอย่างจากกรมการศาสนากับการจัดกิจกรรมทางการศึกษา

ตารางที่ 35 เปรียบเทียบการจัดกิจกรรมทางการศึกษาของวัดที่มีขนาดต่างกัน

ข้อความ	ขนาดของวัด						\bar{x} (2)
	ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่		
	จัด	ไม่จัด	จัด	ไม่จัด	จัด	ไม่จัด	
1. การถวายความรู้แก่พระสังฆาธิการ	34	164	48	53	19	10	10.92*
2. จัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรม	64	134	87	64	27	2	15.61*
3. จัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลี	11	187	11	90	7	22	5.88
4. เปิดโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกสามัญ	41	167	23	78	9	20	6.25
5. จัดสอนพระอภิธรรม	17	181	17	84	5	24	4.70
6. จัดอบรมวิปัสณากรรมฐาน	76	122	55	46	17	12	12.36*
7. จัดการบรรยายธรรม	82	118	94	7	28	1	16.13*
8. จัดให้มีการแสดงปาฐกถาธรรม	70	128	71	30	24	5	13.15*
9. เปิดโรงเรียนพุทธศาสนาวินิจฉัย	5	193	6	95	10	19	8.76*
10. เปิดอบรมวิชาชีพ	42	156	27	74	9	20	6.38
11. เปิดโรงเรียนศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ	3	195	2	99	1	28	0.56
12. จัดอบรมสามเณรภาคฤดูร้อน	29	169	29	72	11	28	8.93*

ตาราง 35 (ต่อ)

ข้อความ	ขนาดของวัด						χ^2 (2)
	ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่		
	จัด	ไม่จัด	จัด	ไม่จัด	จัด	ไม่จัด	
13. จัดอบรมประชาชนประจำตำบล	100	98	69	32	21	8	14.50*
14. จัดสอนศีลธรรมในโรงเรียน	95	103	65	36	20	9	14.13*
15. จัดอบรมศีลธรรมให้นักโทษ	13	185	7	94	2	27	3.65
16. จัดสอนธรรมศึกษาให้นักโทษ	21	177	4	97	2	27	3.98

*
P < .05

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 35 วัดที่มีขนาดแตกต่างกันส่วนมากมีการจัดกิจกรรมทางการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยวัดขนาดใหญ่และวัดขนาดกลาง มีการจัดกิจกรรมทางการศึกษามากกว่าวัดขนาดเล็กยกเว้นเรื่องต่อไปนี้ การจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลี การเปิดโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกสามัญ การสอนพระอภิธรรม การอบรมวิชาชีพ การเปิดโรงเรียนศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ การจัดอบรมศีลธรรมให้นักโทษ และการสอนธรรมศึกษาให้นักโทษ ซึ่งมีผลการจัดกิจกรรมทางการศึกษาไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 36 เปรียบเทียบการจัดกิจกรรมของวัดหลวงกับวัดราษฎร์

ข้อความ	ประเภทของวัด				2 X (1)
	วัดหลวง		วัดราษฎร์		
	จัด	ไม่จัด	จัด	ไม่จัด	
1. ถวายความรู้แก่พระสังฆาธิการ	21	20	73	214	10.68*
2. จัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรม	31	10	76	211	10.79*
3. จัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลี	16	25	19	268	16.19*
4. เปิดโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกสามัญ	13	28	60	227	2.41
5. จัดสอนพระอภิธรรม	3	38	36	251	0.93
6. จัดอบรมวิปัสณากรรมฐาน	13	28	135	152	2.81
7. จัดการบรรยายธรรม	17	24	260	27	22.25*
8. จัดให้มีการแสดงปาฐกถาธรรม	26	15	191	96	15.79*
9. เปิดโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์	19	22	12	275	17.82*
10. เปิดอบรมวิชาชีพ	15	26	54	233	10.18*
11. เปิดโรงเรียนศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ	2	39	4	283	0.08

ตาราง 36 (ต่อ)

ข้อความ	ประเภทของวัด				χ^2 (1)
	วัดหลวง		วัดราษฎร์		
	จัด	ไม่จัด	จัด	ไม่จัด	
12. จัดอบรมสามเณรภาคฤดูร้อน	23	18	59	228	140.12*
13. จัดอบรมประชาชนประจำตำบล	17	24	173	114	7.38*
14. จัดสอนศีลธรรมในโรงเรียน	17	24	124	163	2.49
15. จัดอบรมศีลธรรมให้นักโทษ	24	17	15	272	16.41*
16. จัดสอนธรรมศึกษาให้นักโทษ	13	28	14	273	14.18*

*
P < .05

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 36 วัดหลวงและวัดราษฎร์ส่วนมากมีการจัดกิจกรรมทางการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยกิจกรรมต่อไปนี้ วัดหลวงมีการจัดมากกว่าวัดราษฎร์ ได้แก่ การถวายความรู้แก่พระสงฆ์ การจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรม การจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลี การแสดงปาฐกถาธรรม การอบรมสามเณรภาคฤดูร้อน การอบรมศีลธรรมให้แก่เด็กโทษ และการสอนธรรมศึกษาให้นักโทษ ยกเว้นกิจกรรมต่อไปนี้คือ การเปิดโรงเรียน-ปริยัติธรรมแผนกสามัญ การจัดสอนพระอภิธรรม การอบรมวิปัสณากรรมฐานและการสอนศีลธรรมในโรงเรียนซึ่งมีการจัดกิจกรรมทางการศึกษาไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 37 เปรียบเทียบการจัดกิจกรรมทางการศึกษาของวัดตามที่ตั้งซึ่งต่างกัน

ข้อความ	ที่ตั้งของวัด								χ^2 (3)
	ในเขตเทศบาล		นอกเขตเทศบาล		ในเขตเทศบาล		นอกเขตสุขาภิบาล		
	จัด	ไม่จัด	จัด	ไม่จัด	จัด	ไม่จัด	จัด	ไม่จัด	
1. ถวายความรู้แก่พระสังฆาธิการ	29	40	26	88	11	26	28	80	11.96*
2. จัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรม	45	21	85	29	27	10	82	26	0.98
3. จัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลี	21	48	6	108	1	36	7	101	14.31*
4. เปิดโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกสามัญ	19	50	22	92	8	29	24	84	1.57
5. จัดสอนพระอภิธรรม	2	67	18	96	4	33	15	93	5.51
6. จัดอบรมวิปัสณากรรมฐาน	21	48	52	62	24	13	51	57	15.43*
7. จัดการบรรยายธรรม	34	35	104	10	35	2	104	4	18.54*
8. จัดให้มีการแสดงปาฐกถาธรรม	34	35	78	36	29	8	81	27	16.37*
9. เปิดโรงเรียนพุทธศาสนาวินิจฉัย	10	59	3	111	7	30	8	100	8.63*
10. เปิดอบรมวิชาชีพ	13	56	24	90	7	30	22	86	9.04*
11. เปิดโรงเรียนศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ	4	65	2	112	1	36	1	107	0.95

ตาราง 37 (ต่อ)

ข้อความ	ที่ตั้งของวัด								χ^2 (3)
	ในเขตเทศบาล		นอกเขตเทศบาล		ในเขตสุขาภิบาล		นอกเขตสุขาภิบาล		
	จัด	ไม่จัด	จัด	ไม่จัด	จัด	ไม่จัด	จัด	ไม่จัด	
12. จัดอบรมสามเณรภาคฤดูร้อน	22	47	18	96	14	23	24	84	11.74*
13. จัดอบรมประชาชนประจำตำบล	20	49	69	45	25	12	76	32	15.87*
14. จัดสอนศีลธรรมในโรงเรียน	26	43	67	47	20	17	67	41	14.13*
15. จัดอบรมศีลธรรมให้นักโทษ	10	59	6	108	3	34	3	105	10.03*
16. จัดสอนธรรมศึกษาให้นักโทษ	18	51	4	110	2	35	3	105	9.74*

*
P < .05

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 37 วัดที่ตั้งในเขตเมืองและเขตชนบทส่วนมาก มีการจัดกิจกรรมทางการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยวัดที่อยู่ในเขตเมืองจะมีการจัดกิจกรรมทางการศึกษามากกว่าวัดในเขตชนบท แต่มีบางกิจกรรมที่วัดในเขตชนบทมีการจัดมากกว่าวัดในเขตเมือง คือ การบรรยายธรรมการแสดงปาฐกถาธรรม การอบรมประชาชนประจำตำบล การสอนศีลธรรมในโรงเรียน ยกเว้นในเรื่อง การจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรม การเปิดโรงเรียนปริยัติธรรม-แผนกสามัญ และการสอนพระอภิธรรม ปรากฏว่าความแตกต่างของจำนวนครั้งในการจัดไม่มีนัยสำคัญ

ตารางที่ 38 เปรียบเทียบการจัดกิจกรรมทางการศึกษาของวัดที่ได้รับเลือกเป็นวัดพัฒนาตัวอย่าง และวัดที่ไม่ได้รับเลือกจากกรมการศาสนา

ข้อความ	การเลือกของกรมการศึกษา				X ² (1)
	วัดที่ได้รับเลือกเป็นวัดพัฒนาตัวอย่าง		วัดที่ไม่ได้รับเลือก		
	จัด	ไม่จัด	จัด	ไม่จัด	
1. ถวายความรู้แก่พระสังฆาธิการ	32	11	75	210	8.90*
2. จัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรม	14	29	21	264	7.63*
3. จัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลี	13	30	10	275	15.46*
4. เปิดโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกสามัญ	6	37	33	252	1.32
5. จัดสอนพระอภิธรรม	18	25	130	155	0.87
6. จัดอบรมวิปัสณากรรมฐาน	29	14	248	37	10.90*
7. จัดการบรรยายธรรม	31	12	191	94	9.46*
8. จัดให้มีการแสดงปาฐกถาธรรม	27	16	158	127	8.35*
9. เปิดโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์	18	25	13	272	14.36*
10. เปิดอบรมวิชาชีพ	13	30	66	219	7.85*
11. เปิดโรงเรียนศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ	6	37	2	283	0.61

ตาราง 38 (ต่อ)

ข้อความ	การเลือกของกรมการศึกษา				2 X (1)
	วัดที่ได้รับเลือกเป็นวัดพัฒนาตัวอย่าง		วัดที่ไม่ได้รับเลือก		
	จัด	ไม่จัด	จัด	ไม่จัด	
12. จัดอบรมสามเณรภาคฤดูร้อน	20	23	70	215	15.81*
13. จัดอบรมประชาชนประจำตำบล	25	18	165	120	0.78
14. จัดสอนศีลธรรมในโรงเรียน	22	21	158	127	0.62
15. จัดอบรมศีลธรรมให้นักโทษ	5	38	17	268	1.91
16. จัดสอนธรรมศึกษาให้นักโทษ	12	31	15	270	12.36*

*
P < .05

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 38 วัดที่ได้รับเลือกเป็นวัดพัฒนาตัวอย่าง และวัดที่ไม่ได้รับเลือกส่วนมากมีการจัดกิจกรรมการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยวัดที่ได้รับเลือกเป็นวัดพัฒนาตัวอย่างมีการจัดกิจกรรมทางการศึกษามากกว่าวัดที่ไม่ได้รับเลือก ยกเว้นในเรื่อง การเปิดโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกสามัญ การจัดสอนพระอภิธรรม การเปิดโรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญ การอบรมประชาชน-ประจำตำบล การสอนศีลธรรมในโรงเรียน และการอบรมศีลธรรมให้นักโทษ ปรากฏว่าความแตกต่างของจำนวนครั้งในการจัดไม่มีนัยสำคัญ

ตารางที่ 39 เปรียบเทียบการจัดกิจกรรมทางการศึกษาของวัดที่ได้รับงบประมาณจากกรมการศาสนาต่างกัน

ข้อความ	งบประมาณที่ได้รับจากกรมการศาสนา														x ² (6)
	ไม่ได้รับ		น้อยกว่า 10,000-		10,000- 20,001-		20,001- 30,001-		30,001- 40,001-		40,001- มากกว่า		x ²		
	จัด	ไม่จัด	จัด	ไม่จัด	จัด	ไม่จัด	จัด	ไม่จัด	จัด	ไม่จัด	จัด	ไม่จัด			
1. ถวายความรู้แก่พระสงฆ์ -	50	130	14	39	14	44	10	12	1	5	1	1	4	3	14.39*
สังฆาธิการ															
2. จัดการศึกษาพระปริยัติ- ธรรมแผนกธรรม	129	51	44	9	36	22	19	3	6	0	1	1	7	0	16.48*
3. จัดการศึกษาพระปริยัติ- ธรรมแผนกบาลี	20	160	5	48	5	53	0	22	1	6	1	1	3	4	10.65*
4. เปิดโรงเรียนปริยัติธรรม แผนกสามัญ	39	141	10	43	15	43	4	18	3	3	1	1	1	6	4.95
5. จัดสอนพระอภิธรรม	17	163	13	40	5	53	2	20	0	6	2	0	0	7	25.58*
6. จัดอบรมวิปัสสนา - กัมมัฏฐาน	67	43	26	27	31	27	13	9	4	2	2	0	5	2	27.4*
7. จัดการบรรยายธรรม	142	38	51	2	49	9	20	2	6	0	2	0	7	0	28.32*

ตาราง 39 (ต่อ)

ข้อความ	งบประมาณที่ได้รับจากกรมการศาสนา														x ² (6)
	ไม่ได้รับ		น้อยกว่า 10,000-		10,000- 20,001-		20,001- 30,001-		30,001- 40,001-		40,001- มากกว่า		มากกว่า		
	จัด	ไม่จัด	จัด	ไม่จัด	จัด	ไม่จัด	จัด	ไม่จัด	จัด	ไม่จัด	จัด	ไม่จัด	จัด	ไม่จัด	
8. จัดให้มีการแสดง ปาฐกถาธรรม	107	73	40	13	34	24	15	7	6	0	2	0	2	5	15.43*
9. เปิดโรงเรียนพุทธ- ศาสนาวินาศศึกษา	18	162	3	50	2	56	4	18	2	4	1	1	2	5	17.36*
10. เปิดอบรมวิชาชีพ	32	148	15	38	9	49	8	14	6	0	1	1	2	5	19.15*
11. เปิดโรงเรียนผู้ใหญ่- สายสามัญ	2	178	2	51	0	58	1	21	0	6	0	2	1	6	7.03
12. จัดอบรมสามเณรภาค- ฤดูร้อน	41	139	16	37	13	45	5	17	0	6	0	2	1	6	11.06*
13. จัดอบรมประชาชน- ประจำตำบล	89	91	34	19	35	20	21	1	3	3	1	1	4	3	18.13*
14. จัดสอนศีลธรรมใน โรงเรียน	82	98	32	21	37	21	16	6	5	1	2	0	6	1	16.26*
15. จัดอบรมศีลธรรมให้ นักโทษ	14	166	2	51	4	54	1	21	0	6	0	2	1	6	5.25
16. จัดสอนธรรมศึกษาให้ นักโทษ	20	160	1	52	5	53	0	22	0	6	0	2	1	6	5.03

* P < 0.05

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 39 วัดที่ด้รับงบประมาณจากกรมการศาสนา
ต่างกันจะมีการจัดกิจกรรมทางการศึกษาเกือบทั้งหมดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ
.05 โดยวัดที่ด้รับงบประมาณมากจะมีการจัดกิจกรรมทางการศึกษามากกว่าวัดที่ด้รับ
งบประมาณน้อย และวัดที่ไม่ด้รับงบประมาณเลย ยกเว้นกิจกรรมต่อไปนี้ การเปิด
โรงเรียนปริยัติธรรมแผนกสามัญ การเปิดโรงเรียนศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ การอบรม
ศีลธรรมให้นักโทษและการสอนธรรมศึกษาให้นักโทษ ปรากฏว่าวัดที่ด้รับงบประมาณ
ต่างกันจะมีการจัดไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 40 เปรียบเทียบการจัดกิจกรรมทางการศึกษาของทางวัดที่ได้รับบริจาคเงินจากประชาชนต่างกัน

ข้อความ	เงินที่ได้รับบริจาคจากประชาชน																			2 X (9)			
	ไม่ระบุจำนวนเงิน ที่ได้รับบริจาค		ต่ำกว่า 1,000/ปี		1,000 - 5,000/ปี		5,001 - 10,000/ปี		10,001 - 15,000/ปี		15,001 - 20,000/ปี		20,001 - 25,000/ปี		25,001 - 30,000/ปี		30,001 - 35,000/ปี		35,001 - 40,000/ปี		มากกว่า 40,000/ปี		
	จก	ไม่จก	จก	ไม่จก	จก	ไม่จก	จก	ไม่จก	จก	ไม่จก	จก	ไม่จก	จก	ไม่จก	จก	ไม่จก	จก	ไม่จก	จก		ไม่จก	จก	ไม่จก
1 ถวายความรู้แก่พระสังฆาธิการ	10	5	4	0	3	10	6	14	1	10	0	15	4	19	6	19	4	12	8	23	40	107	21.15*
2 จัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรม	10	5	4	0	9	4	14	6	7	4	5	10	10	13	16	9	10	6	24	7	133	22	28.37*
3 จัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลี	5	10	4	0	1	12	0	20	1	10	0	15	0	23	0	25	3	13	4	27	17	138	27.45*
4 เปิดโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกสามัญ	5	10	3	1	0	13	3	17	1	10	2	13	8	15	3	22	2	14	9	22	37	118	19.15*
5 จัดสอนพระอภิธรรม	0	15	0	4	3	10	3	17	1	10	3	12	1	22	1	24	3	13	4	27	20	135	7.96
6 จัดอบรมวิปัสสนากรรมฐาน	0	15	0	4	5	8	8	12	5	6	5	10	10	13	11	14	4	12	15	16	85	70	25.60*
7 จัดการบรรยายธรรม	0	15	0	4	13	0	19	1	8	3	10	5	19	4	23	2	16	0	28	3	141	14 ³	32.71*
8 จัดให้มีการแสดงปาฐกถาธรรม	7	8	1	3	6	7	13	7	7	4	6	9	11	12	16	9	10	6	24	7	115	40	22.09*
9 เปิดโรงเรียนพุทธศาสนาวินิจฉัย	12	3	0	4	0	13	0	20	0	11	0	15	0	23	0	25	2	14	4	27	13	132	29.92*
10 เปิดอบรมวิชาชีพ	8	7	2	2	1	12	2	18	2	9	0	15	5	18	5	20	1	15	8	23	39	116	20.45*
11 เปิดโรงเรียนศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ	0	15	0	4	0	13	0	20	0	11	0	15	0	23	1	24	1	15	1	30	3	152	5.96
12 จัดอบรมสามเณรภาคฤดูร้อน	9	6	2	2	4	9	4	16	2	9	2	13	5	18	8	17	3	13	7	24	38	117	21.42*
13 จัดอบรมประชาชนประจำตำบล	1	14	1	3	8	5	12	8	9	2	8	7	18	5	18	7	9	7	15	16	91	64	25.29*
14 จัดสอนศีลธรรมในโรงเรียน	3	12	1	3	6	7	10	10	5	6	6	9	15	8	15	10	10	6	11	21	98	57	21.84*
15 จัดอบรมศีลธรรมให้เด็กโทษ	2	13	0	4	1	12	1	19	1	10	0	15	0	23	1	24	2	14	2	29	12	143	5.70
16 จัดอบรมการศึกษาให้เด็กโทษ	2	13	0	4	2	11	1	19	1	10	2	13	2	21	2	23	0	16	5	26	11	144	6.82

* P < .05

ผลการวิเคราะห์ตารางที่ 40 วัดที่ได้รับเงินบริจาคจากประชาชนต่างกัน
ส่วนมากจะมีการจัดกิจกรรมการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยวัดที่
ได้รับเงินบริจาคจากประชาชนมากมีการจัดกิจกรรมทางการศึกษามากกว่าวัดที่ได้รับเงิน
บริจาค่น้อย ยกเว้นในเรื่องต่อไปนี้ การจัดสอนพระอภิธรรม การเปิดโรงเรียนศึกษา-
ผู้ใหญ่สายสามัญ การจัดอบรมศีลธรรมให้นักโทษ และการจัดสอนธรรมศึกษาให้นักโทษ
ปรากฏว่าความแตกต่างของจำนวนครั้งในการจัดไม่มีนัยสำคัญ

ตอนที่ 4 ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษา และศึกษาแนวคิดเห็น
ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานำเสนอข้อมูลด้วยการวิเคราะห์ถ้อยคำเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบน-
มาตรฐาน (S.D.)

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้ง เกณฑ์ในการคิณำหนักของค่าเฉลี่ย (\bar{x}) แต่ละช่วง
ความคิดเห็นดังนี้

ระดับของปัญหาและอุปสรรค

3.50 - 4.00	เป็นปัญหาและอุปสรรคมากที่สุด
2.50 - 3.49	เป็นปัญหาและอุปสรรคมาก
1.50 - 2.49	เป็นปัญหาและอุปสรรคน้อย
1.00 - 1.49	เป็นปัญหาและอุปสรรคน้อยที่สุด

ระดับของความคิดเห็น

3.50 - 4.00	เห็นควยอย่างยิ่ง
2.50 - 3.49	เห็นควย
1.50 - 2.49	ไม่เห็นควย
1.00 - 1.49	ไม่เห็นควยอย่างยิ่ง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้นำเสนอในรูปของตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 41 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาและอุปสรรคในการจัดการ-
ศึกษา

ลำดับที่	ข้อความ	\bar{X}	S.D.	ระดับของ ความหมาย
1	ขาดทุนทรัพย์เมื่อนำมาใช้ในการ- จัดการศึกษา	3.29	.82	มาก
2	ขาดคนเข้ามาช่วยทำงาน	3.00	.79	มาก
3	ขาดอุปกรณ์การเรียนการสอน	2.94	.88	มาก
4	ขาดสวัสดิการที่ดีทำให้ผู้สอนขาด- กำลังใจในการทำงาน	2.74	.98	มาก
5	ผู้เรียนมีพื้นฐานการศึกษาต่างกัน	2.69	.88	มาก
6	ขาดผู้บริหารที่ดี	2.59	.93	มาก
7	หน่วยงานของรัฐไม่ให้การสนับสนุน	2.52	.94	มาก
8	ผู้สอนขาดความชำนาญในการสอน	2.42	.82	น้อย
9	ชาวบ้านส่วนใหญ่ไม่ค่อยให้ความสนใจ	2.40	.91	น้อย
10	การออกกลางคันของผู้เรียนจนจบ	2.37	.96	น้อย
11	ผู้สอนไม่มีความรู้พื้นฐานทางจิตวิทยา ทำให้การสอนไม่ประสบผลสำเร็จ เท่าที่ควร	2.36	.91	น้อย
12	สถานที่ไม่เหมาะสมต่อการจัดกิจกรรม การศึกษา	2.32	.96	น้อย
13	พระผู้ใหญ่ไม่ให้ความร่วมมือสนับสนุน เท่าที่ควร	2.13	.88	น้อย
14	เจ้าสำนักเรียนไม่ให้ความสนใจต่อ ผู้สอนเท่าที่ควร	2.12	.89	น้อย
15	นักเรียนสอบตกมาก	2.05	.95	น้อย

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 41 ปรากฏว่าปัญหาและอุปสรรคในการศึกษาประมาณครึ่งหนึ่งของข้อความที่ถามเกี่ยวกับปัญหาทั้งหมดอยู่ในระดับมาก ($2.50 \leq \bar{X} \leq 3.49$) ที่เป็นปัญหาสูงสุดคือ ขาดทุนทรัพย์เพื่อนำมาใช้ในการจัดการศึกษา รองลงมาคือขาดคนเข้ามาช่วยทำงาน สำหรับข้อความที่เป็นปัญหาในระดับที่ใกล้เคียงกันและเป็นปัญหาค่อนข้างน้อย ($1.50 \leq \bar{X} \leq 2.49$) คือ พระผู้ใหญ่ไม่ให้ความร่วมมือสนับสนุนเท่าที่ควร เจ้าสำนักเรียนไม่ให้ความสนใจต่อผู้สอนเท่าที่ควร และนักเรียนสอบตกมาก

ตารางที่ 42 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษา

ลำดับที่	ข้อความ	\bar{X}	S.D.	ระดับของความหมาย
1	ครูผู้สอนในสถานศึกษามีความรู้พิเศษ เช่นแนะแนวการเรียนต่อให้แก่ผู้เรียนได้ จะเป็นการดึงคู่มือใหญ่เรียนมีความกระตือรือร้นมากขึ้น	3.53	.55	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
2	รายได้ของวัดมีความจำเป็นอย่างมากสำหรับการจัดการศึกษาในวัด	3.39	.63	เห็นด้วย
3	หน่วยงานของรัฐควรเปิดโอกาสให้พระสงฆ์เขาไปมีส่วนช่วยเหลือในงานการศึกษาของระบบโรงเรียนด้วย	3.32	.61	เห็นด้วย
4	วัดที่มีขนาดใหญ่ย่อมมีโอกาสพัฒนาด้านการศึกษาได้มากกว่าวัดขนาดเล็ก	3.31	.82	เห็นด้วย
5	ควรมีการอบรมเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับงานการศึกษานอกระบบโรงเรียนให้แก่พระสงฆ์	3.31	.58	เห็นด้วย
6	การศึกษานอกระบบโรงเรียนจำเป็นต้องทำควบคู่ไปกับการศึกษาในระบบโรงเรียน	3.28	.56	เห็นด้วย
7	วัดที่ตั้งอยู่ในเขตเมืองมีโอกาสพัฒนาทางด้านการศึกษามากกว่าวัดในเขตชนบท	3.23	.83	เห็นด้วย
8	การจัดการศึกษาในวัดเป็นผลมาจากความคิดริเริ่มของพระสงฆ์ที่มีการศึกษาระดับสูง	3.01	.71	เห็นด้วย
9	ปัจจุบันพระสงฆ์และสามเณรนิยมศึกษาเล่าเรียนในโรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญมากขึ้น	2.96	.74	เห็นด้วย
10	เมื่องานการศึกษาที่จัดขึ้นในวัดเกิดปัญหา ผู้ที่สามารถแก้ปัญหาได้คือพระสงฆ์ที่บวชมานาน	2.82	.83	เห็นด้วย

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 42 ปรากฏว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษา นั้น ข้อความที่มีความคิดเห็นควยอย่างยิ่ง ($3.50 \leq \bar{x} \leq 4.00$) คือ ครูผู้สอนใน สถานศึกษา ควรมีความรู้พิเศษ เช่น แนะนำการเรียนต่อให้กับผู้เรียนได้จะเป็นการ กิ่งคุณให้ผู้เรียนกระตือรือร้นมากขึ้น นอกจากนั้นเกือบทั้งหมดมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ เห็นควย ($2.59 \leq \bar{x} \leq 3.49$) ได้แก่ รายได้ของวัดมีความจำเป็นอย่างมากสำหรับการจัดการศึกษาในวัด หน่วยงานของรัฐควรเปิดโอกาสให้พระสงฆ์เข้าไปมีส่วนช่วยเหลือ ในงานการศึกษานอกระบบโรงเรียนควย และลำดับสุดท้ายคือเมื่องานการศึกษาที่จัดขึ้น ในวัดเกิดปัญหาผู้ที่สามารถแก้ปัญหาได้คือพระสงฆ์ที่วชิรมานาน

ตอนที่ 5 เปรียบเทียบความคิดเห็นของพระสงฆ์ นำเสนอข้อมูลด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (Two - way Analysis of Variance) ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้นำเสนอเป็น 6 ตอนด้วยกัน

ก. เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาของการอุปสมบทและระดับการศึกษาสายสามัญต่างกัน

ข. เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทและระดับการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรมต่างกัน

ค. เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทและระดับการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลีต่างกัน

ง. เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษาของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทและระดับการศึกษาสายสามัญต่างกัน

จ. เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษาของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทและระดับการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรมต่างกัน

ฉ. เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษาของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทและระดับการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลีต่างกัน

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้แบ่งระยะเวลาการอุปสมบท ระดับการศึกษาสายสามัญ ระดับการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรมและระดับการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลี มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ระยะเวลาของการอุปสมบท ได้แบ่งเป็น 5 กลุ่ม

1. กลุ่มที่ 1 มีระยะเวลาการอุปสมบท 1 - 5 พรรษา
2. กลุ่มที่ 2 มีระยะเวลาการอุปสมบท 6 - 10 พรรษา
3. กลุ่มที่ 3 มีระยะเวลาการอุปสมบท 11- 15 พรรษา
4. กลุ่มที่ 4 มีระยะเวลาการอุปสมบท 16- 21 พรรษา
5. กลุ่มที่ 5 มีระยะเวลาการอุปสมบท 21 พรรษาขึ้นไป

ระดับการศึกษาสายสามัญ แบ่งเป็น 3 กลุ่ม

1. กลุ่มที่ 1 ใ้รับการศึกษาระดับประถมศึกษา (ป.4 - ป.7)
2. กลุ่มที่ 2 ใ้รับการศึกษาระดับมัธยมศึกษา (มศ.1 - มศ.5)
3. กลุ่มที่ 3 ใ้รับการศึกษาระดับอุดมศึกษา (อนุปริญญา - สูงกว่าระดับ

ปริญญาตรี)

ระดับการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรม แบ่งเป็น 4 กลุ่ม

1. กลุ่มที่ 1 พระภิกษุผู้ไม่ได้นักธรรม
2. กลุ่มที่ 2 พระภิกษุผู้สอบได้นักธรรมชั้นตรี
3. กลุ่มที่ 3 พระภิกษุผู้สอบได้นักธรรมชั้นโท
4. กลุ่มที่ 4 พระภิกษุผู้สอบได้นักธรรมชั้นเอก

ระดับการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลี แบ่งเป็น 5 กลุ่ม

1. กลุ่มที่ 1 พระภิกษุผู้ไม่ได้อศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลี
2. กลุ่มที่ 2 พระภิกษุผู้กำลังศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลี
3. กลุ่มที่ 3 พระภิกษุผู้สอบได้อบาลี ประโยค 1 - 2 และประโยค ป.ธ.* 3
4. กลุ่มที่ 4 พระภิกษุผู้สอบได้อประโยค ป.ธ. 4 - 6
5. กลุ่มที่ 5 พระภิกษุผู้สอบได้อประโยค ป.ธ. 7 - 9

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ได้นำเสนอในรูปของตารางดังต่อไปนี้

* เปรียญธรรม

ก. เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษา
ของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาของการอุปสมบทและระดับการศึกษาสายสามัญแตกต่างกัน

ตารางที่ 43 สรุปผลวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา
และอุปสรรคในการจัดการศึกษาของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาของการอุปสมบท
และระดับการศึกษาสายสามัญแตกต่างกัน

ข้อที่	ข้อความ	ค่า F จากตารางการวิเคราะห์		
		ระยะเวลา การอุปสมบท	ระดับการศึกษา สายสามัญ	ปฏิบัติการ รวม
1	ขาดแคลนทุนทรัพย์เพื่อนำมาใช้ ในการจัดการศึกษา	2.06*	0.55	1.14
2	ขาดบุคลากรเข้ามาช่วยทำงาน	2.23	3.72*	1.06
3	การออกกลางคันของผู้เรียนก่อนจะจบ	3.50*	2.57	2.27*
4	หน่วยงานของรัฐไม่ให้การสนับสนุน	2.13	1.93	1.61
5	พระผู้ใหญ่ไม่ให้ความร่วมมือสนับสนุน เท่าที่ควร	0.87	1.19	1.27
6	ชาวบ้านไม่ให้ความสนใจ	2.02	1.87	0.58
7	สถานที่ไม่เหมาะสมต่อการจัด- กิจกรรมการศึกษา	0.29	0.93	0.99
8	ขาดอุปกรณ์การเรียนการสอน	2.77*	0.36	0.73
9	ผู้เรียนมีพื้นฐานการศึกษาต่างกัน	1.90	0.93	1.05
10	ผู้สอนขาดความชำนาญในการสอน	2.47	0.29	0.89
11	เจ้าสำนักเรียนไม่ให้ความสนใจต่อ ครูผู้สอนเท่าที่ควร	0.29	2.82	0.73
12	ผู้สอนไม่มีพื้นฐานทางจิตวิทยาทำให้ การสอนไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ ควร	0.88	0.24	0.69

ตารางที่ 43 (ต่อ)

ข้อที่	ข้อความ	ค่า F จากตารางการวิเคราะห์		
		ระยะเวลา การอุปสมบท	ระดับการศึกษา สายสามัญ	ปฏิภริยา รวม
13	ขาดสวัสดิการที่ค้ำให้ครูสอน ขาดกำลังใจ	0.91	1.47	0.78
14	ขาดผู้บริหารที่ดี	0.46	0.22	1.65
15	นักเรียนสอบตกมาก	2.06	0.23	0.33

*
P < .05

สมมติฐานข้อที่ 2 พระสงฆ์ที่มีความแตกต่างกับทางคานระดับการศึกษาและจำนวนพรรษาที่บวชจะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาแตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 43 ปรากฏว่าพระภิกษุผู้มีระยะเวลาของการอุปสมบทต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในเรื่อง การขาดแคลนทุนทรัพย์เพื่อนำมาใช้ในการจัดการศึกษา ขาดบุคลากรเข้ามาช่วยทำงาน การออกกลางคันของผู้เรียนก่อนจะจบ ขาดอุปกรณ์การเรียนการสอน และผู้สอนขาดความชำนาญในการสอน

ในกรณีของพระภิกษุผู้มีระดับการศึกษาสายสามัญที่แตกต่างกัน ปรากฏว่าข้อความที่มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 คือ เรื่องขาดบุคลากรเข้ามาช่วยทำงาน

ส่วนพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทและระดับการศึกษาสายสามัญที่แตกต่างกันจะมีปฏิกริยารวมเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เรื่อง การออกกลางคันของผู้เรียนก่อนจะจบ

จากการวิเคราะห์ตามตารางที่ 43 ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบเป็นรายคู่ในข้อความที่ปรากฏว่ามีความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทั้งในกลุ่มของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาของการอุปสมบทและระดับการศึกษาสายสามัญที่แตกต่างกันโดยวิธีของเซฟเฟ (Sheffé) ดังนี้

ตารางที่ 44 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาเป็นรายคู่ของพระภิกษุที่มีระยะเวลาของการอุปสมบทที่ต่างกันในเรื่อง การออกกลางคันของผู้เรียนก่อนจะจบ

ค่าเฉลี่ยของระยะ เวลาการอุปสมบท	1 - 5 พรรษา $\bar{x}_1 =$ 2.04)	6 - 10 พรรษา $\bar{x}_2 =$ 1.82)	11 - 15 พรรษา ($\bar{x}_3 =$ 2.48)	16 - 20 พรรษา ($\bar{x}_4 =$ 2.57)	21 พรรษาขึ้นไป $\bar{x}_5 =$ 2.36)
1 - 5 พรรษา ($\bar{x}_1 = 2.04$)		0.17	0.82	1.16	0.45
6 - 10 พรรษา ($\bar{x}_2 = 1.82$)			1.93	2.43*	1.84
11 - 15 พรรษา ($\bar{x}_3 = 2.48$)				0.04	0.13
16 - 20 พรรษา ($\bar{x}_4 = 2.57$)					0.38
21 พรรษาขึ้นไป ($\bar{x}_5 = 2.36$)					

* $P < .05$

จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบในตารางที่ 44 พระภิกษุผู้มีระยะเวลาอุปสมบทระหว่าง 6 - 10 พรรษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาเรื่อง การออกกลางคันของผู้เรียนก่อนจะจบ แตกต่างจากพระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง 16 - 20 พรรษา อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยพระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง 6 - 10 พรรษา เห็นว่าเป็นปัญหาและอุปสรรคน้อยกว่าพระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง 16 - 20 พรรษา ส่วนการวิเคราะห์เปรียบเทียบในคู่อื่นปรากฏว่าไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 45 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาเป็นรายคู่ของพระภิกษุที่มีระยะเวลาการอุปสมบทที่แตกต่างกันในเรื่องขาดอุปกรณ์การเรียนการสอน

ค่าเฉลี่ยของระยะเวลาการอุปสมบท	1 - 5 พรรษา	6 - 10 พรรษา	11 - 15 พรรษา	16 - 20 พรรษา	21 พรรษาขึ้นไป
	($\bar{x}_1 = 2.40$)	($\bar{x}_2 = 3.04$)	($\bar{x}_3 = 3.14$)	($\bar{x}_4 = 2.85$)	($\bar{x}_5 = 2.92$)
1 - 5 พรรษา ($\bar{x}_1 = 2.40$)		1.67	2.65*	0.96	1.83
6 - 10 พรรษา ($\bar{x}_2 = 3.04$)			0.05	0.18	0.10
11 - 15 พรรษา ($\bar{x}_3 = 3.14$)				0.52	0.49
16 - 20 พรรษา ($\bar{x}_4 = 2.85$)					0.05
21 พรรษาขึ้นไป ($\bar{x}_5 = 2.92$)					

* $P < .05$

จากตารางที่ 45 พระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง 1-5 พรรษา มีความคิดเห็นต่อปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษา ในเรื่องขาดอุปกรณ์การเรียนการสอน แตกต่างจากพระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง 11 - 15 พรรษา อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยที่พระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง 1 - 5 พรรษา มีความคิดเห็นว่าเป็นปัญหาและอุปสรรคน้อยกว่าพระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง 11 - 15 พรรษา ส่วนการวิเคราะห์ที่เปรียบเทียบในคู่อื่นปรากฏว่าไม่แตกต่างกัน

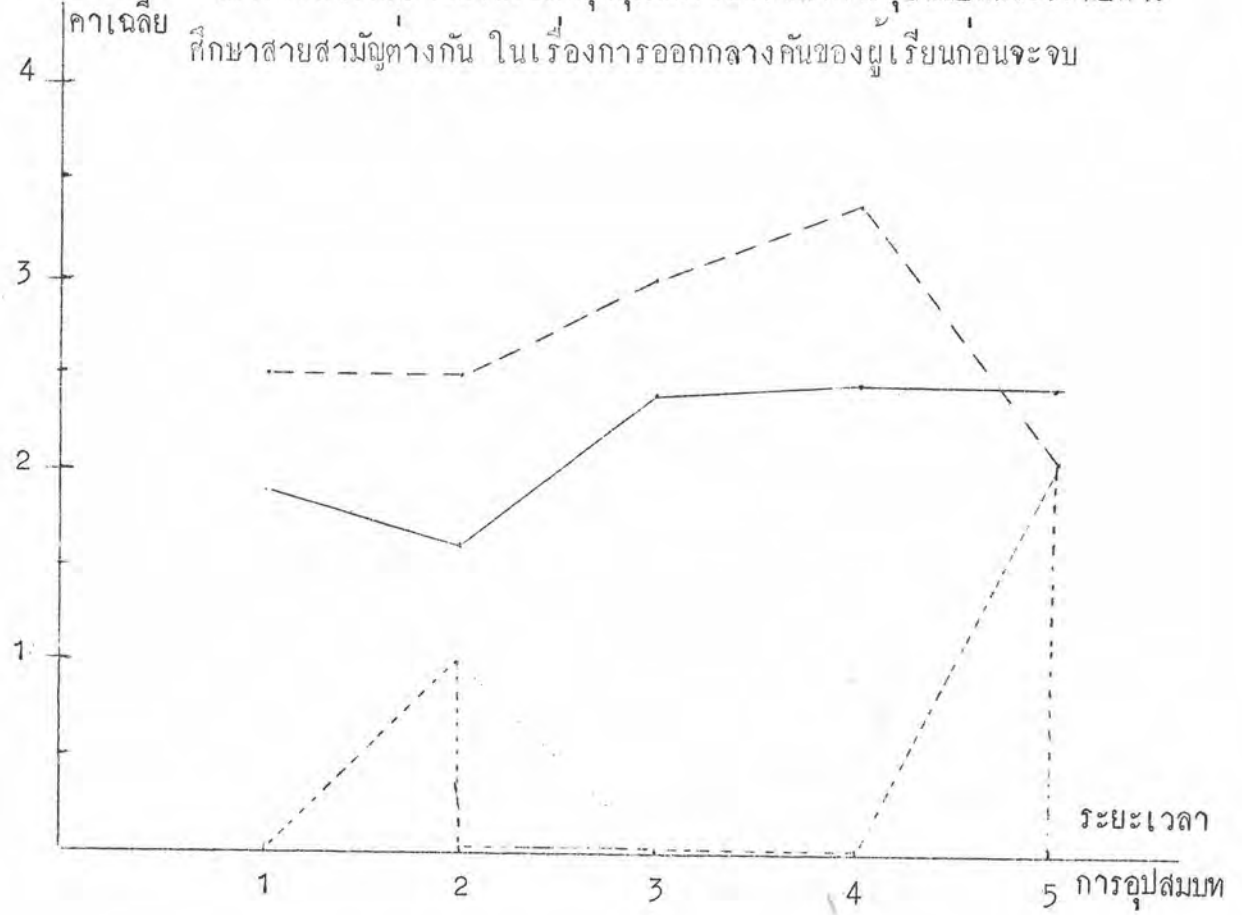
ตารางที่ 46 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของพระภิกษุ ที่มีระยะเวลาการอุปสมบทและระดับการศึกษาสายสามัญต่างกัน ซึ่งมีต่อปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษา เรื่อง การออกกลางคันของผู้เรียนก่อนจะจบ

ระดับการศึกษาสายสามัญ	ระยะเวลาการอุปสมบท				
	1 - 5 พรรษา	6 - 10 พรรษา	11 - 15 พรรษา	16 - 20 พรรษา	21 พรรษาขึ้นไป
ประถมศึกษา	1.90	1.58	2.37	2.42	2.40
มัธยมศึกษา	2.50	2.50	3.00	3.29	3.29
อุดมศึกษา	0.0	1.00	0.0	0.0	2.00

จากตารางที่ 46 ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทที่ต่างกัน จะมีลักษณะที่แตกต่างกันในแต่ละระดับการศึกษาสายสามัญของพระภิกษุ ในเรื่อง การออกกลางคันของผู้เรียนก่อนจะจบ

เพื่อให้เห็นความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคได้ชัดเจนยิ่งขึ้น จึงได้นำเสนอเป็นภาพพื้นฐานแสดงค่าเฉลี่ย ดังรูปที่ 1

รูปที่ 1 ภาพพื้นฐานแสดงค่าเฉลี่ยแนวโน้มของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค
 ระดับ, ในการจัดการศึกษาของพระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทและระดับการ
 ค่าเฉลี่ย ศึกษาสายสามัญต่างกัน ในเรื่องการออกกลางคันของผู้เรียนก่อนจะจบ



- ระดับการศึกษาประถมศึกษา
- - - ระดับศึกษามัธยมศึกษา
- ระดับการศึกษาดุคตมศึกษา

ข. เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษา
ของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทและระดับการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรม
ต่างกัน

ตารางที่ 47 สรุปผลวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับ
ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการ-
อุปสมบทและระดับการศึกษาพระปริยัติธรรมต่างกัน

ข้อที่	ข้อความ	ค่า F จากตารางการวิเคราะห์		
		ระยะเวลาการ อุปสมบท	ระดับการศึกษา แผนกธรรม	ปฏิบัติการ รวม
1	ขาดทุนทรัพย์เพื่อนำมาใช้ในการ จัดการศึกษา	1.94	2.27	2.13
2	ขาดบุคลากรเข้ามาช่วยทำงาน	1.33	1.90	1.45
3	การออกกลางคันของผู้เรียน- ก่อนจะจบ	3.19*	0.91	2.87*
4	หน่วยงานของรัฐไม่สนับสนุน	1.53	1.03	1.29
5	พระผู้ใหญ่ไม่ให้ความร่วมมือ สนับสนุนเท่าที่ควร	0.20	2.60*	0.85
6	ชาวบ้านส่วนใหญ่ไม่ค่อยให้- ความสนใจ	0.97	2.97*	1.23
7	สถานที่ไม่เหมาะสมต่อการจัด- กิจกรรมการศึกษา	0.78	3.93*	1.17
8	ขาดอุปกรณ์การเรียนการสอน	2.53*	0.15	2.86*
9	ผู้เรียนมีพื้นฐานการศึกษาต่างกัน	1.60	0.40	2.90*
10	ผู้สอนขาดความชำนาญในการสอน	2.48*	0.68	2.93*

ตารางที่ 47 (ต่อ)

ข้อที่	ข้อความ	ค่า F จากตารางวิเคราะห์		
		ระยะเวลาการ อุปสมบท	ระดับการศึกษา แผนกธรรม	ปฏิบัติ กรรม รวม
11	เจ้าสำนักเรียนไม่ให้ความสนใจ ครูผู้สอนเท่าที่ควร	0.21	0.48	1.55
12	ผู้สอนไม่มีความรู้พื้นฐานทาง จิตวิทยาทำให้การสอนไม่ประสบ ผลสำเร็จเท่าที่ควร	0.97	1.56	0.98
13	ขาดสวัสดิการที่ดีทำให้ผู้สอนขาด กำลังใจในการทำงาน	0.42	2.15	2.22*
14	ขาดผู้บริหารที่ดี	0.56	1.14	1.65
15	นักเรียนสอบตกมาก	1.96	0.29	1.40

*
P < .05

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 47 ปรากฏว่า พระภิกษุผู้มีระยะเวลาของการอุปสมบทต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ระดับ .05 ในเรื่อง การออกกลางคันของผู้เรียนก่อนจะจบ ขาดอุปกรณ์การเรียนการสอน และผู้สอนขาดความชำนาญในการสอน

สำหรับพระภิกษุผู้มีระดับการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรมต่างกัน พบว่า มีข้อความที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาแตกต่างกันที่ระดับ .05 คือเรื่อง พระผู้ใหญ่ไม่ให้ความร่วมมือสนับสนุนเท่าที่ควร ชาวบ้านส่วนใหญ่ไม่ค่อยให้ความสนใจ และสถานที่ไม่เหมาะสมต่อการจัดกิจกรรมการศึกษา

ส่วนพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบท และระดับการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรมต่างกันจะมีปฏิกริยารวมเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในเรื่อง การออกกลางคันของผู้เรียนก่อนจะจบ ขาดอุปกรณ์การเรียนการสอน ผู้เรียนมีพื้นฐานการศึกษาต่างกัน ผู้สอนขาดความชำนาญในการสอน และขาดสวัสดิการที่ดี ทำให้ผู้สอนขาดกำลังใจในการทำงาน

จากการวิเคราะห์ตามตารางที่ 47 ผู้วิจัยได้ทำการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ในข้อความที่ปรากฏว่ามีความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทั้งในกลุ่มของพระภิกษุที่มีระยะเวลาการอุปสมบทและระดับการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรมต่างกัน โดยในชีวิตของเซฟเฟ (Sheffé) ดังนี้

ตารางที่ 43 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาเป็นรายคู่ของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทต่างกัน เรื่องการออกกลางคันของผู้เรียนก่อนจะจบ

ค่าเฉลี่ยระยะเวลา การอุปสมบท	1 - 5 พรรษา ($\bar{x}_1 =$ 2.04)	6 - 10 พรรษา ($\bar{x}_2 =$ 1.82)	11 - 15 พรรษา ($\bar{x}_3 =$ 2.48)	16 - 20 พรรษา ($\bar{x}_4 =$ 2.57)	21 พรรษา ขึ้นไป ($\bar{x}_5 =$ 2.36)
1 - 5 พรรษา ($\bar{x}_1 = 2.04$)		0.17	0.82	1.16	0.45
6-10 พรรษา ($\bar{x}_2 = 1.82$)			1.93	2.43*	1.84
11-15 พรรษา ($\bar{x}_3 = 2.48$)				0.04	0.13
16 -20 พรรษา ($\bar{x}_4 = 2.57$)					0.38
21 พรรษาขึ้นไป ($\bar{x}_5 = 2.36$)					

* $P < .05$

จากตารางที่ 43 พระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง 6-10 พรรษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษา เรื่องการออกกลางคันของผู้เรียนก่อนจะจบ แตกต่างจาก พระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาอุปสมบทระหว่าง 16 - 20 พรรษา อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยพระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง 6 - 10 พรรษา เห็นว่าเป็นปัญหาและอุปสรรคน้อยกว่าพระภิกษุกลุ่มที่อุปสมบทระหว่าง 16 - 20 พรรษา ส่วนการวิเคราะห์เปรียบเทียบในคู่อื่นปรากฏว่าไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 49 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาเป็นรายคู่ของพระภิกษุผู้มีระดับการศึกษาพระปริยัติธรรมต่างกัน ในเรื่องพระผู้ใหญ่ไม่ให้ความร่วมมือสนับสนุนเท่าที่ควร

ค่าเฉลี่ยระดับการศึกษาแผนกธรรม	ไม่ได้นักธรรม ($\bar{x}_1=1.70$)	ได้นักธรรมตรี ($\bar{x}_2=2.21$)	ได้นักธรรมโท ($\bar{x}_3=2.05$)	ได้นักธรรมเอก ($\bar{x}_4=2.20$)
ไม่ได้นักธรรม ($\bar{x}_1=1.70$)		1.59	1.14	3.09*
ได้นักธรรมตรี ($\bar{x}_2=2.21$)			0.25	0.0
ได้นักธรรมโท ($\bar{x}_3=2.05$)				0.41
ได้นักธรรมเอก ($\bar{x}_4=2.20$)				

* $P < .05$

จากตารางที่ 49 พระภิกษุกลุ่มที่ไม่ได้นักธรรม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษา เรื่องพระผู้ใหญ่ไม่ให้ความร่วมมือสนับสนุนเท่าที่ควรแตกต่างจาก พระภิกษุกลุ่มที่ได้นักธรรมเอก อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยพระภิกษุกลุ่มที่ไม่ได้นักธรรมเห็นว่า เป็นปัญหาและอุปสรรคน้อยกว่าพระภิกษุกลุ่มที่ได้นักธรรมเอก ส่วนการวิเคราะห์เปรียบเทียบในคู่อื่นปรากฏว่าไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 50 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาเป็นรายคู่ของพระภิกษุผู้มีระดับการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรมต่างกัน ในเรื่อง ชาวบ้านส่วนใหญ่ไม่ค่อยให้ความสนใจ

ค่าเฉลี่ยของระดับการศึกษาแผนกธรรม	ไม่ได้นักธรรม ($\bar{X}_1=1.92$)	ได้นักธรรมตรี ($\bar{X}_2=2.46$)	ได้นักธรรมโท ($\bar{X}_3=2.48$)	ได้นักธรรมเอก ($\bar{X}_4=2.47$)
ไม่ได้นักธรรม ($\bar{X}_1=1.92$)		1.74	3.53*	3.65*
ได้นักธรรมตรี ($\bar{X}_2=2.46$)			0.30	0.0
ได้นักธรรมโท ($\bar{X}_3=2.48$)				0.63
ได้นักธรรมเอก ($\bar{X}_4=2.47$)				

* $P < .05$

จากตารางที่ 50 พระภิกษุกลุ่มที่ไม่ได้นักธรรมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษา เรื่อง ชาวบ้านส่วนใหญ่ไม่ค่อยให้ความสนใจ แตกต่างจากพระภิกษุกลุ่มที่ได้นักธรรมโท และนักธรรมเอกอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยภิกษุกลุ่มที่ไม่ได้นักธรรม มีความคิดเห็นว่าเป็นปัญหาและอุปสรรคน้อยกว่าพระภิกษุกลุ่มที่ได้นักธรรมโทและนักธรรมเอก ส่วนการวิเคราะห์เปรียบเทียบในคู่อื่นปรากฏว่าไม่แตกต่างกัน

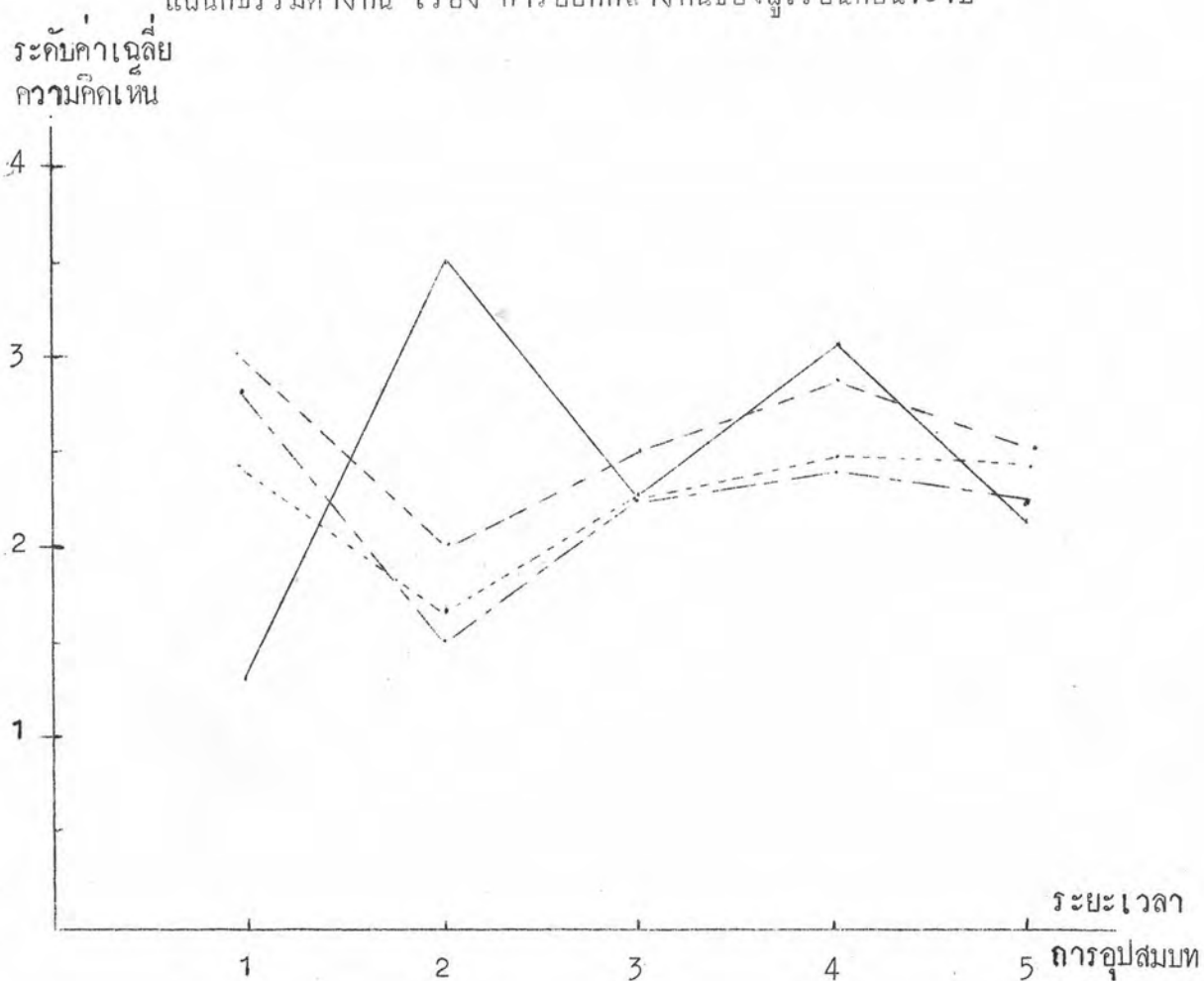
ตารางที่ 51 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทและระดับการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรมต่างกัน ซึ่งมีเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาเรื่อง การออกกลางคันของผู้เรียนก่อนจะจบ

ระดับการศึกษาแผนกธรรม	ระยะเวลาการอุปสมบท				
	1 - 5 พรรษา	6 - 10 พรรษา	11 - 15 พรรษา	16 - 20 พรรษา	21 พรรษา ขึ้นไป
ไม่ได้นักธรรม	1.27	3.50	2.29	3.00	2.11
ได้นักธรรมตรี	2.80	1.50	2.25	2.33	2.24
ได้นักธรรมโท	3.00	2.00	2.57	2.83	2.47
ได้นักธรรมเอก	2.38	1.67	2.54	2.39	2.37

จากตารางที่ 51 ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทที่แตกต่างกัน จะมีลักษณะที่แตกต่างกันในแต่ละระดับการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรมของพระภิกษุเรื่องการออกกลางคันของผู้เรียนก่อนจะจบ

เพื่อให้เห็นความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษา ได้ชัดเจนขึ้น จึงเสนอเป็นภาพสัณฐานแสดงค่าเฉลี่ย ดังรูปที่ 2

รูปที่ 2 ภาพสัณฐานแสดงค่าเฉลี่ยแนวโน้มความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาของพระภิกษุ ผู้มีระยะเวลาอุปสมบทและระดับการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกธรรมต่างกัน เรื่อง การออกกลางคันของผู้เรียนก่อนจะจบ



- ไม่ได้นักธรรม
- - - ได้นักธรรมตรี
- - - ได้นักธรรมโท
- ได้นักธรรมเอก

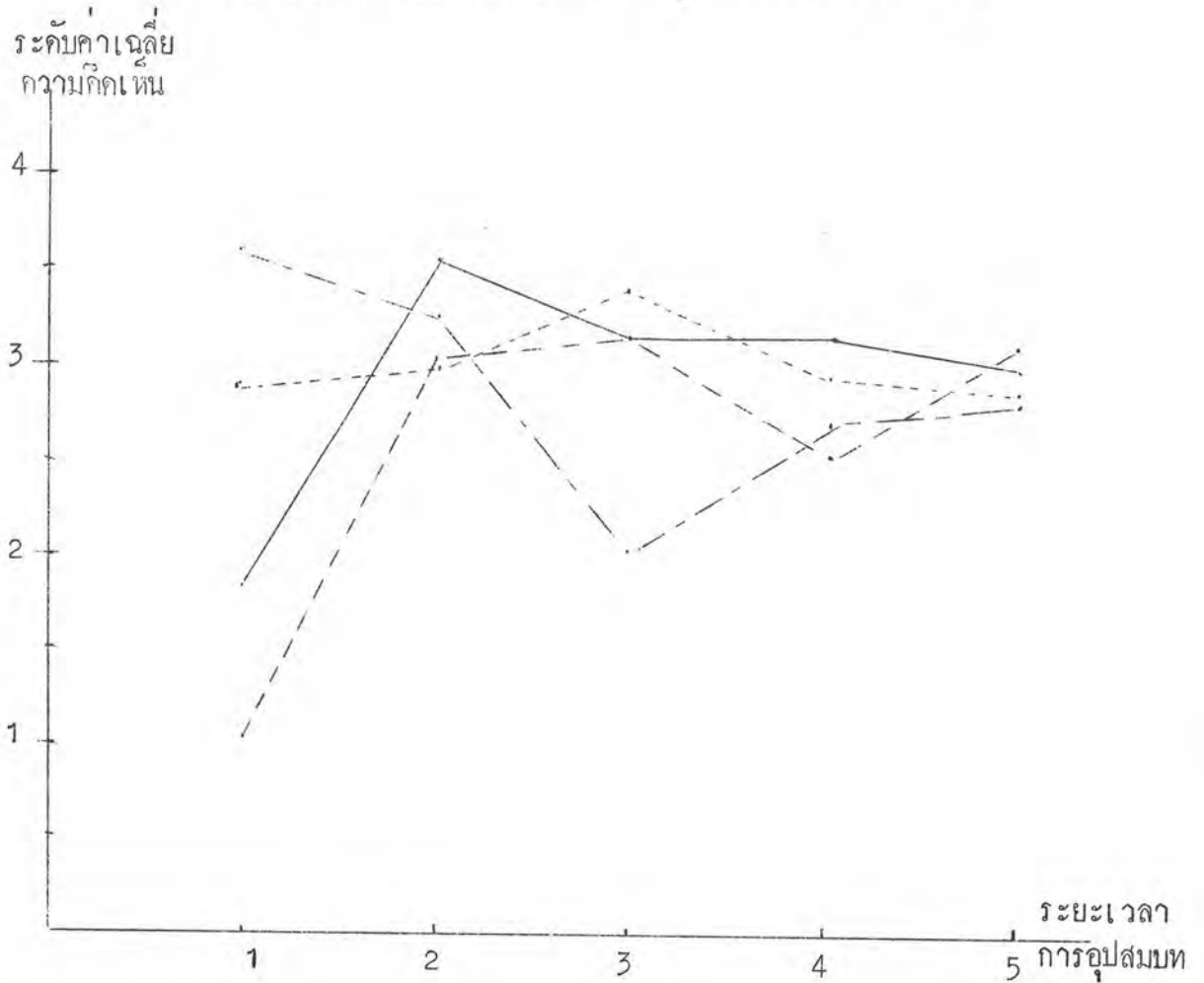
ตารางที่ 52 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทและระดับการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรมต่างกัน ซึ่งมีเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษา เรื่อง วิชาอุปถัมภ์การเรียนการสอน

ระดับการศึกษาแผนกธรรม	ระยะเวลาการอุปสมบท				
	1 - 5 พรรษา	6 - 10 พรรษา	11 - 15 พรรษา	16 - 20 พรรษา	21 พรรษาขึ้นไป
ไม่ได้นักธรรม	1.82	3.50	3.14	3.13	3.00
ได้นักธรรมตรี	3.60	3.17	2.00	2.67	2.81
ได้นักธรรมโท	1.00	3.00	3.14	2.50	3.10
ได้นักธรรมเอก	2.88	2.93	3.33	2.87	2.86

จากตารางที่ 52 ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทที่แตกต่างกัน จะมีลักษณะที่แตกต่างกันในแต่ละระดับการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรมของพระภิกษุในเรื่อง วิชาอุปถัมภ์การเรียนการสอน

เพื่อให้เห็นความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาได้ชัดเจนยิ่งขึ้น จึงเสนอเป็นภาพสี่เหลี่ยมแสดงค่าเฉลี่ยดังรูปที่ 3

รูปที่ 3 ภาพสัจฐานแสดงค่าเฉลี่ยแนวโน้มความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทและระดับการศึกษา พระปริยัติธรรมแผนกธรรม เรื่อง ชาติอุปกรณ์การเรียนการสอน



- ไม่นักธรรม
- - - ใคนักธรรมตรี
- - - ใคนักธรรมโท
- - - ใคนักธรรมเอก



ตารางที่ 53 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทและระดับการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรมต่างกันเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษา เรื่อง ผู้เรียนมีพื้นฐานการศึกษาต่างกัน

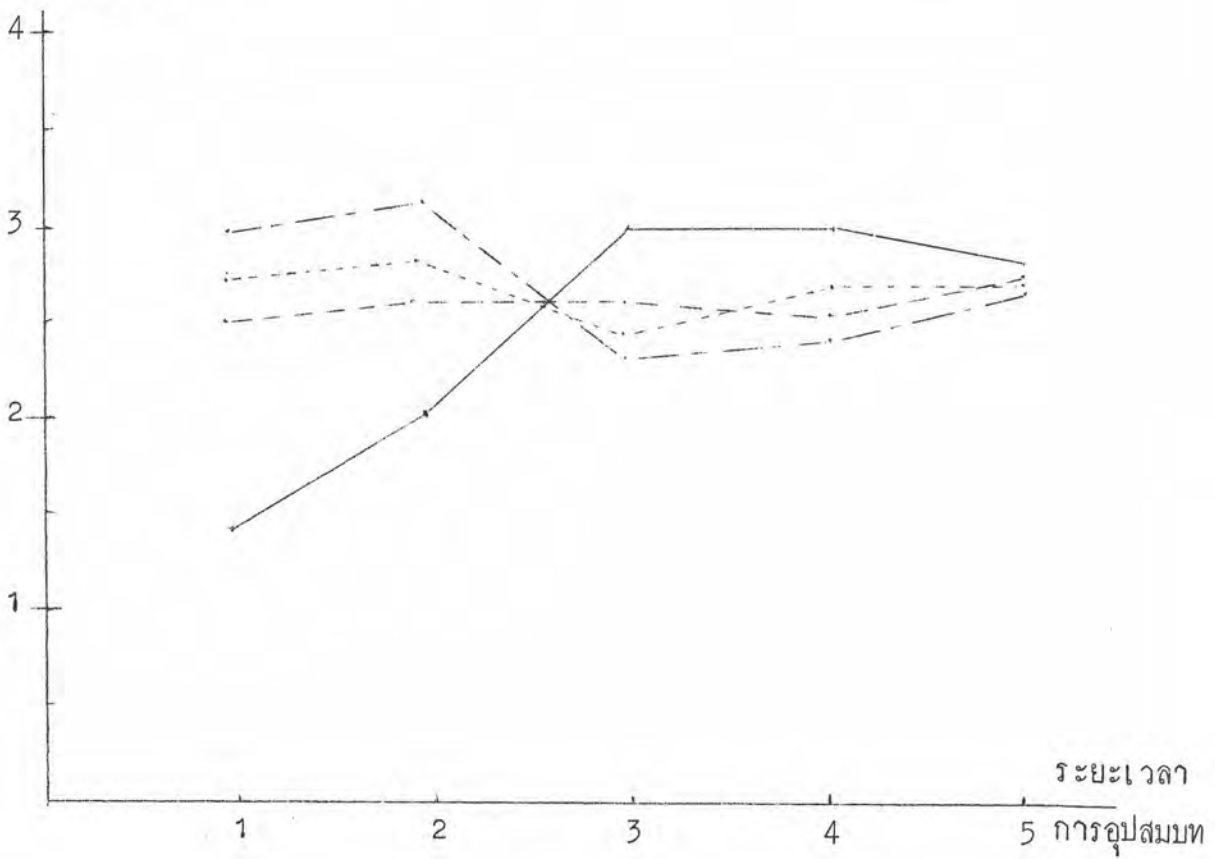
ระดับการศึกษาแผนกธรรม	ระยะเวลาการอุปสมบท				
	1 - 5 พรรษา	6 - 10 พรรษา	11 - 15 พรรษา	16 - 20 พรรษา	21 พรรษา ขึ้นไป
ไม่ได้นักธรรม	1.36	2.00	3.00	3.00	2.78
ได้นักธรรมตรี	3.00	3.17	2.25	2.33	2.67
ได้นักธรรมโท	2.50	2.60	2.57	2.50	2.75
ได้นักธรรมเอก	2.75	2.80	2.42	2.70	2.63

จากตารางที่ 53 ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทที่แตกต่างกันจะมีลักษณะที่แตกต่างกันในแต่ละระดับการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรมของพระภิกษุในเรื่อง ผู้เรียนมีพื้นฐานการศึกษาต่างกัน

เพื่อให้เห็นความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษา ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น จึงเสนอเป็นภาพสี่เหลี่ยมแสดงค่าเฉลี่ย ดังรูปที่ 4

รูปที่ 4 ภาพสัณฐานแสดงค่าเฉลี่ยแนวโน้มความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาของพระภิกษุผู้เฒ่าระยะ เวลาการอุปสมบทและระดับการศึกษา พระปริยัติธรรมแผนกธรรม เรื่อง ผู้เรียนมีพื้นฐานการศึกษาต่างกัน

ระดับค่าเฉลี่ย
ความคิดเห็น



- ไม่นักธรรม
- - - ใต้นักธรรมตรี
- - - ใต้นักธรรมโท
- - - ใต้นักธรรมเอก

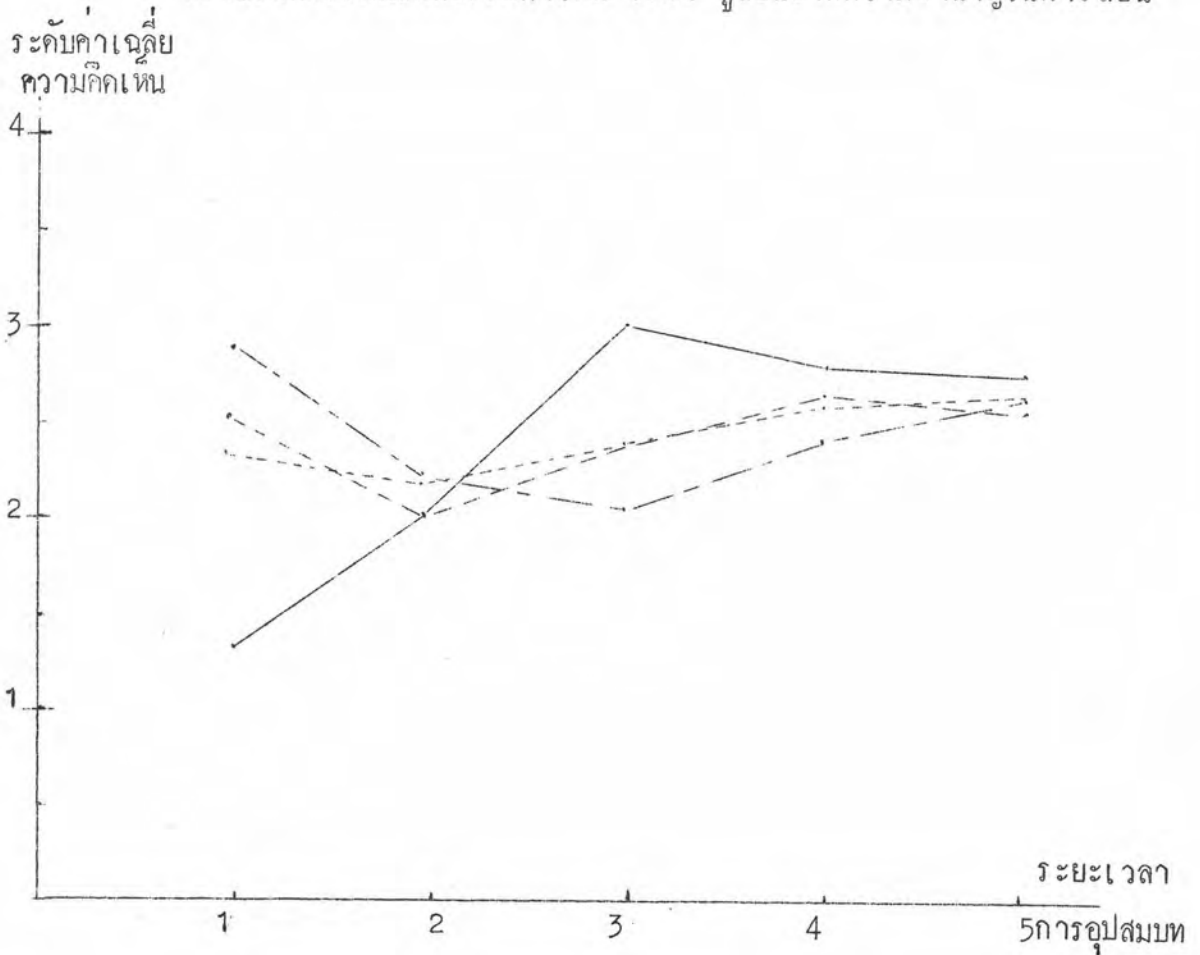
ตารางที่ 54 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทและระดับการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรมต่างกันเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษา เรื่อง ผู้สอนขาดความชำนาญในการสอน

ระดับการ- ศึกษาแผนกธรรม	ระยะเวลาการ- อุปสมบท				
	1 - 5 พรรษา	6 - 10 พรรษา	11 - 15 พรรษา	16 - 20 พรรษา	21 พรรษา ขึ้นไป
ไม่ได้นักธรรม	1.27	2.00	3.00	2.75	2.22
ได้นักธรรมตรี	2.80	2.17	2.00	2.33	2.52
ได้นักธรรมโท	2.50	2.00	2.29	2.67	2.42
ได้นักธรรมเอก	2.63	2.13	2.29	2.57	2.51

จากตาราง 54 ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทที่แตกต่างกันจะมีลักษณะที่แตกต่างกันในแต่ละระดับการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรมของพระภิกษุในเรื่อง ผู้สอนขาดความชำนาญในการสอน

เพื่อให้เห็นความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคได้ชัดเจนยิ่งขึ้น จึงเสนอเป็นภาพสัณฐานแสดงค่าเฉลี่ย ในรูปที่ 5

รูปที่ 5 ภาพพื้นฐานแสดงค่าเฉลี่ยแนวโน้มความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาของพระภิกษุผู้เฒ่าระยะเวลาการอุปสมบทและระดับการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรมต่างกัน เรื่อง ผู้สอนขาดความชำนาญในการสอน



- ไม่ได้นักธรรม
- ได้นักธรรมตรี
- ได้นักธรรมโท
- ได้นักธรรมเอก

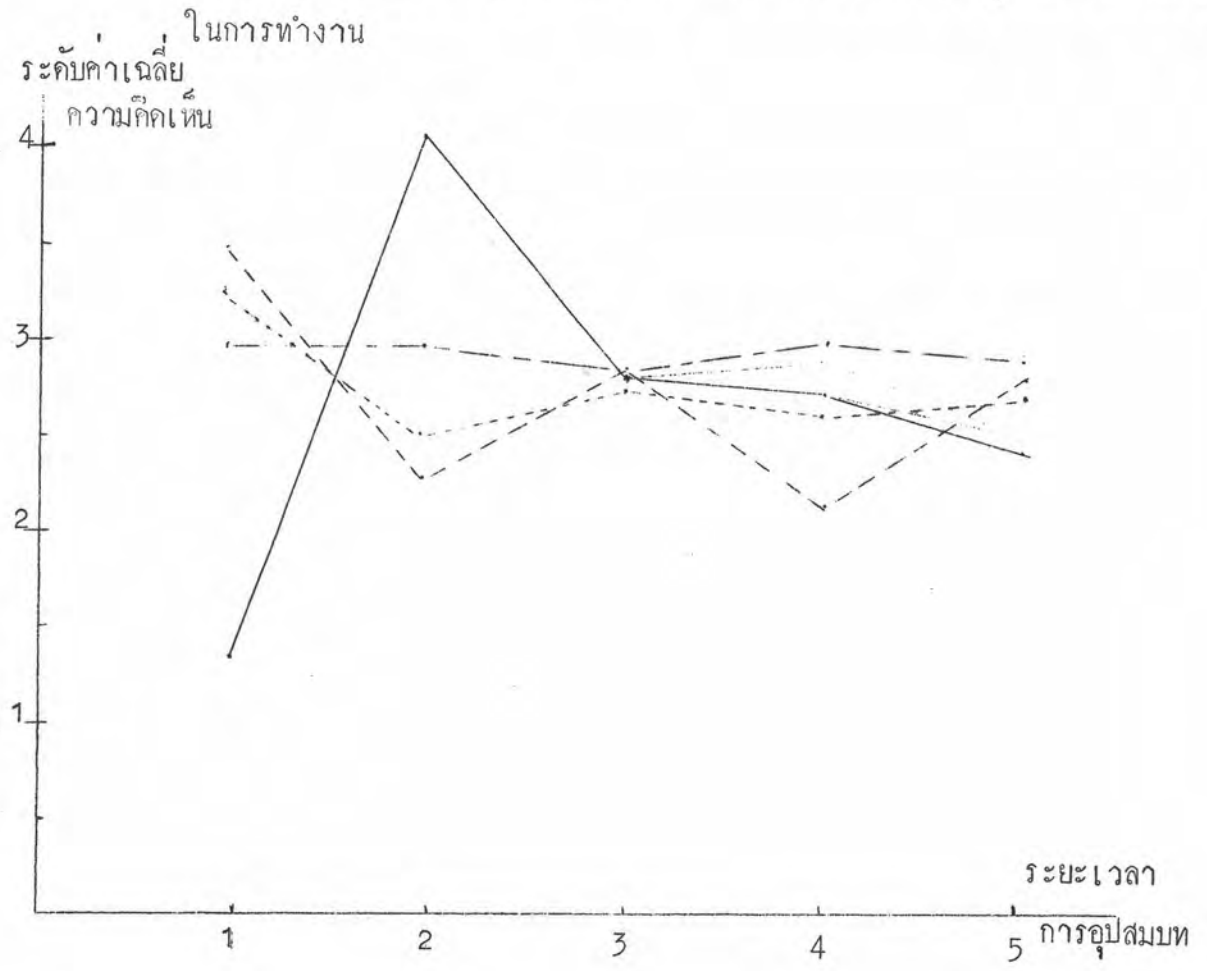
ตารางที่ 55 แสดงค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทและระดับการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรมต่างกันเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาเรื่อง ชาติสวัสดิการที่ทำให้ผู้สอนชาตกำลังใจในการทำงาน

ระดับการ- ศึกษาแผนกธรรม	ระยะเวลาการ- อุปสมบท				
	1 - 5 พรรษา	6 - 10 พรรษา	11 - 15 พรรษา	16 - 20 พรรษา	21 พรรษา ขึ้นไป
ไม่วิชากรรม	1.27	4.00	2.71	2.75	2.44
วิชากรรมตรี	3.00	3.00	2.75	3.00	2.95
วิชากรรมโท	3.50	2.20	2.71	2.17	2.82
วิชากรรมเอก	3.25	2.53	2.67	2.61	2.72

จากตารางที่ 55 ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทที่แตกต่างกันจะมีลักษณะที่แตกต่างกันในแต่ละระดับการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรมของพระภิกษุเรื่อง ชาติสวัสดิการที่ทำให้ผู้สอนชาตกำลังใจในการทำงาน

เพื่อให้เห็นความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษา ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น จึงเสนอเป็นภาพพื้นฐานแสดงค่าเฉลี่ย ในรูปที่ 6

รูปที่ 6 ภาพสัณฐานแสดงค่าเฉลี่ยแนวโน้มของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทและระดับการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรมต่างกันเรื่อง ขาดสวัสดิการที่ดีทำให้ผู้สอนขาดกำลังใจ



- ไม่ได้นักธรรม
- ได้นักธรรมตรี
- · - · - ได้นักธรรมโท
- ได้นักธรรมเอก

ก. เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษา
ของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาของการอุปสมบท และระดับการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลี
ต่างกัน

ตารางที่ 56 สรุปผลวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับ
ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาของการ
อุปสมบทและระดับการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลีต่างกัน

ข้อที่	ข้อความ	ค่า F จากตารางวิเคราะห์		
		ระยะเวลาการ อุปสมบท	ระดับการศึกษา แผนกบาลี	ปฏิบัติการ รวม
1	ขาดทุนทรัพย์เพื่อนำมาใช้ใน การจัดการศึกษา	2.03	0.90	0.69
2	ขาดบุคลากรเข้ามาช่วยทำงาน	1.42	1.30	0.91
3	การออกกลางคันของผู้เรียน ก่อนจะจบ	3.26*	1.81	0.34
4	หน่วยงานของรัฐไม่สนับสนุน	1.66	1.75	0.37
5	พระผู้ใหญ่ไม่ให้ความร่วมมือ สนับสนุนเท่าที่ควร	0.59	1.09	1.08
6	ชาวบ้านส่วนใหญ่ไม่ค่อยให้ ความสนใจ	1.28	0.98	1.15
7	สถานที่ไม่เหมาะสมต่อการจัด กิจกรรมการศึกษา	0.47	2.42*	1.36
8	ขาดอุปกรณ์การเรียนการสอน	2.27	1.82	1.62
9	ผู้เรียนมีพื้นฐานการศึกษาต่างกัน	1.25	2.64*	0.59
10	ผู้สอนขาดความชำนาญในการสอน	1.99	1.45	0.46

ตารางที่ 56(ต่อ)

ข้อที่	ข้อความ	ค่า F จากตารางการวิเคราะห์		
		ระยะเวลาการ อุปสมบท	ระดับการศึกษา แผนกบาลี	ปฏิบัติ รวม
11	เจ้าสำนักเรียนไม่ให้ความ- สนใจครูผู้สอนเท่าที่ควร	0.11	2.22	1.01
12	ผู้สอนไม่มีความรู้พื้นฐานทาง จิตวิทยาทำให้การสอนไม่ ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร	0.78	0.96	0.87
13	ขาดสวัสดิการที่ดีทำให้ผู้สอน ขาดกำลังใจในการทำงาน	0.51	1.65	0.87
14	ขาดผู้บริหารที่ดี	0.31	0.29	1.30
15	นักเรียนสอบตกมาก	1.72	1.15	1.14

*
P < .05

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 56 ปรากฏว่าพระภิกษุผู้มีระยะเวลาของการอุปสมบทต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในเรื่อง การออกกลางคันของผู้เรียนก่อนจะจบ

สำหรับพระภิกษุผู้มีระดับการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลีต่างกัน พบว่าข้อความที่มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 คือ เรื่อง สถานที่ไม่เหมาะสมต่อการจัดกิจกรรมการศึกษา และผู้เรียนมีพื้นฐานการศึกษาต่างกัน

จากการวิเคราะห์ตามตารางที่ 56 ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบเป็นรายตัวในข้อความที่ปรากฏว่ามีความแตกต่างของความคิดเห็นต่อปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทั้งในกลุ่มของพระภิกษุที่มีระยะเวลาของการอุปสมบทและระดับการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลีต่างกัน โดยวิธีของเชฟเฟ (Sheffé) ดังนี้

ตารางที่ 57 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาเป็นรายคู่ ของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทต่างกันเรื่อง การออกกลางคันของผู้เรียนก่อนจะจบ

ค่าเฉลี่ยของระยะ เวลาการอุปสมบท	1 - 5 พรรษา ($\bar{x}_1 = 2.04$)	6 - 10 พรรษา ($\bar{x}_2 = 1.82$)	11 - 15 พรรษา ($\bar{x}_3 = 2.48$)	16 - 20 พรรษา ($\bar{x}_4 = 2.57$)	21 พรรษาขึ้นไป ($\bar{x}_5 = 2.36$)
1 - 5 พรรษา ($\bar{x}_1 = 2.04$)		0.17	0.82	1.16	0.45
6 - 10 พรรษา ($\bar{x}_2 = 1.82$)			1.93	2.43*	1.84
11 - 15 พรรษา ($\bar{x}_3 = 2.48$)				0.04	0.13
16 - 20 พรรษา ($\bar{x}_4 = 2.57$)					0.38
21 พรรษาขึ้นไป ($\bar{x}_5 = 2.36$)					

* $P < .05$

จากตารางที่ 57 พระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง 6 - 10 พรรษา มีความคิดเห็นต่อปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาเรื่อง การออกกลางคันของผู้เรียนก่อนจะจบ แตกต่างจากพระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบท 16 - 20 พรรษา อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยพระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบท 6 - 10 พรรษา เห็นว่าเป็นปัญหาและอุปสรรคน้อยกว่าพระภิกษุกลุ่มที่อุปสมบทระหว่าง 16 - 20 พรรษา ส่วนการวิเคราะห์เปรียบเทียบในคู่อื่นปรากฏว่าไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 58 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาของพระภิกษุผู้มีระดับการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลี เรื่อง สถานที่ไม่เหมาะสมต่อการจัดกิจกรรมทางการศึกษา

ค่าเฉลี่ยของระดับ การศึกษาแผนกบาลี	ไม่ได้เรียน ($\bar{X}_1=2.23$)	ยังไม่ได้ เปรียญธรรม ($\bar{X}_2=2.64$)	บาลีประโยค 1-2 เปรียญธรรม 3 ($\bar{X}_3=2.91$)	ได้ 4-6 ประโยค ($\bar{X}_4=2.98$)	ได้ 7-9 ประโยค ($\bar{X}_5=1.67$)
ไม่ได้เรียน		1.30	1.87	3.63*	0.36
($\bar{X}_1=2.23$) ยังไม่ได้เปรียญธรรม			0.21	0.44	0.95
($\bar{X}_2=2.64$) โดยบาลีประโยค 1-2 เปรียญธรรม 3				0.01	1.39
($\bar{X}_3=2.91$) ได้ 4-6 ประโยค					1.77
($\bar{X}_4=2.98$) ได้ 7-9 ประโยค					
($\bar{X}_5=1.67$)					

*
P < .05

จากตารางที่ 58 พระภิกษุกลุ่มที่ไม่ได้เรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี มีความคิดเห็นต่อปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษา เรื่อง สถานที่ไม่เหมาะสมต่อการจัดกิจกรรมทางการศึกษา แตกต่างจากพระภิกษุกลุ่มที่ได้เปรียญธรรม 4 - 6 ประโยค อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยพระภิกษุกลุ่มที่ไม่ได้เรียนพระปริยัติธรรมแผนกธรรม เห็นว่าเป็นปัญหาและอุปสรรคน้อยกว่าพระภิกษุกลุ่มที่ได้เปรียญธรรม 4 - 6 ประโยค ส่วนการวิเคราะห์เปรียบเทียบในคู่อื่นปรากฏว่าไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 59 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาของพระภิกษุผู้มีระดับการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลีต่างกัน ในเรื่องผู้เรียนมีพื้นฐานการศึกษาต่างกัน

ค่าเฉลี่ยของระดับการศึกษาแผนกบาลี	ไม่ได้เรียน ($\bar{X}_1=2.59$)	ยังไม่ได้ เปรียญธรรม ($\bar{X}_2=3.00$)	บาลีประโยค 1-2 เปรียญธรรม 3 ($\bar{X}_3=2.73$)	ได้ 4-6 ประโยค ($\bar{X}_4=2.56$)	ได้ 7-9 ประโยค ($\bar{X}_5=4.00$)
ไม่ได้เรียน ($\bar{X}_1=2.59$)		1.60	0.09	0.0	2.78*
ยังไม่ได้เปรียญธรรม ($\bar{X}_2=3.00$)			0.25	0.90	1.24
บาลีประโยค 1-2 เปรียญธรรม 3 ($\bar{X}_3=2.73$)				0.09	1.79
ได้ 4-6 ประโยค ($\bar{X}_4=2.56$)					2.52*
ได้ 7-9 ประโยค ($\bar{X}_5=4.00$)					

* $P < .05$

จากตารางที่ 59 พระภิกษุกลุ่มที่ 'ไม่ได้เรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี' และพระภิกษุกลุ่มที่ 'ได้เปรียญธรรม 4 - 6 ประโยค' มีความคิดเห็นต่อปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษา เรื่อง ผู้เรียนมีพื้นฐานการศึกษาต่างกัน แตกต่างไปจากพระภิกษุกลุ่มที่ 'ได้เปรียญธรรม 7 - 9 ประโยค' อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยพระภิกษุกลุ่มที่ 'ได้เปรียญธรรม 7 - 9 ประโยค' เห็นว่าเป็นปัญหาและอุปสรรคมากที่สุด ส่วนการวิเคราะห์ที่เปรียบเทียบในคู่อันปรากฏว่าไม่แตกต่างกัน

ง. เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษาของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทและระดับการศึกษาสายสามัญต่างกัน

ตารางที่ 60 สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษาของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทและระดับการศึกษาสายสามัญต่างกัน

ข้อที่	ข้อความ	ค่า F จากตารางวิเคราะห์		
		ระยะเวลาการอุปสมบท	ระดับการศึกษาสายสามัญ	ปฏิบัติการรกรวม
1	วัดที่มีขนาดใหญ่ย่อมมีโอกาสที่จะพัฒนาทางด้านการศึกษาได้มากกว่าวัดขนาดเล็ก	7.50*	0.22	1.21
2	วัดที่ตั้งอยู่ในเขตเมืองมีโอกาที่จะพัฒนาทางด้านการศึกษา มากกว่าวัดในเขตชนบท	7.68*	0.23	0.77
3	รายได้ของวัดมีความจำเป็นอย่างมากสำหรับการจัดการศึกษาในวัด	10.00*	0.96	5.40*
4	การศึกษานอกระบบโรงเรียนจำเป็นต้องทำควบคู่กันไปกับการศึกษาในระบบโรงเรียน	6.81*	2.65	3.03*
5	หน่วยงานของรัฐควรเปิดโอกาสให้พระสงฆ์ได้เข้าไปมีส่วนร่วมช่วยเหลือในงานการศึกษานอกระบบโรงเรียนด้วย	8.79*	2.19	1.79

ตารางที่ 60 (ต่อ)

ข้อที่	ข้อความ	ค่า F จากตารางวิเคราะห์		
		ระยะเวลา การอุปสมบท	ระดับการศึกษา สายสามัญ	ปฏิภิกิริยา รวม
6	ควรมีการอบรมเผยแพร่ความรู้ เกี่ยวกับงานการศึกษานอกระบบ โรงเรียนให้แก่พระสงฆ์	10.42*	7.96*	2.03
7	การจัดการศึกษาในวัดเป็นผล มาจากความคิดริเริ่มของพระสงฆ์ ผู้มีการศึกษาระดับสูง	6.41*	0.49	3.01*
8	เมื่องานการศึกษาที่จัดขึ้นในวัด เกิดมีปัญหายุ่งยากที่สามารถแก้ปัญหา ได้คือพระสงฆ์ที่วามานาน	1.15	0.57	4.27*
9	ปัจจุบันพระภิกษุสามเณรนิยมเรียน ในโรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญ มากขึ้น	4.90*	2.54	2.84*
10	ครูผู้สอนในสถานศึกษาควรมี ความรู้พิเศษ เช่น สามารถ แนะนำการเรียนต่อให้กับผู้เรียน ได้จะเป็นส่วนดึงดูดให้ผู้เรียนมี ความกระตือรือร้นในการเรียน มากขึ้น	7.20*	3.67*	2.87*

*P > .05

สมมติฐานข้อที่ 3 พระสงฆ์ที่มีความแตกต่างกันด้านระดับการศึกษาและจำนวนพรรษาที่บวช จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษาต่างกัน

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 60 ปรากฏว่าพระภิกษุที่มีระยะเวลาของการอุปสมบทต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เกือบทุกเรื่อง ยกเว้นในเรื่อง เมืองงานการศึกษาที่จัดขึ้นในวัดเกิดมีปัญหาคือผู้ที่สามารถจะแก้ปัญหาได้คือพระสงฆ์บวชมานาน

สำหรับพระภิกษุที่มีระดับการศึกษาสายสามัญต่างกัน พบว่าข้อความที่มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 คือเรื่อง ควรมีการอบรมเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับงานการศึกษานอกระบบโรงเรียนแก่พระสงฆ์ และครูผู้สอนในสถานศึกษาควรมีความรู้พิเศษ เช่น สามารถแนะนำแนวการเรียนต่อให้กับผู้เรียนได้จะเป็นส่วนดึงดูดใจผู้เรียนมีความกระตือรือร้นมากขึ้น

ส่วนพระภิกษุที่มีระยะเวลาอุปสมบทและระดับการศึกษาสายสามัญต่างกันจะมีปฏิกริยารวมต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษาประมาณครึ่งหนึ่งมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ยกเว้นในเรื่องวัดที่มีขนาดใหญ่ย่อมมีโอกาสที่จะพัฒนาทางด้านการศึกษาได้มากกว่าวัดขนาดเล็ก วัดที่ตั้งอยู่ในเขตเมืองย่อมมีโอกาสพัฒนาทางด้านการศึกษาได้มากกว่าวัดในเขตชนบท หน่วยงานของรัฐควรเปิดโอกาสให้พระสงฆ์เข้าไปมีส่วนช่วยเหลือในงานการศึกษานอกระบบโรงเรียนด้วย และควรมีการอบรมเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับงานการศึกษานอกระบบโรงเรียนให้แก่พระสงฆ์

จากการวิเคราะห์ตามตารางที่ 60 ผู้วิจัยได้ทำการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ในข้อความที่ปรากฏว่ามีความแตกต่างกันของความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทั้งในกลุ่มของพระภิกษุที่มีระยะเวลาการอุปสมบทและระดับการศึกษาสายสามัญต่างกัน โดยวิธีของเชฟเฟ (Sheffé) ดังนี้

ตารางที่ 61 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษา
เป็นรายคู่ของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทต่างกันในเรื่อง
วัดขนาดใหญ่ย่อมมีโอกาสที่จะพัฒนาทางด้านการศึกษามากกว่าวัดขนาดเล็ก

ค่าเฉลี่ยของระยะ	1 - 5	6 - 10	11 - 15	16 - 20	21 พรรษาขึ้นไป
เวลาการอุปสมบท	พรรษา	พรรษา	พรรษา	พรรษา	
	($\bar{X}_1 =$	($\bar{X}_2 =$	($\bar{X}_3 =$	($\bar{X}_4 =$	($\bar{X}_5 =$
	2.35)	3.43)	3.12)	3.40)	3.31)
1 - 5 พรรษา		4.65 *	2.94 *	5.37 *	6.40 *
($\bar{X}_1 = 2.35$)					
6 - 10 พรรษา			0.49	0.0	0.11
($\bar{X}_2 = 3.43$)					
11 - 15 พรรษา				0.0	0.38
($\bar{X}_3 = 3.12$)					
16 - 20 พรรษา					0.08
($\bar{X}_4 = 3.40$)					
21 พรรษาขึ้นไป					
($\bar{X}_5 = 3.31$)					

* P .05

จากตารางที่ 61 พระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง 1 - 5 พรรษา
มีความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษา ในเรื่อง วัดขนาดใหญ่ย่อมมีโอกาสที่จะพัฒนาทาง
ด้านการศึกษามากกว่าวัดขนาดเล็ก แตกต่างจากพระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบท
ระหว่าง 6 - 10 พรรษา, 10 - 15 พรรษา, 16 - 20 พรรษา และกลุ่มที่อุปสมบท
เกิน 21 พรรษาขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยพระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลา
อุปสมบทระหว่าง 1 - 5 พรรษา ไม่เห็นด้วยกับความคิดเห็นข้างต้น ส่วนการวิเคราะห์
เปรียบเทียบในคู่อื่นปรากฏว่าไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 62 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษาเป็น
 รายคู่ของพระภิกษุผู้ที่มีระยะเวลาการอุปสมบทต่างกัน ในเรื่อง วัดที่อยู่ใน
 เมืองมีโอกาสพัฒนาทางด้านการศึกษามากกว่าในเขตชนบท

ค่าเฉลี่ยของระยะ เวลาการอุปสมบท	1 - 5 พรรษา ($\bar{x}_1=$ 2.22)	6 - 10 พรรษา ($\bar{x}_2=$ 3.29)	11 - 15 พรรษา ($\bar{x}_3=$ 3.14)	16 - 20 พรรษา ($\bar{x}_4=$ 3.25)	21 พรรษาขึ้นไป ($\bar{x}_5=$ 3.22)
1- 5 พรรษา ($\bar{x}_1=2.22$)		5.54*	4.06*	6.03*	6.73*
6 - 10 พรรษา ($\bar{x}_2=3.29$)			0.12	0.02	0.04
11 - 15 พรรษา ($\bar{x}_3=3.14$)				0.28	0.07
16 - 20 พรรษา ($\bar{x}_4=3.25$)					0.17
21 พรรษาขึ้นไป ($\bar{x}_5=3.22$)					

*
 $P > .05$

จากตารางที่ 62 จะเห็นว่า พระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง
 1 - 5 พรรษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษา เรื่อง วัดที่อยู่ในเมืองมีโอกาส
 พัฒนาทางด้านการศึกษามากกว่าในเขตชนบท แตกต่างจากพระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเว
 ลากการอุปสมบทระหว่าง 6 - 10 พรรษา, 11 - 15 พรรษา, 16 - 20 พรรษา และ
 กลุ่มที่อุปสมบทเกิน 21 พรรษาขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยพระภิกษุกลุ่มที่มี
 ระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง 1 - 5 พรรษา ไม่เห็นด้วยกับความคิดเห็นข้างตน ส่วน
 การวิเคราะห์เปรียบเทียบในคู่มือปรากฏว่าไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 63 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษา เป็นรายคู่ของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทต่างกัน ในเรื่อง รายได้ ของวัดมีความจำเป็นอย่างมากสำหรับการจัดการศึกษาในวัด

ค่าเฉลี่ยของระยะ เวลาการอุปสมบท	1 - 5 พรรษา ($\bar{x}_1=$ 2.50)	6 - 10 พรรษา ($\bar{x}_2=$ 3.95)	11 - 15 พรรษา ($\bar{x}_3=$ 3.43)	16 - 20 พรรษา ($\bar{x}_4=$ 3.38)	21 พรรษาขึ้นไป ($\bar{x}_5=$ 3.42)
1 - 5 พรรษา ($\bar{x}_1=2.50$)		4.13*	6.82*	5.99*	9.35*
6 - 10 พรรษา ($\bar{x}_2=3.95$)			0.01	0.0	0.01
11 - 15 พรรษา ($\bar{x}_3=3.43$)				0.03	0.0
16 - 20 พรรษา ($\bar{x}_4=3.38$)					0.03
21 พรรษาขึ้นไป ($\bar{x}_5=3.42$)					

*
 $P < .05$

จากตารางที่ 63 พระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง 1 - 5 พรรษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษา ในเรื่อง รายได้ของวัดมีความจำเป็นอย่างมากสำหรับการจัดการศึกษาในวัด แตกต่างไปจากพระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง 6 - 10 พรรษา, 11 - 15 พรรษา, 16 - 20 พรรษา และ กลุ่มที่อุปสมบทเกิน 21 พรรษาขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยพระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง 6 - 10 พรรษา, 11 - 15 พรรษา, 16 - 20 พรรษา และกลุ่มที่อุปสมบทเกิน 21 พรรษาขึ้นไป เห็นด้วยกับความคิดเห็นข้างต้นสูงกว่าพระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง 1 - 5 พรรษา ส่วนการวิเคราะห์เปรียบเทียบในคู่อื่นปรากฏว่าไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 64 การเปรียบเทียบ (\bar{x}) ความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษาเป็นรายคู่ของ พระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทต่างกัน ในเรื่อง การศึกษานอกระบบ โรงเรียนจำเป็นต้องทำความควบคู่กันไปกับงานการศึกษาในระบบโรงเรียน

ค่าเฉลี่ยของระยะ เวลาการอุปสมบท	1 - 5 พรรษา ($\bar{x}_1 =$ 2.58)	6 - 10 พรรษา ($\bar{x}_2 =$ 3.18)	11 - 15 พรรษา ($\bar{x}_3 =$ 3.39)	16 - 20 พรรษา ($\bar{x}_4 =$ 3.38)	21 พรรษาขึ้นไป ($\bar{x}_5 =$ 3.25)
1 - 5 พรรษา ($\bar{x}_1 = 2.58$)		2.58*	4.31*	5.37*	5.38*
6 - 10 พรรษา ($\bar{x}_2 = 3.18$)			0.10	0.35	0.06
11 - 15 พรรษา ($\bar{x}_3 = 3.29$)				0.09	0.03
16 - 20 พรรษา ($\bar{x}_4 = 3.38$)					0.29
21 พรรษาขึ้นไป ($\bar{x}_5 = 3.25$)					

* P < .05

จากตารางที่ 64 พระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง 1 - 5 พรรษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษา เรื่อง การศึกษานอกระบบโรงเรียน จำเป็นต้องทำความควบคู่กันไปกับงานการศึกษาในระบบโรงเรียน แตกต่างไปจากพระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง 6 - 10 พรรษา 11 - 15 พรรษา 16 - 20 พรรษา และกลุ่มที่อุปสมบท 21 พรรษาขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยพระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง 6 - 10 พรรษา 11 - 15 พรรษา 16 - 20 พรรษา และกลุ่มที่อุปสมบท 21 พรรษาขึ้นไป เห็นด้วยกับความคิดเห็นข้างตนสูงกว่า พระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง 1 - 5 พรรษา ส่วนการวิเคราะห์เปรียบเทียบในคู่อื่นปรากฏว่าไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 65 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษา เป็นรายคู่ของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทต่างกัน ในเรื่อง หน่วยงานของรัฐ ควรเปิดโอกาสให้พระสงฆ์เข้าไปมีส่วนช่วยเหลือในงานการศึกษา นอกกระบบโรงเรียนด้วย

ค่าเฉลี่ยของระยะ	1 - 5	6 - 10	11 - 15	16 - 20	21 พรรษาขึ้นไป
เวลาการอุปสมบท	พรรษา	พรรษา	พรรษา	พรรษา	
	($\bar{x}_1 =$ 2.50)	($\bar{x}_2 =$ 3.46)	($\bar{x}_3 =$ 3.21)	($\bar{x}_4 =$ 3.32)	($\bar{x}_5 =$ 3.25)
1 - 5 พรรษา		* 5.98	* 4.31	* 3.93	* 7.82
($\bar{x}_1 = 2.50$)					
6 - 10 พรรษา			0.50	0.46	0.0
($\bar{x}_2 = 3.46$)					
11 - 15 พรรษา				0.0	0.32
($\bar{x}_3 = 3.21$)					
16 - 20 พรรษา					0.26
($\bar{x}_4 = 3.32$)					
21 พรรษาขึ้นไป					
($\bar{x}_5 = 3.25$)					

* $P < .05$

จากตารางที่ 65 พระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง 1-5 พรรษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษาในเรื่อง หน่วยงานของรัฐควรเปิดโอกาสให้พระสงฆ์เข้าไปมีส่วนช่วยเหลือในงานศึกษานอกกระบบโรงเรียนด้วย แตกต่างจากพระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง 6-10 พรรษา 11-15 พรรษา 16-20 พรรษา และกลุ่มที่อุปสมบท 21 พรรษาขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยพระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง 6-10 พรรษา 11-15 พรรษา 16-20 พรรษา และกลุ่มที่อุปสมบท 21 พรรษาขึ้นไป เห็นด้วยกับความคิดเห็นของตน สูงกว่าพระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง 1-5 พรรษา ส่วนการวิเคราะห์เปรียบเทียบในคู่มือปรากฏว่าไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 66 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย(\bar{X}) ความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษาเป็นรายดู
ของพระภิกษุที่มีระยะเวลาการอุปสมบทต่างกันในเรื่อง ควรมีการอบรม
เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับงานการศึกษานอกระบบโรงเรียนให้แก่พระสงฆ์

ค่าเฉลี่ยของระยะ	1 - 5	6 - 10	11 - 15	16 - 20	21 พรรษาขึ้นไป
เวลาการอุปสมบท	พรรษา	พรรษา	พรรษา	พรรษา	
	($\bar{X}_1 =$ 2.50)	($\bar{X}_2 =$ 3.54)	($\bar{X}_3 =$ 3.31)	($\bar{X}_4 =$ 3.27)	($\bar{X}_5 =$ 3.32)
1 - 5 พรรษา		* 7.94	* 5.74	* 5.08	* 8.23
($\bar{X}_1 = 2.50$)					
6 - 10 พรรษา			0.48	0.65	0.63
($\bar{X}_2 = 3.54$)					
11 - 15 พรรษา				0.02	0.0
($\bar{X}_3 = 3.31$)					
16 - 20 พรรษา					0.04
($\bar{X}_4 = 3.27$)					
21 พรรษาขึ้นไป					
($\bar{X}_5 = 3.32$)					

* $P < .05$

จากตารางที่ 66 พระภิกษุที่มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง 1-5 พรรษา
มีความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษา เรื่อง ควรมีการอบรมเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับงาน
การศึกษานอกระบบโรงเรียนให้แก่พระสงฆ์ แตกต่างจากพระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการ
อุปสมบทระหว่าง 6-10 พรรษา 11-15 พรรษา 16-20 พรรษา และ กลุ่มที่อุปสมบท
21 พรรษาขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยพระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบท
ระหว่าง 6-10 พรรษา 11-15 พรรษา 16-20 พรรษา และกลุ่มที่อุปสมบท 21 พรรษา
ขึ้นไป เห็นด้วยกับความคิดเห็นข้างตนสูงกว่า พระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบท
ระหว่าง 1-5 พรรษา ส่วนการวิเคราะห์เปรียบเทียบในคู่ขนานปรากฏว่าไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 67 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษา เป็นรายคู่ของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทต่างกัน ในเรื่อง การจัดการศึกษาในวัดเป็นผลมาจากความศรัทธาเริ่มของพระสงฆ์ที่มีการศึกษาระดับสูง

ค่าเฉลี่ยของระยะ	1 - 5	6 - 10	11 - 15	16 - 20	21 พรรษาขึ้นไป
เวลาการอุปสมบท	พรรษา	พรรษา	พรรษา	พรรษา	
	($\bar{x}_1 =$ 2.23)	($\bar{x}_2 =$ 2.89)	($\bar{x}_3 =$ 3.00)	($\bar{x}_4 =$ 3.10)	($\bar{x}_5 =$ 3.01)
1 - 5 พรรษา		2.45*	3.97*	4.97*	5.71*
($\bar{x}_1 = 2.23$)					
6 - 10 พรรษา			0.08	0.30	0.14
($\bar{x}_2 = 2.89$)					
11 - 15 พรรษา				0.09	0.0
($\bar{x}_3 = 3.00$)					
16 - 20 พรรษา					0.11
($\bar{x}_4 = 3.10$)					
21 พรรษาขึ้นไป					
($\bar{x}_5 = 3.01$)					

* $P < .05$

จากตารางที่ 67 พระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง 1-5 พรรษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษา เรื่อง การจัดการศึกษาในวัดเป็นผลมาจากความศรัทธาเริ่มของพระสงฆ์ที่มีการศึกษาระดับสูง แตกต่างจากพระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง 6 - 10 พรรษา 11-15 พรรษา 16-20 พรรษา และกลุ่มที่อุปสมบท 21 พรรษาขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยพระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง 1-5 พรรษา ไม่เห็นด้วยกับความคิดเห็นข้างตน ส่วนการวิเคราะห์เปรียบเทียบในคู่อื่นปรากฏว่าไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 68 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษาเป็นรายคู่ของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทต่างกัน ในเรื่อง ปัจจุบันพระภิกษุและสามเณรนิยมเรียนในโรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญมากขึ้น

ค่าเฉลี่ยของระยะ	1 - 5	6 - 10	11 - 15	16 - 20	21 พรรษาขึ้นไป
เวลาการอุปสมบท	พรรษา	พรรษา	พรรษา	พรรษา	
	($\bar{x}_1 =$ 2.31)	($\bar{x}_2 =$ 2.79)	($\bar{x}_3 =$ 2.95)	($\bar{x}_4 =$ 2.85)	($\bar{x}_5 =$ 2.99)
1 - 5 พรรษา		1.21	2.57*	1.79	4.07*
($\bar{x}_1 = 2.31$)					
6 - 10 พรรษา			0.17	0.02	0.38
($\bar{x}_2 = 2.79$)					
11 - 15 พรรษา				0.08	0.02
($\bar{x}_3 = 2.95$)					
16 - 20 พรรษา					0.25
($\bar{x}_4 = 2.85$)					
21 พรรษาขึ้นไป					
($\bar{x}_5 = 2.99$)					

*P < .05

จากตารางที่ 68 พระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง 1-5 พรรษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษา เรื่อง ปัจจุบันพระภิกษุและสามเณรนิยมเรียนในโรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญมากขึ้น แตกต่างจากพระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง 11 - 15 พรรษา และกลุ่มที่อุปสมบท 21 พรรษาขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยพระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง 1 - 5 พรรษา ไม่เห็นด้วยกับความคิดเห็นข้างต้น ส่วนการวิเคราะห์เปรียบเทียบในคู่อื่นพบว่าไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 69 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษาเป็น
 รายคู่ของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทต่างกัน ในเรื่อง ครูผู้สอน
 ในสถานศึกษามีความรู้พิเศษ เช่น สามารถแนะนำการเรียนต่อให้กับ
 ผู้เรียนได้จะเป็นส่วนดึงดูดให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นมากขึ้น

ค่าเฉลี่ยของระยะ	1 - 5	6 - 10	11 - 15	16 - 20	21 พรรษาขึ้นไป
เวลาการอุปสมบท	พรรษา	พรรษา	พรรษา	พรรษา	
	($\bar{X}_1 =$ 2.81)	($\bar{X}_2 =$ 3.61)	($\bar{X}_3 =$ 3.57)	($\bar{X}_4 =$ 3.47)	($\bar{X}_5 =$ 3.49)
1 - 5 พรรษา		4.79	5.16	3.82	5.79
($\bar{X}_1 = 2.81$)					
6 - 10 พรรษา			0.01	0.18	0.19
($\bar{X}_2 = 3.61$)					
11 - 15 พรรษา				0.11	0.12
($\bar{X}_3 = 3.57$)					
16 - 20 พรรษา					0.01
($\bar{X}_4 = 3.47$)					
21 พรรษาขึ้นไป					
($\bar{X}_5 = 3.49$)					

* $P < .05$

จากตารางที่ 69 พระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง
 1-5 พรรษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษา เรื่อง ครูผู้สอนในสถานศึกษามี
 ความรู้พิเศษ เช่น สามารถแนะนำการเรียนต่อให้กับผู้เรียนได้จะเป็นส่วนดึงดูด
 ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นมากขึ้น แตกต่างจาก พระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบท
 ระหว่าง 6-10 พรรษา 11-15 พรรษา 16-20 พรรษา และกลุ่มที่อุปสมบท 21 พรรษา
 ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยพระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง
 6-10 พรรษา 11-15 พรรษา 16-20 พรรษา และกลุ่มที่อุปสมบท 21 พรรษาขึ้นไป
 เห็นความกับความคิดเห็นของตนสูงกว่าพระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาอุปสมบทระหว่าง 1-5
 พรรษา ส่วนการวิเคราะห์เปรียบเทียบในคู่อื่นพบว่าไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 70 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษาเป็นรายคู่ของพระภิกษุผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเรื่อง การมี การอบรมเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับงานการศึกษานอกระบบโรงเรียนให้แก่ พระสงฆ์

ค่าเฉลี่ยของระดับการ ศึกษาสายสามัญ	ประถมศึกษา ($\bar{X}_1=3.21$)	มัธยมศึกษา ($\bar{X}_2=3.61$)	อุดมศึกษา ($\bar{X}_3=3.32$)
ประถมศึกษา ($\bar{X}_1=3.21$)		5.99*	0.09
มัธยมศึกษา ($\bar{X}_2=3.61$)			0.77
อุดมศึกษา ($\bar{X}_3=3.32$)			

* $P < .05$

จากตารางที่ 70 พระภิกษุกลุ่มที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษา เรื่อง การมี การอบรมเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับงานการศึกษานอกระบบโรงเรียนให้แก่พระสงฆ์ แตกต่างจากพระภิกษุกลุ่มที่มีการ ศึกษาสายสามัญระดับมัธยมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยพระภิกษุกลุ่มที่มี การศึกษาระดับมัธยมศึกษา เห็นควยอย่างยิ่งกับความคิดเห็นข้างตน ส่วน การวิเคราะห์เปรียบเทียบในคู่อื่นปรากฏว่าไม่แตกต่างกัน

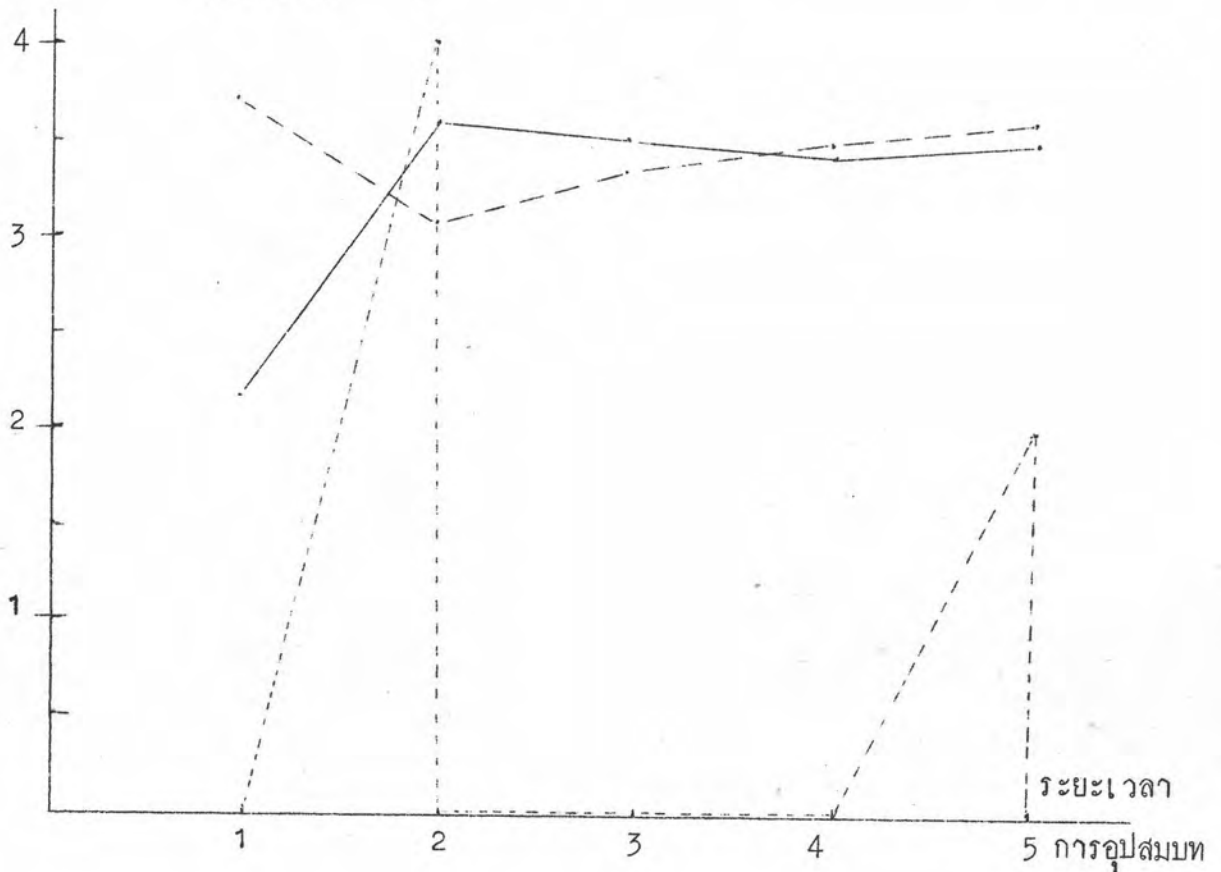
ตารางที่ 71 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษาของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทและระดับการศึกษาสายสามัญต่างกัน ในเรื่อง รายได้ของวัดมีความจำเป็นอย่างมากสำหรับการจัดการศึกษาในวัด

ระดับการศึกษาสายสามัญ	ระยะเวลาการอุปสมบท				
	1 - 5 พรรษา	6 - 10 พรรษา	11 - 15 พรรษา	16 - 20 พรรษา	21 พรรษาขึ้นไป
ประถมศึกษา	2.15	3.53	3.46	3.36	3.42
มัธยมศึกษา	3.67	3.00	3.29	3.43	3.54
อุดมศึกษา	0.0	4.00	0.0	0.0	2.00

จากตารางที่ 71 ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษาของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทที่ต่างกััน จะมีลักษณะที่ต่างกัันในแต่ละระดับการศึกษาสายสามัญของพระภิกษุ ในเรื่อง รายได้ของวัดมีความจำเป็นอย่างมากสำหรับการจัดการศึกษาในวัด

เพื่อให้เห็นความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษาได้ชัดเจนยิ่งขึ้นจึงได้นำเสนอเป็นภาพสัณฐานแสดงค่าเฉลี่ย ดังรูปที่ 2

รูปที่ 7 ภาพพื้นฐานแสดงค่าเฉลี่ยแนวโน้มของความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษา
 ของพระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทและระดับการศึกษาสายสามัญ
 ระดับ
 ค่าเฉลี่ย
 ความคิดเห็น
 ต่างกัน ในเรื่อง รายได้ของวัดมีความจำเป็นอย่างมากสำหรับการจัดการ-
 ศึกษาในวัด



- ระดับประถมศึกษา
- ระดับมัธยม
- ระดับอุดมศึกษา

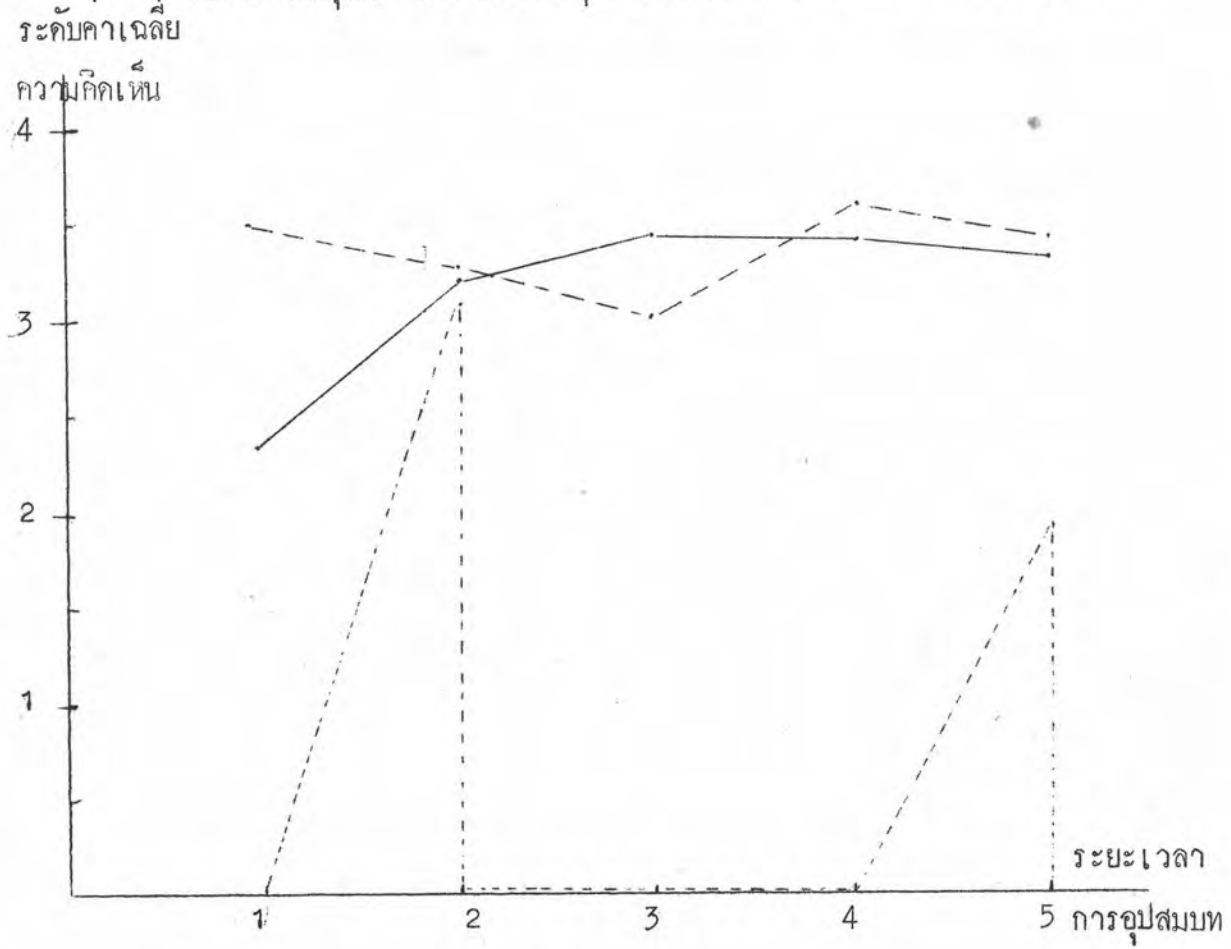
ตารางที่ 72 ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษาของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทและระดับการศึกษาสายสามัญต่างกัน ในเรื่องการศึกษา นอกโรงเรียนจำเป็นต้องทำควบคู่กันไปกับการศึกษาในระบบโรงเรียน

ระดับการ- ศึกษาสายสามัญ	ระยะเวลาการ อุปสมบท	1 - 5 พรรษา	6 - 10 พรรษา	11 - 15 พรรษา	16 - 20 พรรษา	21 พรรษา ขึ้นไป
ประถมศึกษา		2.30	3.16	3.34	3.33	3.25
มัธยมศึกษา		3.50	3.25	3.00	3.57	3.28
อุดมศึกษา		0.0	3.00	0.0	0.0	2.00

จากตารางที่ 72 ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษาของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทที่แตกต่างกัน จะมีลักษณะที่แตกต่างกันในแต่ละระดับการศึกษาสายสามัญของพระภิกษุ ในเรื่อง การศึกษานอกโรงเรียนจำเป็นต้องทำควบคู่กันไปกับการศึกษาในระบบโรงเรียน

เพื่อให้เห็นความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษาได้ชัดเจนยิ่งขึ้น จึงได้ทำเสนอเป็นภาพพื้นฐานแสดงค่าเฉลี่ย ดังรูปที่ 8

รูปที่ 8 ภาพสัณฐานแสดงค่าเฉลี่ยแนวโน้มของความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษาเรื่อง การศึกษานอกโรงเรียนจำเป็นต้องทำควบคู่กันไปกับการศึกษาในระบบโรงเรียน ของพระภิกษุที่มีระยะเวลาการอุปสมบทและระดับการศึกษาสายสามัญต่างกัน



- ระดับประถมศึกษา
- - - ระดับมัธยมศึกษา
- ระดับอุดมศึกษา

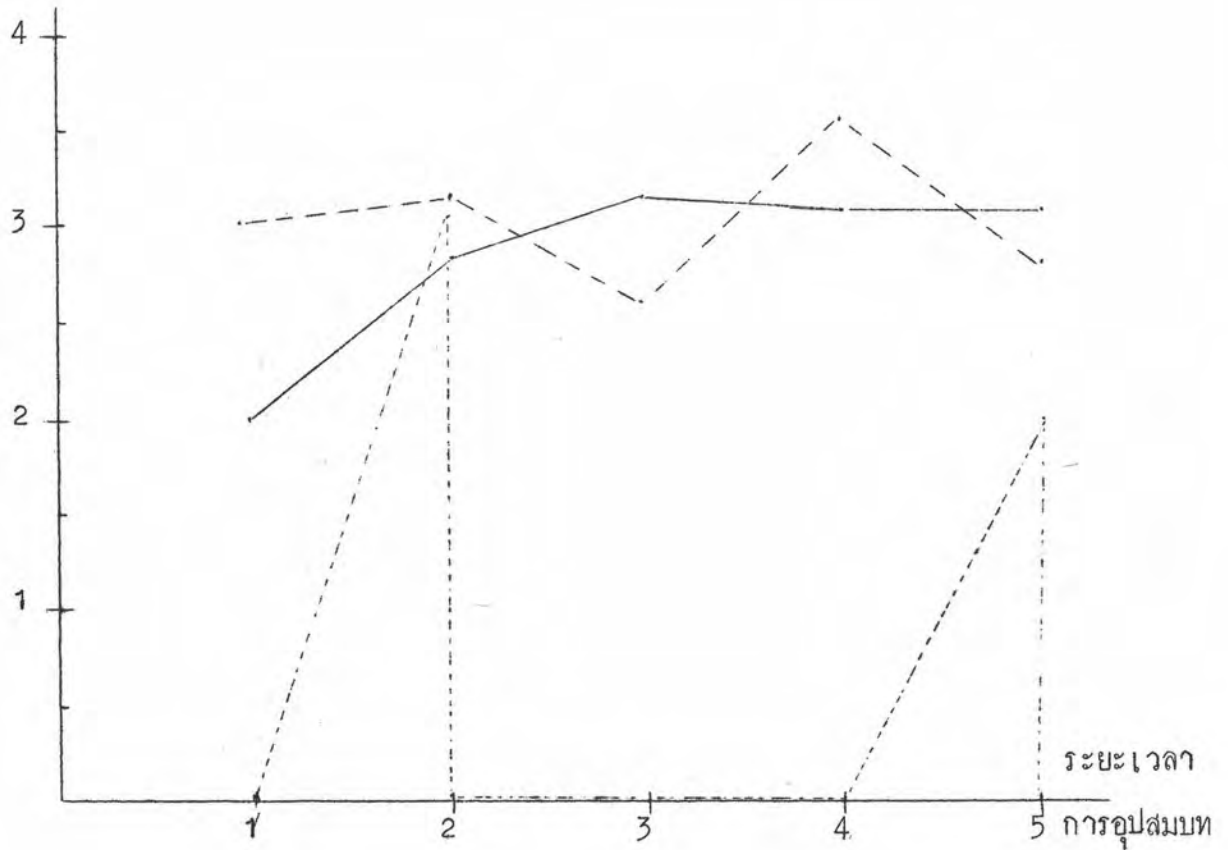
ตารางที่ 73 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษาของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทและระดับการศึกษาสายสามัญต่างกัน ในเรื่อง การจัดการศึกษาในวัดเป็นผลมาจากความคิดริเริ่มของพระสงฆ์ที่มีการศึกษาในระดับสูง

ระดับการศึกษาสายสามัญ	ระยะเวลาการอุปสมบท 1 - 5 พรรษา	6 - 10 พรรษา	11 - 15 พรรษา	16 - 20 พรรษา	21 พรรษาขึ้นไป
ประถมศึกษา	2.00	2.79	3.09	3.03	3.04
มัธยมศึกษา	3.00	3.13	2.57	3.43	2.77
อุดมศึกษา	0.0	3.00	0.0	0.0	2.0

จากตารางที่ 73 ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษาของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทที่แตกต่างกัน จะมีลักษณะที่แตกต่างกันในแต่ละระดับการศึกษาสายสามัญของพระภิกษุ ในเรื่อง การจัดการศึกษาในวัดเป็นผลมาจากความคิดริเริ่มของพระสงฆ์ที่มีการศึกษาระดับสูง

เพื่อให้เห็นความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษาได้ชัดเจนยิ่งขึ้น จึงได้ทำเสนอเป็นภาพสี่ฐานแสดงค่าเฉลี่ย ดังรูปที่ 9

รูปที่ 9 ภาพสัณฐานแสดงค่าเฉลี่ยแนวโน้มความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษาของ พระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบท และระดับการศึกษาสายสามัญต่างกัน ในเรื่อง การจัดการศึกษาในวัดเป็นผลมาจากความคิดริเริ่มของพระสงฆ์ที่มี การศึกษาในระดับสูง



- ระดับประถมศึกษา
- - - ระดับมัธยมศึกษา
- · · ระดับอุดมศึกษา

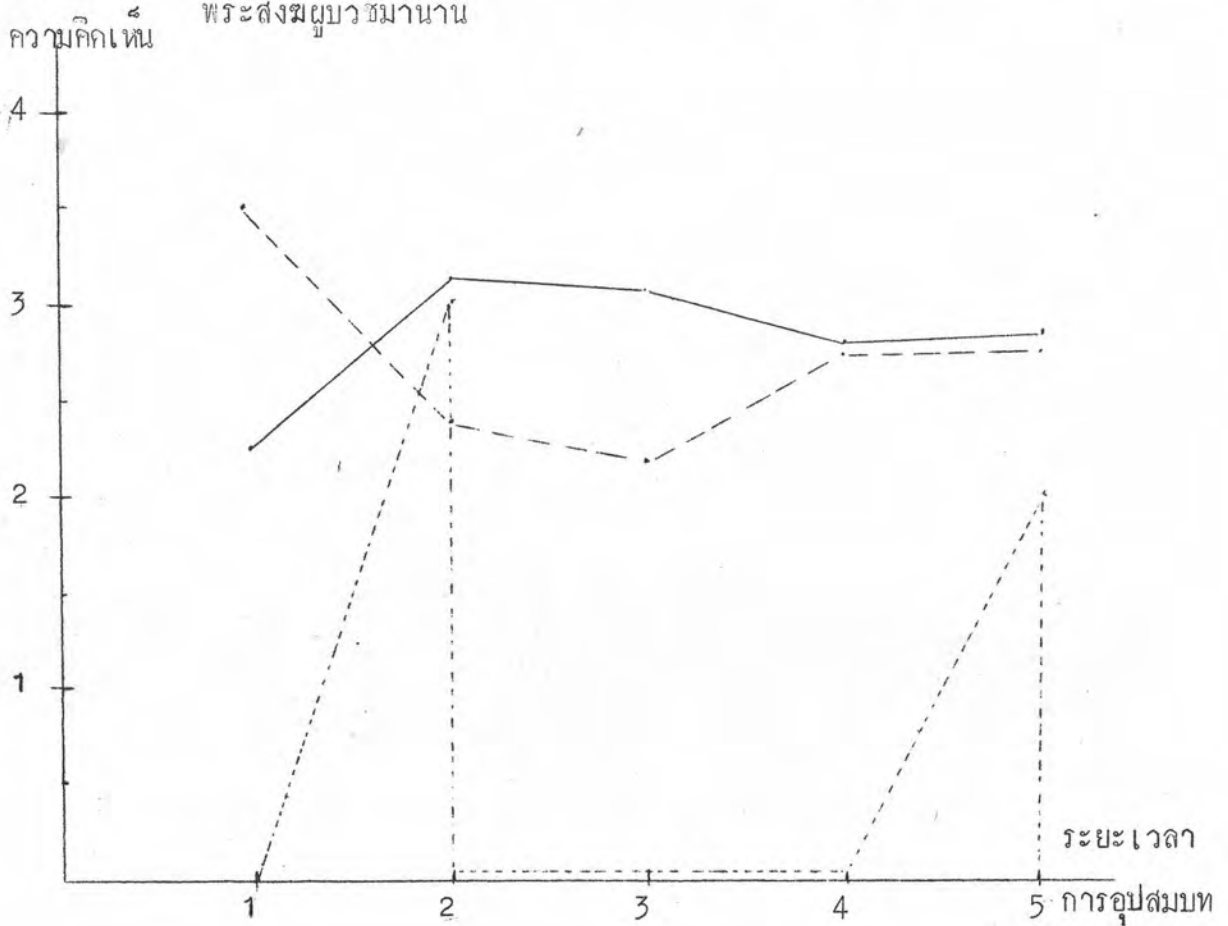
ตารางที่ 74 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษาของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทและระดับการศึกษาสายสามัญต่างกัน ในเรื่อง เมื่องานการศึกษาที่จัดขึ้นในวัดเกิดมีปัญหายุ่งยากที่จะแก้ปัญหาได้คือพระสงฆ์บวชมานาน

ระดับการศึกษาสายสามัญ	ระยะเวลาการอุปสมบท				
	1 - 5 พรรษา	6 - 10 พรรษา	11 - 15 พรรษา	16 - 20 พรรษา	21 พรรษาขึ้นไป
ประถมศึกษา	2.20	3.11	3.09	2.76	2.79
มัธยมศึกษา	3.50	2.38	2.14	2.71	2.77
อุดมศึกษา	0.0	3.00	0.0	0.0	2.0

จากตารางที่ 74 ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษาของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทที่แตกต่างกัน จะมีลักษณะที่แตกต่างกันในแต่ละระดับการศึกษาสายสามัญของพระภิกษุ ในเรื่อง เมื่องานการศึกษาที่จัดขึ้นในวัดเกิดมีปัญหายุ่งยากที่จะแก้ปัญหาได้คือพระสงฆ์บวชมานาน

เพื่อให้เห็นความแตกต่างของความคิดเห็นได้ชัดเจนยิ่งขึ้นจึงเสนอเป็นภาพพื้นฐานแสดงค่าเฉลี่ย ในรูปที่ 10

รูปที่ 10 ภาพพื้นฐานแสดงค่าเฉลี่ยแนวโน้มความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษาของ
 พระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทและระดับการศึกษาสายสามัญต่างกัน
 ในเรื่อง เมืองานการศึกษาที่จัดขึ้นในวัดเกิดมีปัญหายุที่จะแก้ปัญหาได้คือ
 พระสงฆ์บวชมานานาน



- ระดับประถมศึกษา
- ระดับมัธยมศึกษา
- ระดับอุดมศึกษา

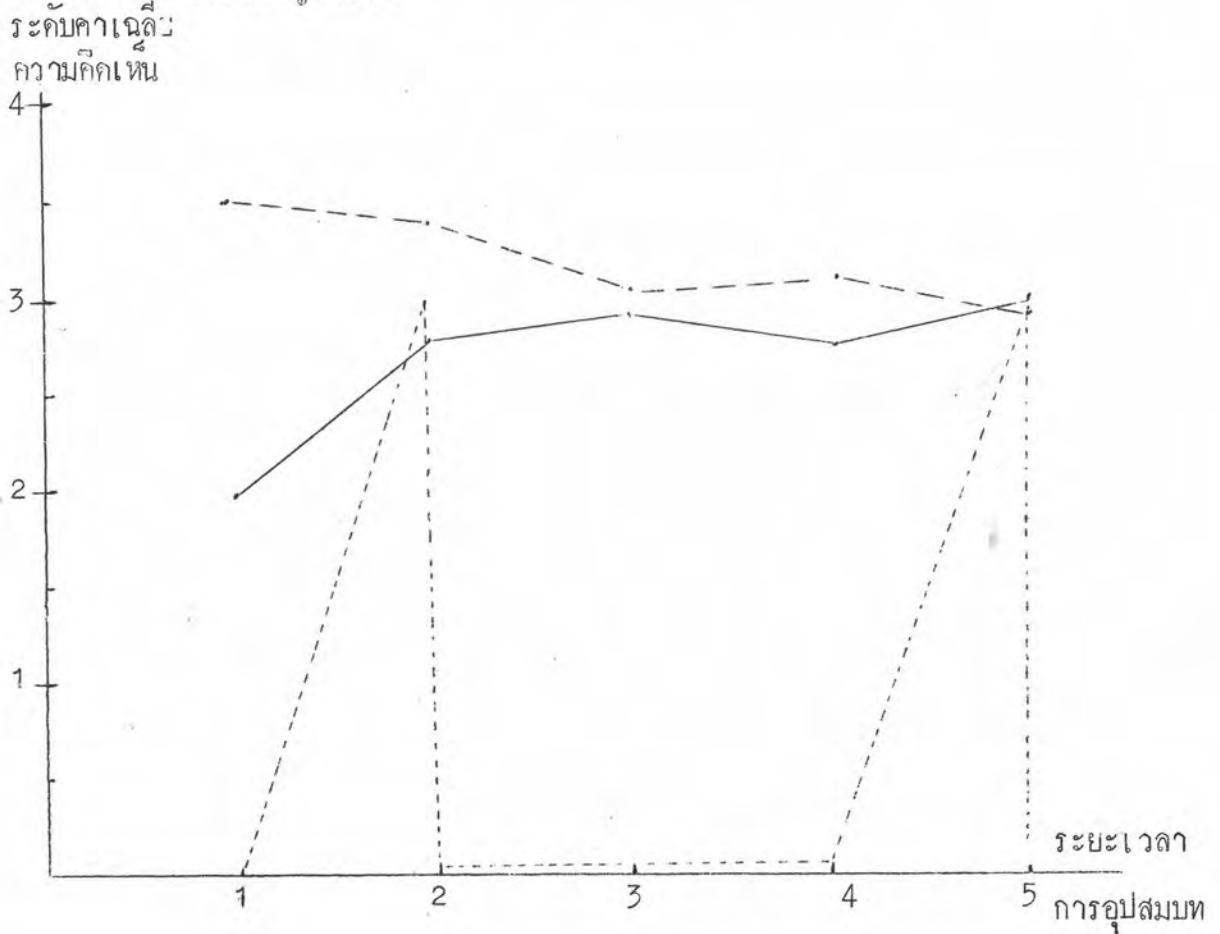
ตารางที่ 75 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษาของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทและระดับการศึกษาสายสามัญต่างกัน ในเรื่อง ปัจจุบัน พระภิกษุสามเณรนิยมศึกษาเล่าเรียนในโรงเรียนศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญมากขึ้น

ระดับการ- ศึกษาสายสามัญ	ระยะเวลาการ อุปสมบท	1 - 5 พรรษา	6 - 10 พรรษา	11 - 15 พรรษา	16 - 20 พรรษา	21 พรรษา ขึ้นไป
ประถมศึกษา		1.95	2.79	2.91	2.79	2.99
มัธยมศึกษา		3.50	2.88	3.14	3.14	2.92
อุดมศึกษา		0.0	3.0	0.0	0.0	2.0

จากตารางที่ 75 ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษาของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทที่แตกต่างกัน จะมีลักษณะที่ต่างกันในแต่ละระดับการศึกษาสายสามัญของพระภิกษุ ในเรื่อง ปัจจุบันพระภิกษุสามเณรนิยมศึกษาเล่าเรียนในโรงเรียนศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญมากขึ้น

เพื่อให้เห็นความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษาได้ชัดเจนยิ่งขึ้น จึงเสนอเป็นภาพสัณฐานแสดงค่าเฉลี่ย ในรูปที่ 11

รูปที่ 11 ภาพพื้นฐานแสดงค่าเฉลี่ยแนวโน้มความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษาของ พระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทและระดับการศึกษาสายสามัญต่างกัน ในเรื่อง ปัจจุบันพระภิกษุสามเณรนิยมศึกษาเล่าเรียนในโรงเรียนศึกษาผู้ใหญ่ สายสามัญมากขึ้น



- ระดับประถมศึกษา
- - - ระดับมัธยมศึกษา
- ระดับอุดมศึกษา

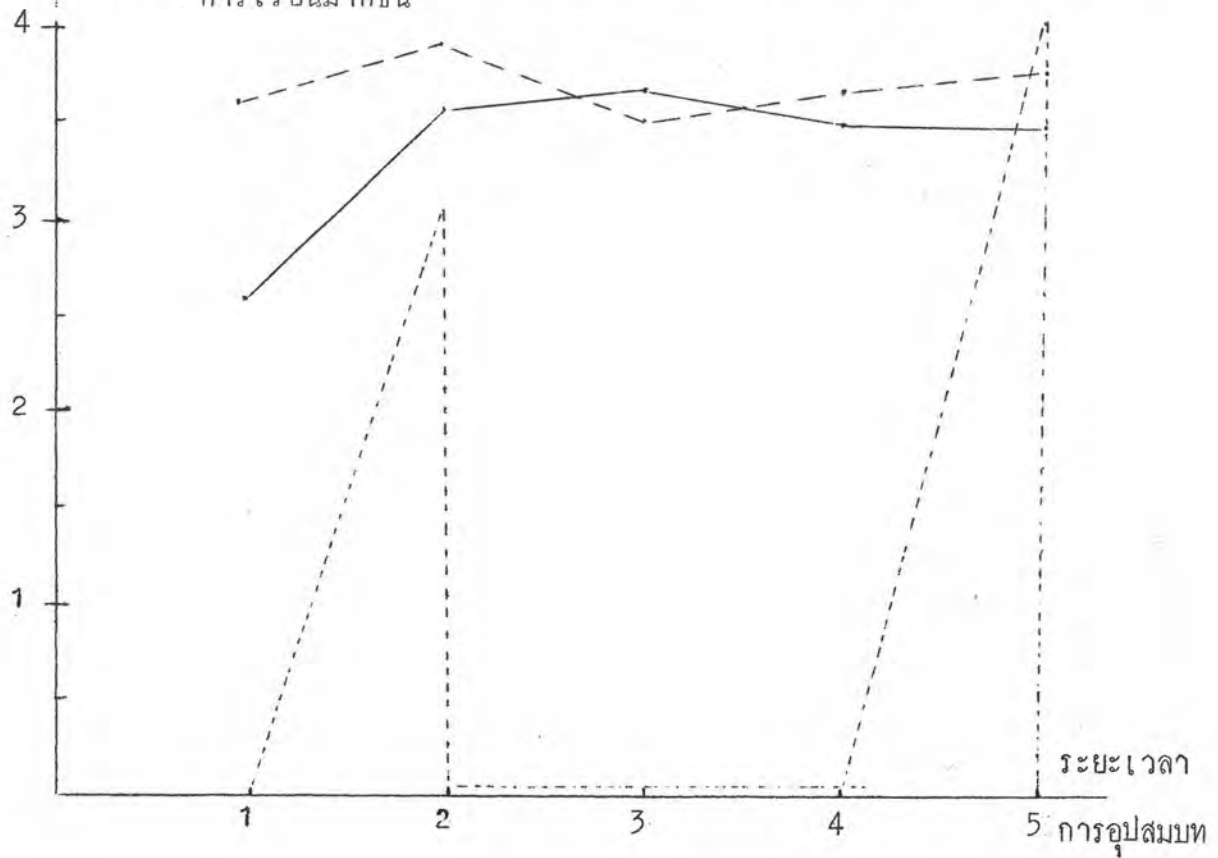
ตารางที่ 76 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษาของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทและระดับการศึกษาสายสามัญต่างกัน ในเรื่อง ครูผู้สอนในสถานศึกษาควรมีความรู้พิเศษ เช่น สามารถแนะนำแนวเรียนต่อให้กับผู้เรียนได้จะเป็นส่วนที่ดึงดูดให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้น

ระดับการศึกษาสายสามัญ	ระยะเวลาการอุปสมบท				
	1 - 5 พรรษา	6 - 10 พรรษา	11 - 15 พรรษา	16 - 20 พรรษา	21 พรรษาขึ้นไป
ประถมศึกษา	2.55	3.53	3.60	3.45	3.46
มัธยมศึกษา	3.67	3.88	3.43	3.57	3.77
อุดมศึกษา	0.0	3.0	0.0	0.0	4.0

จากตารางที่ 76 ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษาของพระภิกษุผู้มีการอุปสมบทที่แตกต่างกัน จะมีลักษณะที่แตกต่างกันในแต่ละระดับการศึกษาสายสามัญของพระภิกษุ เรื่อง ครูผู้สอนในสถานศึกษาควรมีความรู้พิเศษ เช่น สามารถแนะนำแนวเรียนต่อให้กับผู้เรียนได้จะเป็นส่วนที่ดึงดูดให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้น

เพื่อให้เห็นความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษาได้ชัดเจนยิ่งขึ้น จึงเสนอเป็นภาพสัณฐานแสดงค่าเฉลี่ย ในรูปที่ 12

รูปที่ 12 ภาพสัณฐานแสดงค่าเฉลี่ยแนวโน้มความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษาของ
 พระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทและระดับการศึกษาสายสามัญต่างกัน
 ในเรื่อง ครูผู้สอนในสถานศึกษาควรมีความรู้พิเศษ เช่น สามารถแนะนำ
 เรียนต่อให้กับผู้เรียนได้จะเป็นส่วนที่ดึงดูดให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นใน
 การเรียนมากขึ้น



- ระดับประถมศึกษา
- - - ระดับมัธยมศึกษา
- ระดับอุดมศึกษา

จ. เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษาของพระภิกษุผู้มีระยะเวลา
การอุปสมบทและระดับการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรมต่างกัน
ตารางที่ 77 สรุปผลวิเคราะห์ความแปรปรวนเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับงาน
การศึกษาของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทและระดับการศึกษา
พระปริยัติธรรมแผนกธรรมต่างกัน

ข้อที่	ข้อความ	ค่า F จากตารางการวิเคราะห์		
		ระยะเวลาการ อุปสมบท	ระดับการศึกษา แผนกธรรม	ปฏิกริยารวม
1	วัดที่มีขนาดใหญ่ย่อมมีโอกาส พัฒนาทางด้านการศึกษา มากกว่าวัดขนาดเล็ก	5.92 *	1.78	2.10 *
2	วัดที่ตั้งอยู่ในเขตเมืองย่อมมี โอกาสที่จะพัฒนาทางด้าน การศึกษาได้มากกว่าวัดในเขต ชนบท	6.21 *	2.98 *	3.40 *
3	รายได้ของวัดมีความจำเป็น อย่างมากสำหรับการจัด การศึกษาในวัด	7.10 *	2.09	3.11 *
4	การศึกษานอกระบบโรงเรียน จำเป็นต้องทำควบคู่กันไปกับ การศึกษาในระบบโรงเรียน	4.50 *	5.15 *	3.98 *
5	หน่วยงานของรัฐควรเปิดโอกาส ให้พระสงฆ์เข้าไปมีส่วนช่วยเหลือ ในงานการศึกษานอกระบบ - โรงเรียนดวย	4.90 *	6.45 *	2.60 *
6	ควรมีการอบรมเผยแพร่ความรู้ เกี่ยวกับงานการศึกษานอกระบบ โรงเรียนให้แก่พระสงฆ์	6.45 *	5.10 *	3.41 *

ตารางที่ 77(ต่อ)

ข้อที่	ข้อความ	ค่า F จากตารางการวิเคราะห์		
		ระยะเวลาการ อุปสมบท	ระดับการศึกษา แผนกธรรม	ปฏิกริยารวม
7	การจัดการศึกษาในวัดเป็น ผลมาจากความคิดริเริ่มของ พระสงฆ์ที่มีการศึกษาระดับสูง	4.69 *	2.93 *	1.67
8	เมื่องานการศึกษาที่จัดขึ้นใน วัดเกิดมีปัญหา ผู้ที่จะสามารถ แก้ปัญหาได้คือพระสงฆ์ที่บวช มานาน	1.02	0.93	2.77 *
9	ปัจจุบันพระสงฆ์และสามเณร นิยมเรียนในโรงเรียนศึกษา ผู้ใหญ่สายสามัญมากขึ้น	2.65 *	4.16 *	3.34 *
10	ครูผู้สอนในสถานศึกษาควรมี ความรู้พิเศษ เช่น สามารถ แนะนำการเรียนต่อให้กับ ผู้เรียนได้จะเป็นส่วนดึงดูดให้ ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นใน การเรียนมากขึ้น	5.51 *	1.32	3.82 *

*
P < .05

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 77 ปรากฏว่า พระภิกษุผู้มีระยะเวลาของการอุปสมบทต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เกือบทุกเรื่อง ยกเว้นในเรื่อง เมื่องานการศึกษาที่จัดขึ้นในวัดเกิดมีปัญหาคือสามารถจะแก้ปัญหาได้คือพระสงฆ์ที่บวชมานาน

สำหรับพระภิกษุผู้มีระดับการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรมต่างกัน พบว่าข้อความที่มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 คือเรื่อง วัดที่อยู่ในเขตเมืองมีโอกาสพัฒนาทางการศึกษามากกว่าวัดในเขตชนบท การศึกษานอกระบบโรงเรียนจำเป็นต้องทำควบคู่กันไปกับงานการศึกษาในระบบโรงเรียน หน่วยงานของรัฐควรเปิดโอกาสให้พระสงฆ์เขาไปมีส่วนช่วยเหลือในงานการศึกษานอกระบบโรงเรียน ควรมีการอบรมเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับงานการศึกษานอกระบบโรงเรียนให้แก่พระสงฆ์ การจัดการศึกษาในวัดเป็นผลมาจากความคิดริเริ่มของพระสงฆ์ที่มีการศึกษาระดับสูง และปัจจุบันพระสงฆ์และสามเณรนิยมเรียนในโรงเรียนผู้ใหญ่มากขึ้น

ส่วนพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทและระดับการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรมต่างกันจะมีปฏิกริยารวมต่อความคิดเห็นทางการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เกือบทุกเรื่อง ยกเว้น เรื่อง การจัดการศึกษาในวัดเป็นผลมาจากความคิดริเริ่มของพระสงฆ์ที่มีการศึกษาระดับสูง

จากการวิเคราะห์ในตารางที่ 77 ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบเป็นรายคู่ในข้อความที่ปรากฏว่ามีความแตกต่างของความคิดเห็นที่มีนัยสำคัญทั้งในกลุ่มของพระภิกษุที่มีระยะเวลาของการอุปสมบทและระดับการศึกษาพระปริยัติธรรมต่างกัน โดยวิธีของเซฟเฟ (Sheffé) ดังนี้

ตารางที่ 78 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษา
เป็นรายคู่ของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทต่างกันในเรื่องวัดที่มี
ขนาดใหญ่ยอมมีโอกาสดูจะพัฒนาการเรียนได้มากกว่าวัดขนาดเล็ก

ค่าเฉลี่ยของระยะ	1 - 5	6 - 10	11 - 15	16 - 20	21 พรรษาขึ้นไป
เวลาการอุปสมบท	พรรษา	พรรษา	พรรษา	พรรษา	
	($\bar{X}_1 =$ 2.35)	($\bar{X}_2 =$ 3.43)	($\bar{X}_3 =$ 3.12)	($\bar{X}_4 =$ 3.40)	($\bar{X}_5 =$ 3.31)
1 - 5 พรรษา		4.65 *	2.94 *	5.37 *	6.40 *
($\bar{X}_1 = 2.35$)					
6 - 10 พรรษา			0.49	0.0	0.11
($\bar{X}_2 = 3.43$)					
11 - 15 พรรษา				0.0	0.38
($\bar{X}_3 = 3.12$)					
16 - 20 พรรษา					0.08
($\bar{X}_4 = 3.40$)					
21 พรรษาขึ้นไป					
($\bar{X}_5 = 3.31$)					

*
P < .05 .01

จากตารางที่ 78 พระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง 1 - 5 พรรษา มีความคิดเห็นต่อปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาเรื่อง วัดขนาดใหญ่ยอมมีโอกาสดูจะพัฒนาการเรียนได้มากกว่าวัดขนาดเล็กแตกต่างจากพระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง 6 - 10 พรรษา, 11 - 15 พรรษา, 16 - 20 พรรษา และกลุ่มที่อุปสมบท 21 พรรษาขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยพระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง 1 - 5 พรรษา ไม่เห็นควยกับความคิดเห็นข้างตน ส่วนการวิเคราะห์เปรียบเทียบในคู่อื่นปรากฏว่าไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 79 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษา เป็นรายคู่ของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทต่างกัน ในเรื่อง วัดที่อยู่ในเขตเมืองมีโอกาสพัฒนาทางด้านการศึกษามากกว่าวัดในเขตชนบท

ค่าเฉลี่ยของระยะ	1 - 5	6 - 10	11 - 15	16 - 20	21 พรรษาขึ้นไป
เวลาการอุปสมบท	พรรษา	พรรษา	พรรษา	พรรษา	
	($\bar{x}_1 =$ 2.23)	($\bar{x}_2 =$ 3.29)	($\bar{x}_3 =$ 3.14)	($\bar{x}_4 =$ 3.35)	($\bar{x}_5 =$ 3.22)
1 - 5 พรรษา		* 5.54	** 4.06	* 6.03	** 6.73
($\bar{x}_1 = 2.23$)					
6 - 10 พรรษา			0.12	0.02	0.04
($\bar{x}_2 = 3.29$)					
11 - 15 พรรษา				0.28	0.07
($\bar{x}_3 = 3.14$)					
16 - 20 พรรษา					0.17
($\bar{x}_4 = 3.35$)					
21 พรรษาขึ้นไป					
($\bar{x}_5 = 3.22$)					

** P < .05

จากตารางที่ 79 พระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง 1 - 5 พรรษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษา เรื่อง วัดที่อยู่ในเขตเมืองมีโอกาสพัฒนาทางด้านการศึกษามากกว่าวัดในเขตชนบท แตกต่างจากพระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง 6 - 10 พรรษา, 11 - 15 พรรษา, 16 - 20 พรรษา และกลุ่มที่อุปสมบท 21 พรรษาขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยพระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง 1 - 5 พรรษา ไม่เห็นด้วยกับความคิดเห็นข้างตน ส่วนการวิเคราะห์เปรียบเทียบในคู่อื่นปรากฏว่าไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 30 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษา เป็นรายคู่ของพระภิกษุที่มีระยะเวลาการอุปสมบทต่างกัน เรื่อง รายได้ของวัดมีความจำเป็นอย่างมากสำหรับการจัดการศึกษาในวัด

ค่าเฉลี่ยของระยะ เวลาการอุปสมบท	1 - 5 พรรษา ($\bar{X}_1 =$ 2.50)	6 - 10 พรรษา ($\bar{X}_2 =$ 3.39)	11 - 15 พรรษา ($\bar{X}_3 =$ 3.43)	16 - 20 พรรษา ($\bar{X}_4 =$ 3.38)	21 พรรษา ขึ้นไป ($\bar{X}_5 =$ 3.42)
1 - 5 พรรษา ($\bar{X}_1 = 2.50$)		4.13*	6.82*	5.99*	9.35*
6 - 10 พรรษา ($\bar{X}_2 = 3.39$)			0.01	0.0	0.01
11 - 15 พรรษา ($\bar{X}_3 = 3.43$)				0.03	0.0
16 - 20 พรรษา ($\bar{X}_4 = 3.38$)					0.03
21 พรรษาขึ้นไป ($\bar{X}_5 = 3.42$)					

* $P < .05$

จากตารางที่ 30 พระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง 1 - 5 พรรษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษา เรื่อง รายได้ของวัดมีความจำเป็นอย่างมากสำหรับการจัดการศึกษาในวัด แตกต่างจากพระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง 6 - 10 พรรษา, 11 - 15 พรรษา, 16 - 20 พรรษา และ กลุ่มที่อุปสมบท 21 พรรษาขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยพระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง 6-10 พรรษา, 11 - 15 พรรษา, 16 - 20 พรรษา และกลุ่มที่อุปสมบท 21 พรรษาขึ้นไป เห็นด้วยกับความคิดเห็นข้างตนสูงกว่าพระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง 1 - 5 พรรษา ส่วนการวิเคราะห์เปรียบเทียบในคู่อันปรากฏว่าไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 81 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษาเป็นรายคู่ของพระภิกษุที่มีระยะเวลาการอุปสมบทต่างกัน เรื่อง การศึกษานอกระบบโรงเรียนจำเป็นต้องทำควบคู่กันไปกับงานการศึกษาในระบบโรงเรียน

ค่าเฉลี่ยของระยะ	1 - 5	6 - 10	11 - 15	16 - 20	21 พรรษาขึ้นไป
เวลาการอุปสมบท	พรรษา	พรรษา	พรรษา	พรรษา	
	($\bar{X}_1 =$ 2.58)	($\bar{X}_2 =$ 3.18)	($\bar{X}_3 =$ 3.29)	($\bar{X}_4 =$ 3.28)	($\bar{X}_5 =$ 3.25)
1 - 5 พรรษา		* 2.58	* 4.31	* 5.37	* 5.38
($\bar{X}_1 = 2.58$)					
6 - 10 พรรษา			0.10	0.35	0.06
($\bar{X}_2 = 3.18$)					
11 - 15 พรรษา				0.09	0.03
($\bar{X}_3 = 3.29$)					
16 - 20 พรรษา					0.29
($\bar{X}_4 = 3.28$)					
21 พรรษาขึ้นไป					
($\bar{X}_5 = 3.25$)					

* $P < .05$

จากตารางที่ 81 พระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง 1-5 พรรษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษา เรื่อง การศึกษานอกระบบโรงเรียน จำเป็นต้องทำควบคู่กันไปกับการศึกษาในระบบโรงเรียน แตกต่างจากพระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง 6 - 10 พรรษา, 11-15 พรรษา, 16-20 พรรษา และกลุ่มที่อุปสมบท 21 พรรษาขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยพระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง 6-10 พรรษา, 11-15 พรรษา, 16-20 พรรษา และกลุ่มที่อุปสมบท 21 พรรษาขึ้นไป เห็นด้วยกับความคิดเห็นข้างตนสูงกว่าพระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบท 1-5 พรรษา ส่วนการวิเคราะห์เปรียบเทียบในคู่อื่นปรากฏว่าไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 82 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษาเป็นรายคู่ของพระภิกษุที่มีระยะเวลาการอุปสมบทต่างกัน ในเรื่อง หน่วยงานของรัฐควรเปิดโอกาสให้พระสงฆ์เขาไปมีส่วนช่วยเหลือในงานการศึกษานอกระบบโรงเรียนด้วย

ค่าเฉลี่ยของระยะ	1 - 5	6 - 10	11 - 15	16 - 20	21 พรรษาขึ้นไป
เวลาการอุปสมบท	พรรษา	พรรษา	พรรษา	พรรษา	
	($\bar{X}_1 =$ 2.50)	($\bar{X}_2 =$ 3.46)	($\bar{X}_3 =$ 3.21)	($\bar{X}_4 =$ 3.22)	($\bar{X}_5 =$ 3.25)
1 - 5 พรรษา		5.98*	4.31*	3.93*	7.82*
($\bar{X}_1 = 2.50$)					
6 - 10 พรรษา			0.50	0.46	0.0
($\bar{X}_2 = 3.46$)					
11 - 15 พรรษา				0.0	0.32
($\bar{X}_3 = 3.21$)					
16 - 20 พรรษา					0.26
($\bar{X}_4 = 3.22$)					
21 พรรษาขึ้นไป					
($\bar{X}_5 = 3.25$)					

* $P < .05$

จากตารางที่ 82 พระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง 1-5 พรรษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษา หน่วยงานของรัฐควรเปิดโอกาสให้พระสงฆ์เขาไปมีส่วนช่วยเหลือในงานการศึกษานอกระบบโรงเรียนด้วย แตกต่างจากพระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง 6 - 10 พรรษา, 11 - 15 พรรษา, 16 - 20 พรรษา และกลุ่มที่อุปสมบท 21 พรรษาขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยพระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง 6 - 10 พรรษา, 11 - 15 พรรษา, 16 - 20 พรรษา และกลุ่มที่อุปสมบท 21 พรรษาขึ้นไป เห็นด้วยกับความคิดเห็นข้างตนสูงกว่าพระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง 1 - 5 พรรษา ส่วนการวิเคราะห์เปรียบเทียบในคู่อื่นปรากฏว่าไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 83 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษาเป็น
รายกลุ่มของพระภิกษุที่มีระยะเวลาการอุปสมบทต่างกัน ในเรื่อง ความรู้การ
อบรมเผยแพร่วรรณกรรมเกี่ยวกับงานการศึกษานอกระบบโรงเรียนในเขต
พระสงฆ์

ค่าเฉลี่ยของระยะ	1 - 5	6 - 10	11 - 15	16 - 20	21 พรรษาขึ้นไป
เวลาการอุปสมบท	พรรษา ($\bar{X}_1 =$ 2.50)	พรรษา ($\bar{X}_2 =$ 3.54)	พรรษา ($\bar{X}_3 =$ 3.31)	พรรษา ($\bar{X}_4 =$ 3.27)	พรรษา ($\bar{X}_5 =$ 3.32)
1 - 5 พรรษา ($\bar{X}_1 = 2.50$)		* 7.94	* 5.74	* 5.08	* 8.23
6 - 10 พรรษา ($\bar{X}_2 = 3.54$)			0.48	0.65	0.63
11 - 15 พรรษา ($\bar{X}_3 = 3.31$)				0.02	0.0
16 - 20 พรรษา ($\bar{X}_4 = 3.27$)					0.04
21 พรรษาขึ้นไป ($\bar{X}_5 = 3.32$)					

*P < .05

จากตารางที่ 83 พระภิกษุที่มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง 1-5 พรรษา
มีความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษา เรื่อง ความรู้การอบรมเผยแพร่วรรณกรรมเกี่ยวกับงาน
การศึกษานอกระบบโรงเรียนในเขตพระสงฆ์ แตกต่างจากพระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการ
อุปสมบทระหว่าง 6 - 10 พรรษา, 11 - 15 พรรษา, 16 - 20 พรรษา และกลุ่มที่
อุปสมบท 21 พรรษาขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยพระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลา
การอุปสมบทระหว่าง 6 - 10 พรรษา, 11 - 15 พรรษา, 16 - 20 พรรษา และ
กลุ่มที่อุปสมบท 21 พรรษาขึ้นไป เห็นด้วยกับความคิดเห็นข้างตนสูงกว่าพระภิกษุกลุ่มที่มี
ระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง 1 - 5 พรรษา ส่วนการวิเคราะห์เปรียบเทียบในกลุ่มอื่น
ปรากฏว่าไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 84 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษาเป็นรายคู่ของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทต่างกัน ในเรื่อง การจัดการศึกษาในวัดเป็นผลมาจากความคิดริเริ่มของพระสงฆ์ที่มีการศึกษาระดับสูง

ค่าเฉลี่ยของระยะ	1 - 5	6 - 10	11 - 15	16 - 20	21 พรรษาขึ้นไป
เวลาการอุปสมบท	พรรษา	พรรษา	พรรษา	พรรษา	
	($\bar{X}_1 =$ 2.23)	($\bar{X}_2 =$ 2.89)	($\bar{X}_3 =$ 3.00)	($\bar{X}_4 =$ 3.10)	($\bar{X}_5 =$ 3.01)
1 - 5 พรรษา ($\bar{X}_1 = 2.23$)		* 2.45	* 3.97	* 4.97	* 5.71
6 - 10 พรรษา ($\bar{X}_2 = 2.89$)			0.08	0.30	0.14
11 - 15 พรรษา ($\bar{X}_3 = 3.00$)				0.09	0.0
16 - 20 พรรษา ($\bar{X}_4 = 3.10$)					0.11
21 พรรษาขึ้นไป ($\bar{X}_5 = 3.01$)					



* $P < .05$

จากตารางที่ 84 พระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง 1 - 5 พรรษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษา เรื่อง การจัดการศึกษาในวัดเป็นผลมาจากความคิดริเริ่มของพระสงฆ์ที่มีการศึกษาระดับสูง แตกต่างจากพระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง 6 - 10 พรรษา, 11 - 15 พรรษา, 16 - 20 พรรษา และกลุ่มที่อุปสมบท 21 พรรษาขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยพระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง 1 - 5 พรรษา ไม่เห็นด้วยกับความคิดเห็นข้างต้น ส่วนการวิเคราะห์เปรียบเทียบในคู่อื่นปรากฏว่าไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 85 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษาเป็นรายคู่ของพระภิกษุของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทต่างกัน ในเรื่องปัจจุบันพระภิกษุและสามเณรนิยมเรียนในโรงเรียนผู้ใหญ่อายุสามัญมากขึ้น

ค่าเฉลี่ยของระยะ	1 - 5	6 - 10	11 - 15	16 - 20	21 พรรษาขึ้นไป
เวลาการอุปสมบท	พรรษา	พรรษา	พรรษา	พรรษา	พรรษา
	($\bar{x}_1 =$ 2.31)	($\bar{x}_2 =$ 2.79)	($\bar{x}_3 =$ 2.95)	($\bar{x}_4 =$ 2.85)	($\bar{x}_5 =$ 2.99)
1 - 5 พรรษา		1.21	2.57*	1.79	4.07*
($\bar{x}_1 = 2.31$)					
6 - 10 พรรษา			0.17	0.02	0.38
($\bar{x}_2 = 2.79$)					
11 - 15 พรรษา				0.08	0.02
($\bar{x}_3 = 2.95$)					
16 - 20 พรรษา					0.25
($\bar{x}_4 = 2.85$)					
21 พรรษาขึ้นไป					
($\bar{x}_5 = 2.99$)					

* $P < .05$

จากตารางที่ 85 พระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง 1 - 5 พรรษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษา เรื่อง ปัจจุบันพระภิกษุและสามเณรนิยมเรียนในโรงเรียนผู้ใหญ่อายุสามัญ แตกต่างจาก พระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง 11 - 15 พรรษา และกลุ่มที่อุปสมบท 21 พรรษาขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยพระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง 1 - 5 พรรษา ไม่เห็นด้วยกับความคิดเห็นข้างตน ส่วนการวิเคราะห์เปรียบเทียบในคู่มือปรากฏว่าไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 86 การเปรียบเทียบความเฉลี่ย (\bar{X}) ความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษา เป็น รายชื่อของพระภิกษุที่มีระยะเวลาการอุปสมบทต่างกัน ในเรื่อง ครูผู้สอนใน สถานศึกษาควรมีความรู้พิเศษ เช่น สามารถแนะนำเรียนต่อให้กับผู้เรียนได้ จะเป็นส่วนดึงดูดใจให้ใหญ่เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้น

ค่าเฉลี่ยระยะเวลา การอุปสมบท	1 - 5 พรรษา ($\bar{X}_1=2.81$)	6 - 10 พรรษา ($\bar{X}_2=3.61$)	11 - 15 พรรษา ($\bar{X}_3=3.57$)	16 - 20 พรรษา ($\bar{X}_4=3.47$)	21 พรรษาขึ้นไป ($\bar{X}_5=3.49$)
1 - 5 พรรษา ($\bar{X}_1=2.81$)		4.79*	5.16*	3.82*	5.79*
6 - 10 พรรษา ($\bar{X}_2=3.61$)			0.01	0.18	0.19
11 - 15 พรรษา ($\bar{X}_3=3.57$)				0.11	0.12
16 - 20 พรรษา ($\bar{X}_4=3.47$)					0.01
21 พรรษาขึ้นไป ($\bar{X}_5=3.49$)					

* $P < .05$ จากตารางที่ 86 พระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง 1-5 พรรษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษา เรื่อง ครูผู้สอนในสถานศึกษาควรมีความรู้พิเศษ เช่น สามารถแนะนำเรียนต่อให้กับผู้เรียนได้จะเป็นส่วนดึงดูดใจให้ใหญ่เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้น แตกต่างจากพระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง 6 - 10 พรรษา, 11 - 15 พรรษา, 16 - 20 พรรษา และกลุ่มที่อุปสมบท 21 พรรษาขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยพระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง 6 - 10 พรรษา, 11 - 15 พรรษา, 16 - 20 พรรษา และกลุ่มที่อุปสมบท 21 พรรษาขึ้นไป เห็นด้วยกับความคิดเห็นข้างต้นสูงกว่า พระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง 1 - 5 พรรษา ส่วนการวิเคราะห์เปรียบเทียบในคู่มือปรากฏว่าไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 87 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษาเป็นรายคู่ของพระภิกษุผู้มีการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรมต่างกัน เรื่องวัดที่ตั้งอยู่ในเขตเมืองย่อมมีโอกาสที่จะพัฒนาทางด้านการศึกษามากกว่าวัดในเขตชนบท

ค่าเฉลี่ยของระดับ การศึกษาแผนกธรรม ($\bar{x}_1=2.76$)	ไม่ได้นักธรรม ($\bar{x}_1=2.76$)	ได้นักธรรมตรี ($\bar{x}_2=2.82$)	ได้นักธรรมโท ($\bar{x}_3=3.32$)	ได้นักธรรมเอก ($\bar{x}_4=3.29$)
ไม่ได้นักธรรม ($\bar{x}_1=2.76$)		0.03	2.24	3.96*
ได้นักธรรมตรี ($\bar{x}_2=2.82$)			1.75	3.23*
ได้นักธรรมโท ($\bar{x}_3=3.32$)				0.10
ได้นักธรรมเอก ($\bar{x}_4=3.29$)				

* $P < .05$

จากตารางที่ 87 พระภิกษุกลุ่มที่ไม่ได้นักธรรม และกลุ่มที่ได้นักธรรมตรี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษา เรื่อง วัดที่อยู่ในเขตเมืองมีโอกาสที่จะพัฒนาทางด้านการศึกษามากกว่าวัดในเขตชนบท แตกต่างจากพระภิกษุกลุ่มที่ได้นักธรรมเอก อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยพระภิกษุกลุ่มที่ได้นักธรรมเอกเห็นด้วยกับความคิดเห็นข้างต้นสูงกว่า พระภิกษุกลุ่มที่ไม่ได้นักธรรม และกลุ่มที่ได้นักธรรมตรี ส่วนการวิเคราะห์เปรียบเทียบในคู่อื่นปรากฏว่าไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 88 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษา เป็นรายคู่ของพระภิกษุผู้มีระดับการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรมต่างกัน เรื่อง การศึกษานอกระบบโรงเรียนจำเป็นต้องทำควบคู่กันไปกับงานการศึกษาในระบบโรงเรียน

ค่าเฉลี่ยของระดับการศึกษาแผนกธรรม ($\bar{X}_1=2.73$)	ไม่ได้นักธรรม ($\bar{X}_1=2.73$)	ได้นักธรรมตรี ($\bar{X}_2=3.10$)	ได้นักธรรมโท ($\bar{X}_3=3.28$)	ได้นักธรรมเอก ($\bar{X}_4=3.31$)
ไม่ได้นักธรรม ($\bar{X}_1=2.73$)		1.64	5.49*	8.11*
ได้นักธรรมตรี ($\bar{X}_2=3.10$)			0.61	1.11
ได้นักธรรมโท ($\bar{X}_3=3.28$)				0.03
ได้นักธรรมเอก ($\bar{X}_4=3.31$)				

*
P < .05

จากตารางที่ 88 พระภิกษุกลุ่มที่ไม่ได้นักธรรม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษา เรื่อง การศึกษานอกระบบโรงเรียนจำเป็นต้องทำควบคู่กันไปกับงานการศึกษาในระบบโรงเรียน แตกต่างจาก พระภิกษุกลุ่มที่ได้นักธรรมโท และกลุ่มที่ได้นักธรรมเอก อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยพระภิกษุกลุ่มที่ได้นักธรรมโท และกลุ่มที่ได้นักธรรมเอก เห็นด้วยกับความคิดข้างต้นสูงกว่าพระภิกษุกลุ่มที่ไม่ได้นักธรรม ส่วนการวิเคราะห์เปรียบเทียบในคู่มือปรากฏว่าไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 89 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษา
เป็นรายคู่ของพระภิกษุผู้มีระดับการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรมต่างกัน
ในเรื่อง หน่วยงานของรัฐควรเปิดโอกาสให้พระสงฆ์เข้าไปมีส่วนช่วยเหลือ
ในงานการศึกษานอกระบบโรงเรียนควย

ค่าเฉลี่ยของระดับ การศึกษาแผนกธรรม	ไม่ได้นักธรรม ($\bar{X}_1=2.62$)	ได้นักธรรมตรี ($\bar{X}_2=3.23$)	ได้นักธรรมโท ($\bar{X}_3=3.30$)	ได้นักธรรมเอก ($\bar{X}_4=3.38$)
ไม่ได้นักธรรม ($\bar{X}_1=2.62$)		3.83*	7.35*	12.21*
ได้นักธรรมตรี ($\bar{X}_2=3.23$)			0.08	0.49
ได้นักธรรมโท ($\bar{X}_3=3.30$)				0.19
ได้นักธรรมเอก ($\bar{X}_4=3.38$)				

* $P < .05$

จากตารางที่ 89 พระภิกษุกลุ่มที่ไม่ได้นักธรรม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับงาน
การศึกษา เรื่อง หน่วยงานของรัฐควรเปิดโอกาสให้พระสงฆ์เข้าไปมีส่วนช่วยเหลือใน
งานการศึกษานอกระบบโรงเรียนควย แตกต่างจากพระภิกษุกลุ่มที่ได้นักธรรมตรี กลุ่มที่
ได้นักธรรมโท และกลุ่มที่ได้นักธรรมเอก อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยพระภิกษุกลุ่มที่
ได้นักธรรมตรี กลุ่มที่ได้นักธรรมโท และกลุ่มที่ได้นักธรรมเอก เห็นด้วยกับความคิดเห็น
ข้างตนสูงกว่าพระภิกษุกลุ่มที่ไม่ได้นักธรรม ส่วนการวิเคราะห์เปรียบเทียบในคู่อื่นพบว่า
ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 90 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษาเป็นรายคู่ของพระภิกษุผู้มีระดับการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรมต่างกันในเรื่อง การมีกรอบรมเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับงานศึกษานอกระบบโรงเรียนให้แก่พระสงฆ์

ค่าเฉลี่ยของระดับการศึกษาแผนกธรรม	ไม่ได้นักธรรม ($\bar{X}_1=2.70$)	ได้นักธรรม ($\bar{X}_2=3.28$)	ได้นักธรรมโท ($\bar{X}_3=3.27$)	ได้นักธรรมเอก ($\bar{X}_4=3.34$)
ไม่ได้นักธรรม ($\bar{X}_1=2.70$)		3.92 *	7.96 *	9.66 *
ได้นักธรรมตรี ($\bar{X}_2=3.28$)			0.15	0.09
ได้นักธรรมโท ($\bar{X}_3=3.27$)				0.03
ได้นักธรรมเอก ($\bar{X}_4=3.34$)				

*
P < .05

จากตารางที่ 90 พระภิกษุกลุ่มที่ไม่ได้นักธรรมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษา เรื่อง การมีกรอบรมเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับงานศึกษานอกระบบโรงเรียนให้แก่พระสงฆ์ แตกต่างไปจากพระภิกษุกลุ่มที่ได้นักธรรมตรี กลุ่มที่ได้นักธรรมโท และกลุ่มที่ได้นักธรรมเอก อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยพระภิกษุกลุ่มที่ได้นักธรรมตรี กลุ่มที่ได้นักธรรมโทและกลุ่มที่ได้นักธรรมเอก เห็นด้วยกับความคิดเห็นข้างตนสูงกว่าพระภิกษุกลุ่มที่ไม่ได้นักธรรม ส่วนการวิเคราะห์เปรียบเทียบในคู่อื่นปรากฏว่าไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 91 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษา เป็นรายคู่ของพระภิกษุที่มีระดับการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรมต่างกัน ในเรื่อง การจัดการศึกษาในวัดเป็นผลมาจากความคิดริเริ่มของพระสงฆ์ที่มีการศึกษาในระดับสูง

ค่าเฉลี่ยของระดับการศึกษาแผนกธรรม	ไม่ได้นักธรรม ($\bar{x}_1=2.49$)	ได้นักธรรมตรี ($\bar{x}_2=3.05$)	ได้นักธรรมโท ($\bar{x}_3=3.07$)	ได้นักธรรมเอก ($\bar{x}_4=2.98$)
ไม่ได้นักธรรม ($\bar{x}_1=2.49$)		* 2.66	* 4.35	* 4.13
ได้นักธรรมตรี ($\bar{x}_2=3.05$)			0.0	0.09
ได้นักธรรมโท ($\bar{x}_3=3.07$)				0.20
ได้นักธรรมเอก ($\bar{x}_4=2.98$)				

*
P < .05

จากตารางที่ 91 พระภิกษุกลุ่มที่ไม่ได้นักธรรม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษา เรื่อง การจัดการศึกษาในวัดเป็นผลมาจากความคิดริเริ่มของพระสงฆ์ที่มีการศึกษาในระดับสูง แตกต่างจากพระภิกษุกลุ่มที่ได้นักธรรมตรี กลุ่มที่ได้นักธรรมโท และกลุ่มที่ได้นักธรรมเอก อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยพระภิกษุกลุ่มที่ไม่ได้นักธรรมไม่เห็นด้วยกับความคิดเห็นของตน ส่วนการวิเคราะห์เปรียบเทียบในคู่อื่นปรากฏว่าไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 92 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษา เป็นรายคู่ของพระภิกษุผู้มีระดับการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรม ในเรื่อง ปัจจุบันพระภิกษุและสามเณรนิยมเรียนในโรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญมากขึ้น

ค่าเฉลี่ยระดับการศึกษา แผนกธรรม	ไม่ได้นักธรรม ($\bar{X}_1=2.46$)	ได้นักธรรมตรี ($\bar{X}_2=2.72$)	ได้นักธรรมโท ($\bar{X}_3=2.83$)	ได้นักธรรมเอก ($\bar{X}_4=3.04$)
ไม่ได้นักธรรม ($\bar{X}_1=2.46$)		0.57	1.77	5.78*
ได้นักธรรมตรี ($\bar{X}_2=2.72$)			0.16	1.83
ได้นักธรรมโท ($\bar{X}_3=2.83$)				1.10
ได้นักธรรมเอก ($\bar{X}_4=3.04$)				

*
P < .05

จากตารางที่ 92 พระภิกษุกลุ่มที่ไม่ได้นักธรรม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับงาน การศึกษา เรื่อง ปัจจุบันพระภิกษุและสามเณรนิยมเรียนในโรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญมากขึ้น แตกต่างจาก พระภิกษุกลุ่มที่ได้นักธรรมเอก อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยพระภิกษุกลุ่ม ที่ไม่ได้นักธรรม ไม่เห็นด้วยกับความคิดเห็นข้างต้น ส่วนการวิเคราะห์เปรียบเทียบในคู่อื่น ปรากฏว่าไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 93 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษาในเรื่อง วัดที่มีขนาดใหญ่
ย่อมมีโอกาสที่จะพัฒนาทางด้านการศึกษาได้มากกว่าวัดขนาดเล็ก ของ
พระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทและระดับการศึกษาพระปริยัติธรรม
แผนกธรรมต่างกัน

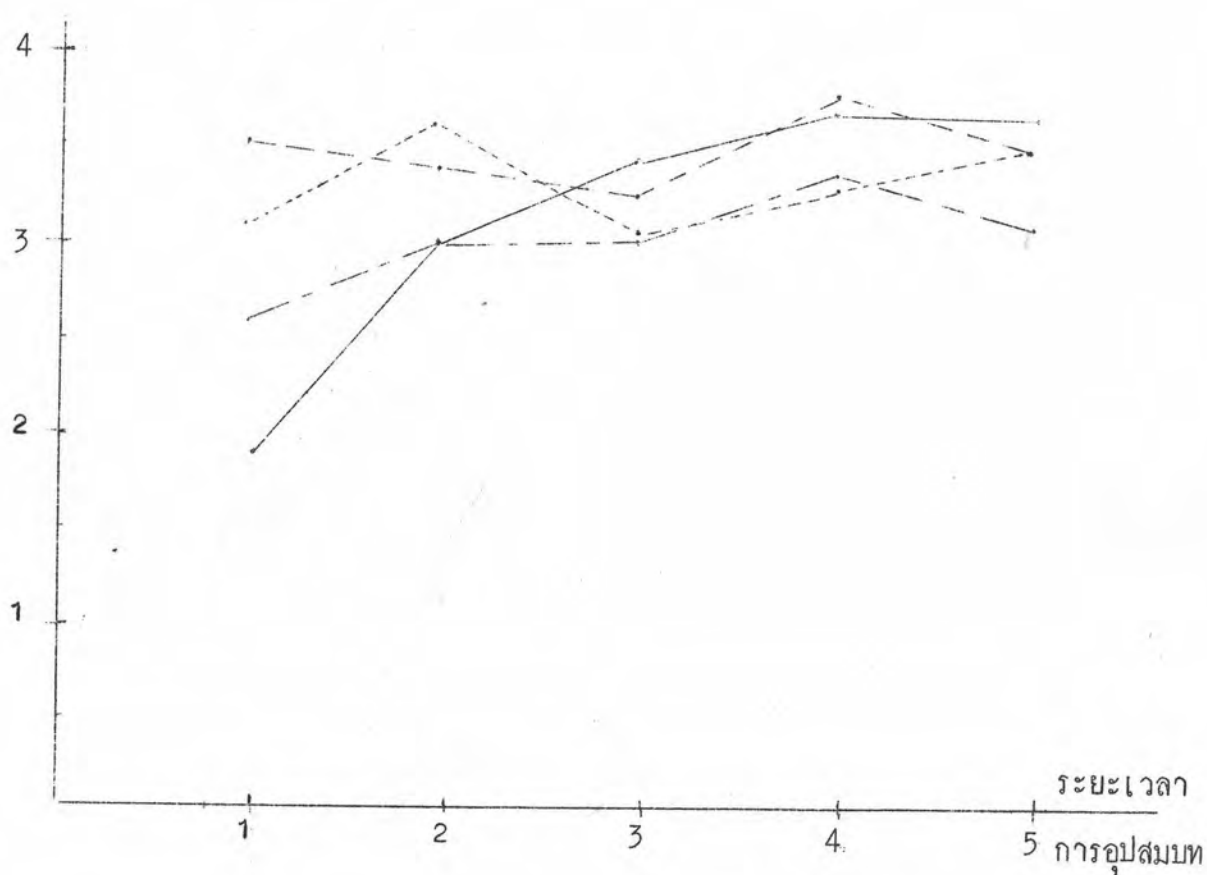
ระดับการศึกษาแผนกธรรม	ระยะเวลาการอุปสมบท	1- 5 พรรษา	6 - 10 พรรษา	11 - 15 พรรษา	16 - 20 พรรษา	21 พรรษา ขึ้นไป
ไม่ได้นักธรรม		1.45	3.00	3.29	3.63	3.56
ได้นักธรรมตรี		2.60	3.00	3.00	3.33	3.00
ได้นักธรรมโท		3.50	3.40	3.29	3.67	3.38
ได้นักธรรมเอก		3.13	3.67	3.04	3.26	3.33

จากตารางที่ 93 ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับงานทางการศึกษาของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทที่แตกต่างกัน จะมีลักษณะที่แตกต่างกันในแต่ละระดับการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรมของพระภิกษุเรื่อง วัดที่มีขนาดใหญ่ย่อมมีโอกาสที่จะพัฒนาทางด้านการศึกษาได้มากกว่าวัดขนาดเล็ก

เพื่อให้เห็นความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษาได้ชัดเจนยิ่งขึ้น จึงเสนอเป็นภาพพื้นฐานแสดงค่าเฉลี่ย ดังรูปที่ 13

รูปที่ 13 ภาพสัณฐานแสดงค่าเฉลี่ยแนวโน้มความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษาของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทและระดับการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรมต่างกัน เรื่อง วัดที่มีขนาดใหญ่ย่อมมีโอกาสที่จะพัฒนาทางด้านการศึกษามากกว่าวัดขนาดเล็ก

ระดับค่าเฉลี่ย
ความคิดเห็น



- ไม่ได้นักธรรม
- - - ได้นักธรรมตรี
- - - ได้นักธรรมโท
- ได้นักธรรมเอก

ตารางที่ 94 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทและระดับการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรมต่างกัน ต่อการจัดการศึกษา เรื่อง วัดที่ตั้งอยู่ในเขตเมืองย่อมมีโอกาสที่จะพัฒนาทางด้านการศึกษาได้มากกว่าวัดในเขตชนบท

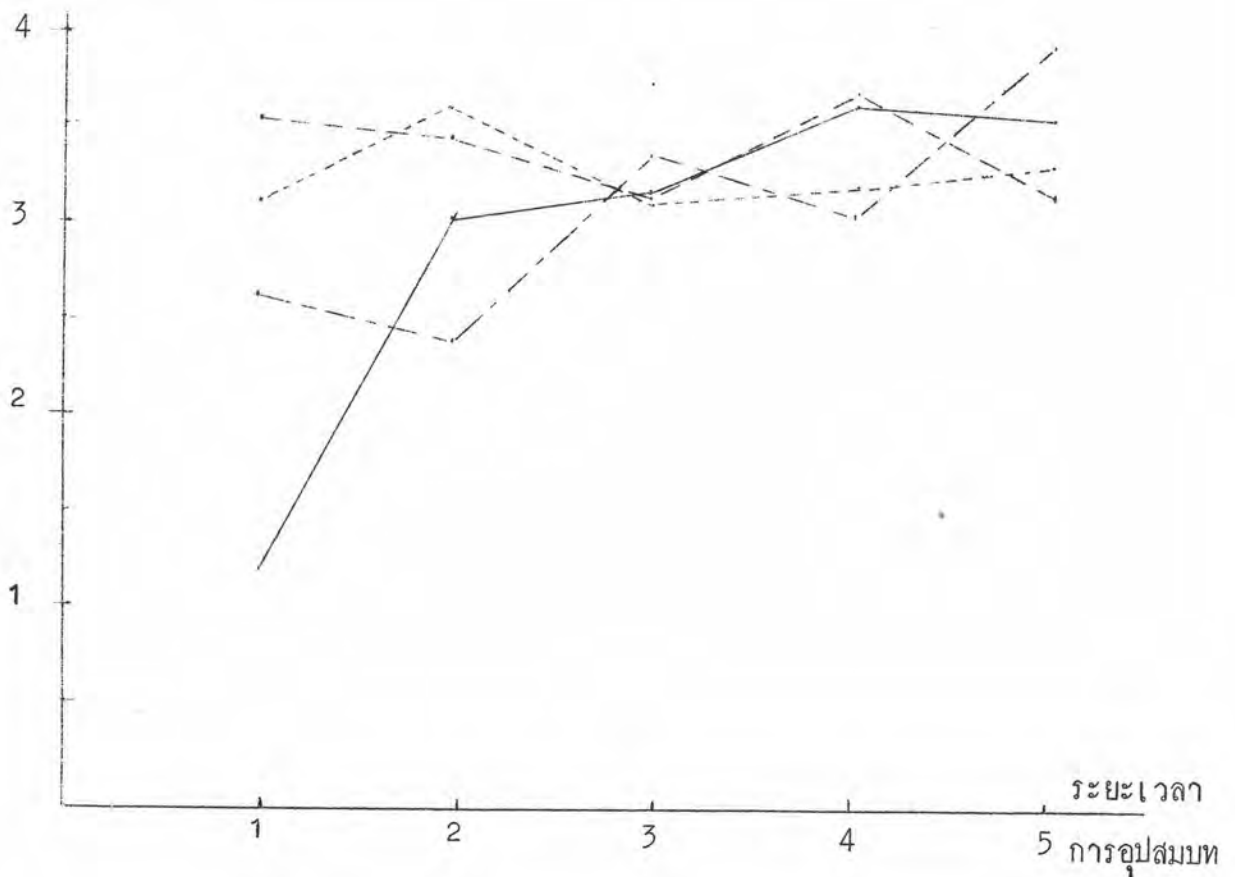
ระดับการศึกษาแผนกธรรม	ระยะเวลาการอุปสมบท	1 - 5 พรรษา	6 - 10 พรรษา	11 - 15 พรรษา	16 - 20 พรรษา	21 พรรษา ขึ้นไป
ไม่ได้นักธรรม		1.18	3.00	3.14	3.63	3.56
ได้นักธรรมตรี		2.60	2.33	3.25	3.00	3.90
ได้นักธรรมโท		3.50	3.40	3.14	3.67	3.13
ได้นักธรรมเอก		3.13	3.67	3.13	3.22	3.30

จากตารางที่ 94 ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับงานทางด้านการศึกษาของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทที่ต่างกันไป จะมีลักษณะที่ต่างกันในแต่ละระดับการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรมของพระภิกษุ เรื่อง วัดที่อยู่ในเขตเมืองย่อมมีโอกาสพัฒนาทางด้านศึกษามากกว่าวัดในเขตชนบท

เพื่อให้เห็นความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษาได้ชัดเจนยิ่งขึ้น จึงเสนอเป็นภาพพื้นฐานแสดงค่าเฉลี่ย ดังรูปที่ 14

รูปที่ 14 ภาพสัณฐานแสดงค่าเฉลี่ยแนวโน้มของความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษาของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทและระดับการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรมต่างกัน เรื่อง วัดที่ตั้งอยู่ในเขตเมืองย่อมมีโอกาสที่จะพัฒนาทางด้านการศึกษามากกว่าวัดในเขตชนบท

ระดับค่าเฉลี่ย
ความคิดเห็น



- ไม่ได้นักธรรม
- - - ได้นักธรรมตรี
- - - ได้นักธรรมโท
- ได้นักธรรมเอก

ตารางที่ 95 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทและระดับการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรมต่างกัน ซึ่งมีต่อการจัดการศึกษาเรื่อง รายได้ของวัดมีความจำเป็นอย่างมากสำหรับการจัดการศึกษาในวัด

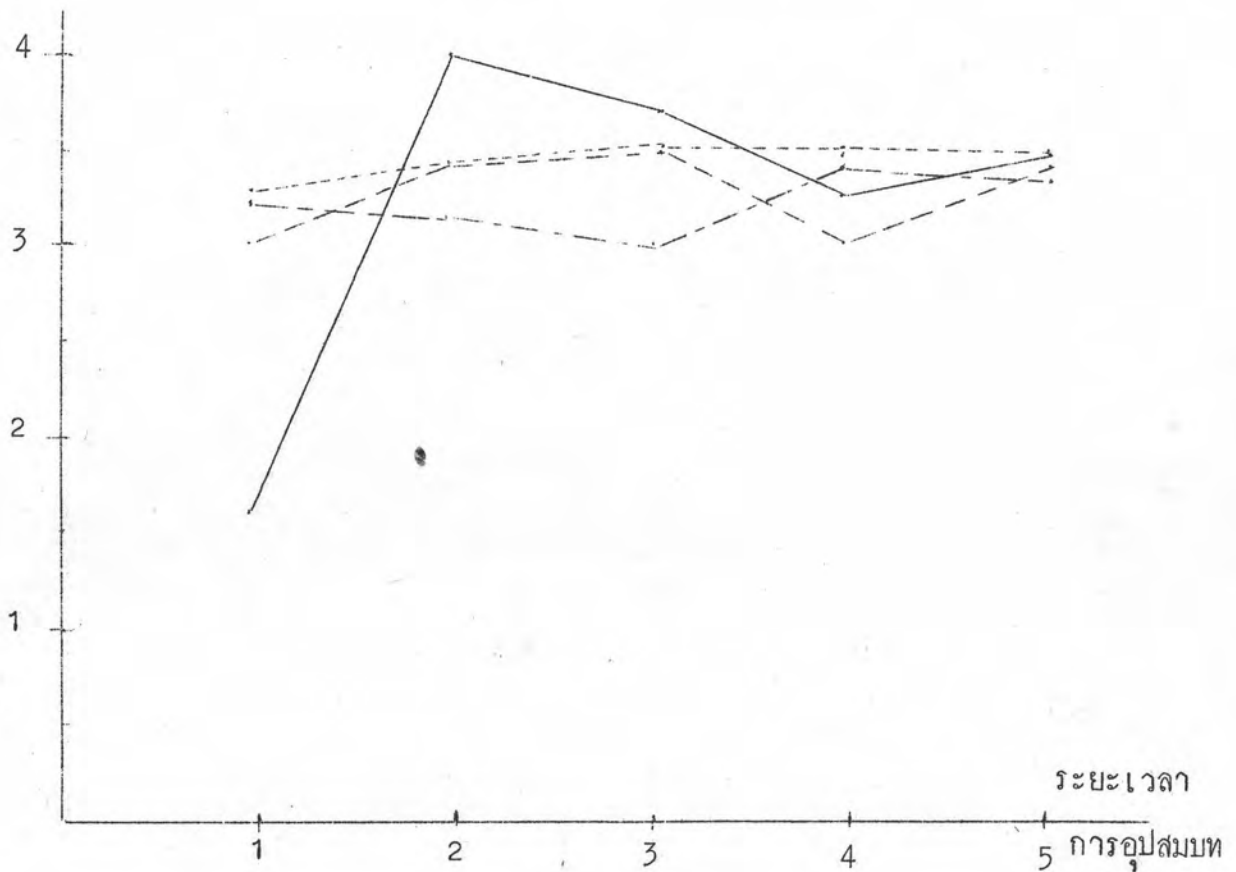
ระดับการศึกษาแผนกธรรม	ระยะเวลาการอุปสมบท	1 - 5 พรรษา	6 - 10 พรรษา	11 - 15 พรรษา	16 - 20 พรรษา	21 พรรษา ขึ้นไป
ไม่ได้นักธรรม		1.55	4.00	3.71	3.25	3.44
ได้นักธรรมตรี		3.20	3.17	3.00	3.33	3.29
ได้นักธรรมโท		3.00	3.40	3.43	3.00	3.40
ได้นักธรรมเอก		3.25	3.40	3.42	3.52	3.45

จากตารางที่ 95 ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับงานทางการศึกษาของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทที่แตกต่างกัน จะมีลักษณะที่แตกต่างกันในแต่ละระดับการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรมของพระภิกษุ เรื่อง รายได้ของวัดมีความจำเป็นอย่างมากสำหรับการจัดการศึกษาในวัด

เพื่อให้เห็นความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษาได้ชัดเจนยิ่งขึ้น จึงเสนอเป็นภาพสัณฐานแสดงค่าเฉลี่ย ดังรูปที่ 15

รูปที่ 15 ภาพสัณฐานแสดงค่าเฉลี่ยแนวโน้มของความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษาของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทและระดับการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรมต่างกัน เรื่อง รายได้ของวัดมีความจำเป็นอย่างมากสำหรับการจัดการศึกษาในวัด

ระดับค่าเฉลี่ย
ความคิดเห็น



- ไม่ได้นักธรรม
- - - ได้นักธรรมตรี
- . . . ได้นักธรรมโท
- . - . ได้นักธรรมเอก

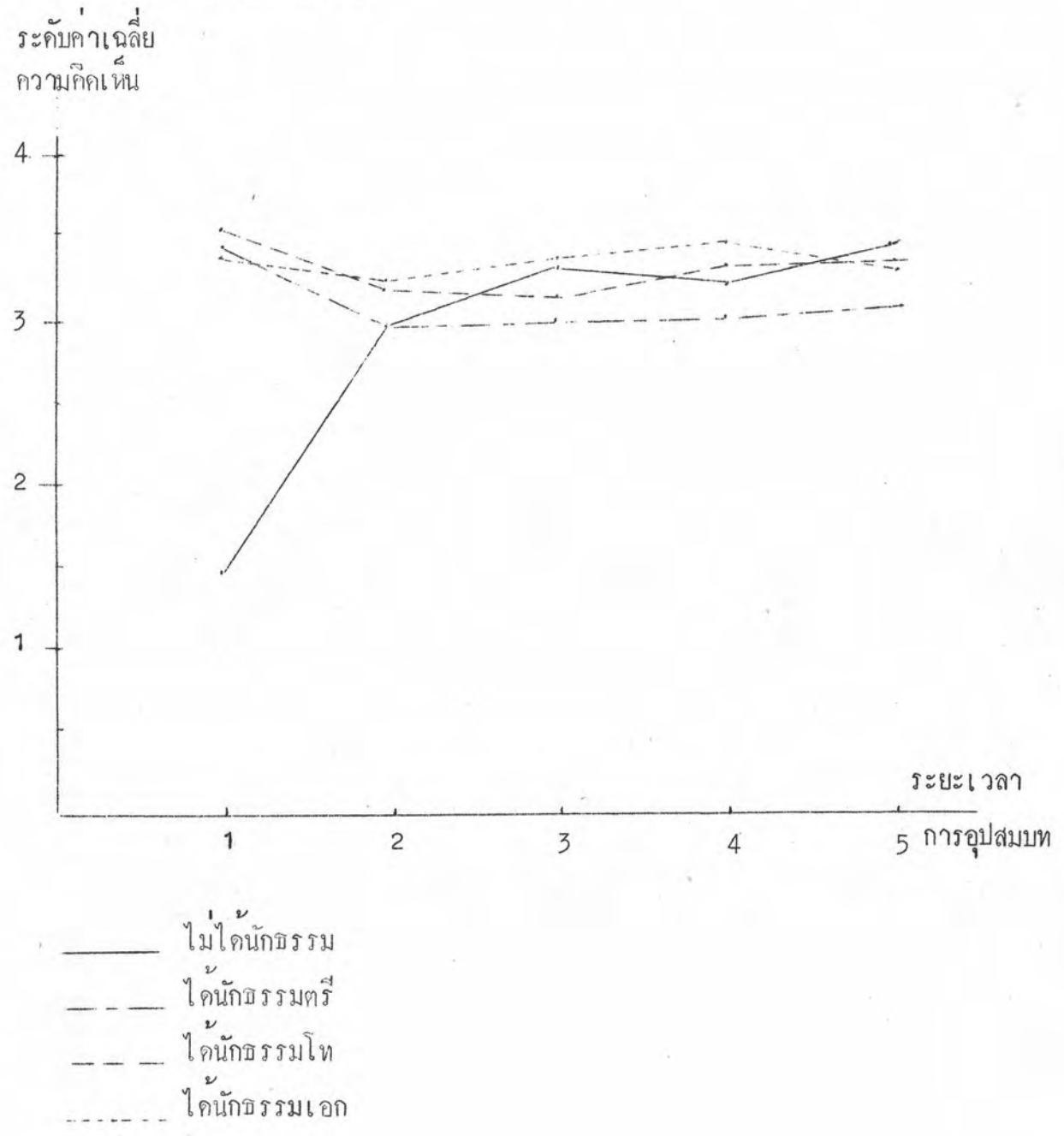
ตารางที่ 96 แสดงค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทและระดับการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรมต่างกัน ซึ่งมีต่อการจัดการศึกษาเรื่อง การศึกษานอกระบบโรงเรียนจำเป็นต้องทำควบคู่ไปกับการศึกษาในระบบโรงเรียน

ระดับการศึกษาแผนกธรรม	ระยะเวลาการอุปสมบท	1 - 5	6 - 10	11 - 15	16 - 20	21 พรรษาขึ้นไป
		พรรษา	พรรษา	พรรษา	พรรษา	ขึ้นไป
ไม่ได้นักธรรม		1.45	3.00	3.29	3.25	3.33
ได้นักธรรมตรี		3.40	3.00	3.00	3.00	3.10
ได้นักธรรมโท		3.50	3.20	3.14	3.33	3.30
ได้นักธรรมเอก		3.38	3.27	3.38	3.48	3.26

จากตารางที่ 96 ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับงานทางการศึกษาของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทที่แตกต่างกัน จะมีลักษณะที่แตกต่างกันในแต่ละระดับการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรมของพระภิกษุ ในเรื่อง การศึกษานอกระบบโรงเรียนจำเป็นต้องทำควบคู่ไปกับการศึกษาในระบบโรงเรียน

เพื่อให้เห็นความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษาได้ชัดเจนยิ่งขึ้น จึงเสนอเป็นภาพพื้นฐานแสดงค่าเฉลี่ย ดังรูปที่ 16

รูปที่ 16 ภาพพื้นฐานแสดงค่าเฉลี่ยแนวโน้มของความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษาของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทและระดับการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรมต่างกัน เรื่อง การศึกษานอกระบบโรงเรียนจำเป็นต้องทำควบคู่ไปกับการศึกษาในระบบโรงเรียน



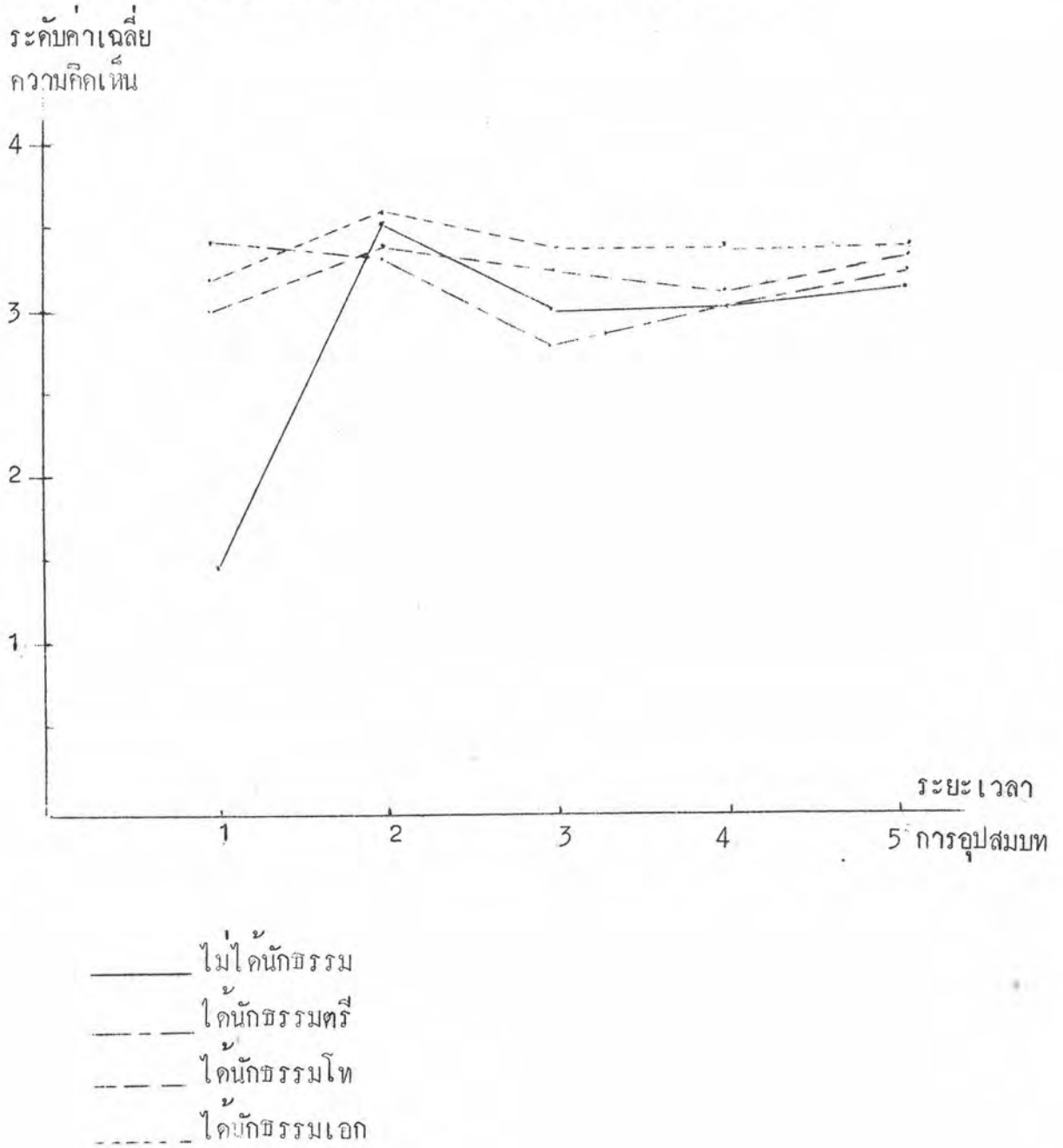
ตารางที่ 97 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทและระดับการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรมต่างกัน ซึ่งมีต่อการจัดการศึกษาเรื่อง หน่วยงานของรัฐควรเปิดโอกาสให้พระสงฆ์เข้าไปมีส่วนช่วยเหลือในงานการศึกษานอกระบบโรงเรียนด้วย

ระดับการศึกษาแผนกธรรม	ระยะเวลาการอุปสมบท	1 - 5	6 - 10	11 - 15	16 - 20	21 พรรษาขึ้นไป
		พรรษา	พรรษา	พรรษา	พรรษา	พรรษา
ไม่ได้นักธรรม		1.45	3.50	3.00	3.00	3.22
ได้นักธรรมตรี		3.40	3.33	2.75	3.00	3.29
ได้นักธรรมโท		3.00	3.40	3.29	3.17	3.32
ได้นักธรรมเอก		3.25	3.53	3.33	3.35	3.38

จากตารางที่ 97 ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษาของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทที่แตกต่างกัน จะมีลักษณะที่แตกต่างกันในแต่ละระดับการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรมของพระภิกษุเรื่อง หน่วยงานของรัฐควรเปิดโอกาสให้พระสงฆ์เข้าไปมีส่วนช่วยเหลือในงานการศึกษานอกระบบโรงเรียนด้วย

เพื่อให้เห็นความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษาได้ชัดเจนยิ่งขึ้น จึงเสนอเป็นภาพสัณฐานแสดงค่าเฉลี่ย ดังรูปที่ 17

รูปที่ 17 ภาพสัณฐานแสดงค่าเฉลี่ยแนวโน้มของความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษาของพระภิกษุที่มีระยะเวลาการอุปสมบทและระดับการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรมต่างกัน เรื่อง หน่วยงานของรัฐควรเปิดโอกาสให้พระสงฆ์เข้าไปมีส่วนร่วมช่วยเหลือในงานการศึกษานอกระบบโรงเรียนด้วย



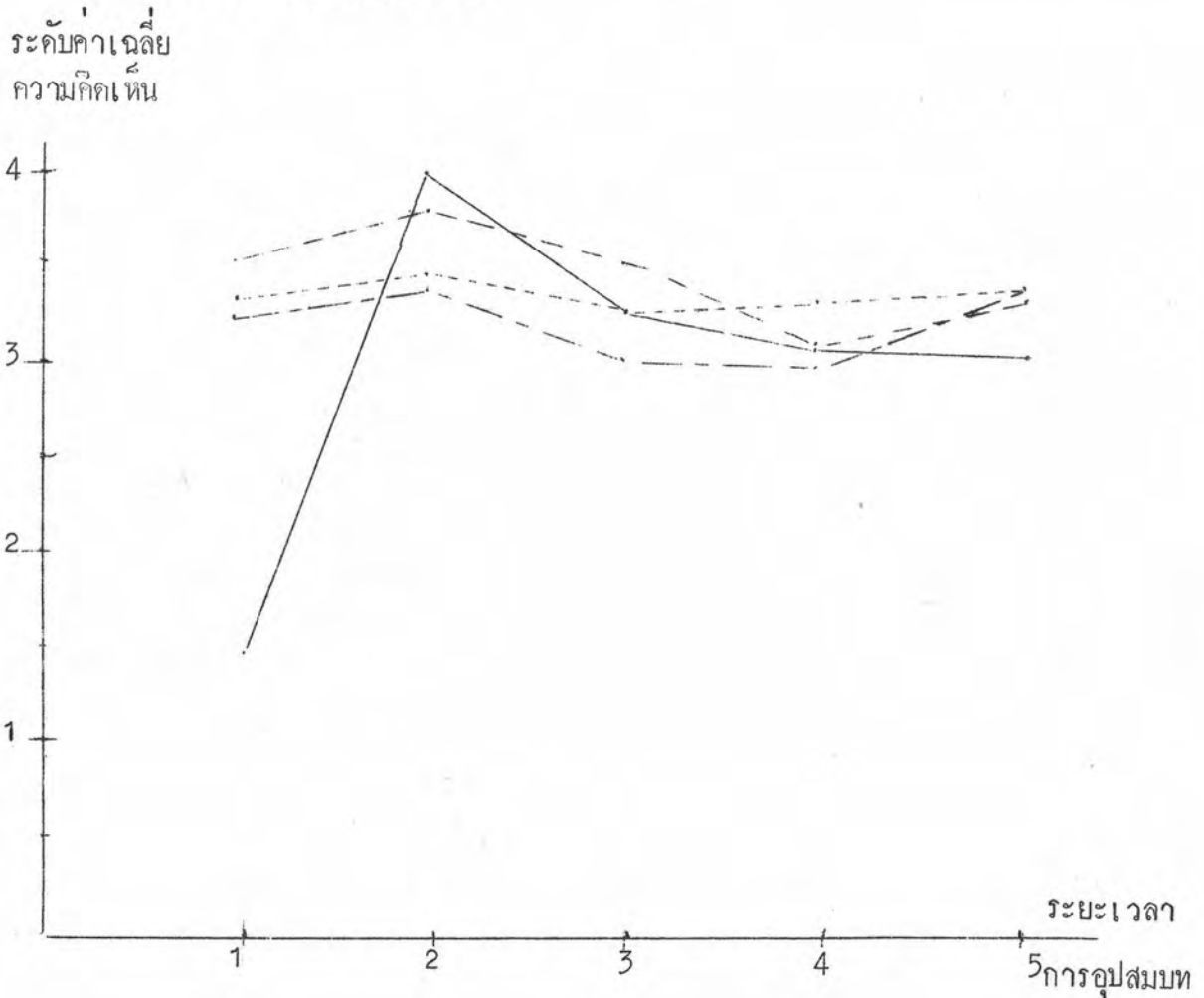
ตารางที่ 98 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทและระดับการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรมต่างกัน ซึ่งมีต่อการจัดการศึกษาเรื่องควรมีการอบรมเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับงานการศึกษาในระบบโรงเรียนให้แก่พระสงฆ์

ระดับการศึกษาแผนกธรรม	ระยะเวลาการอุปสมบท				
	1 - 5 พรรษา	6 - 10 พรรษา	11 - 15 พรรษา	16 - 20 พรรษา	21 พรรษาขึ้นไป
ไม่ได้นักธรรม	1.45	4.00	3.29	3.13	3.11
ได้นักธรรมตรี	3.20	3.33	3.00	3.00	3.38
ได้นักธรรมโท	3.50	3.80	3.57	3.17	3.30
ได้นักธรรมเอก	3.25	3.47	3.29	3.39	3.33

จากตารางที่ 98 ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษาของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทที่แตกต่างกัน จะมีลักษณะที่แตกต่างกันในแต่ละระดับการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรมของพระภิกษุ เรื่อง ควรมีการอบรมเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับงานการศึกษาในระบบโรงเรียนให้แก่พระสงฆ์

เพื่อให้เห็นความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษาได้ชัดเจนยิ่งขึ้น จึงเสนอเป็นภาพพื้นฐานแสดงค่าเฉลี่ย ดังรูปที่ 18

รูปที่ 18 ภาพสัณฐานแสดงค่าเฉลี่ยแนวโน้มความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษาของ พระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทและระดับการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรม ต่างกัน เรื่อง ควรมีการอบรมเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับงานการศึกษานอกระบบ โรงเรียนให้แก่วัดพระสงฆ์



- ไม่ได้นักธรรม
- ได้นักธรรมตรี
- · - · - ได้นักธรรมโท
- ได้นักธรรมเอก

ตารางที่ 99 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทและระดับการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรมต่างกัน ซึ่งมีต่อการจัดการศึกษาเรื่อง เมื่องานการศึกษาที่จัดขึ้นในวัดเกิดปัญหา ผู้ที่สามารถจะแก้ปัญหาได้คือ คือ พระสงฆ์วชฆมานาน

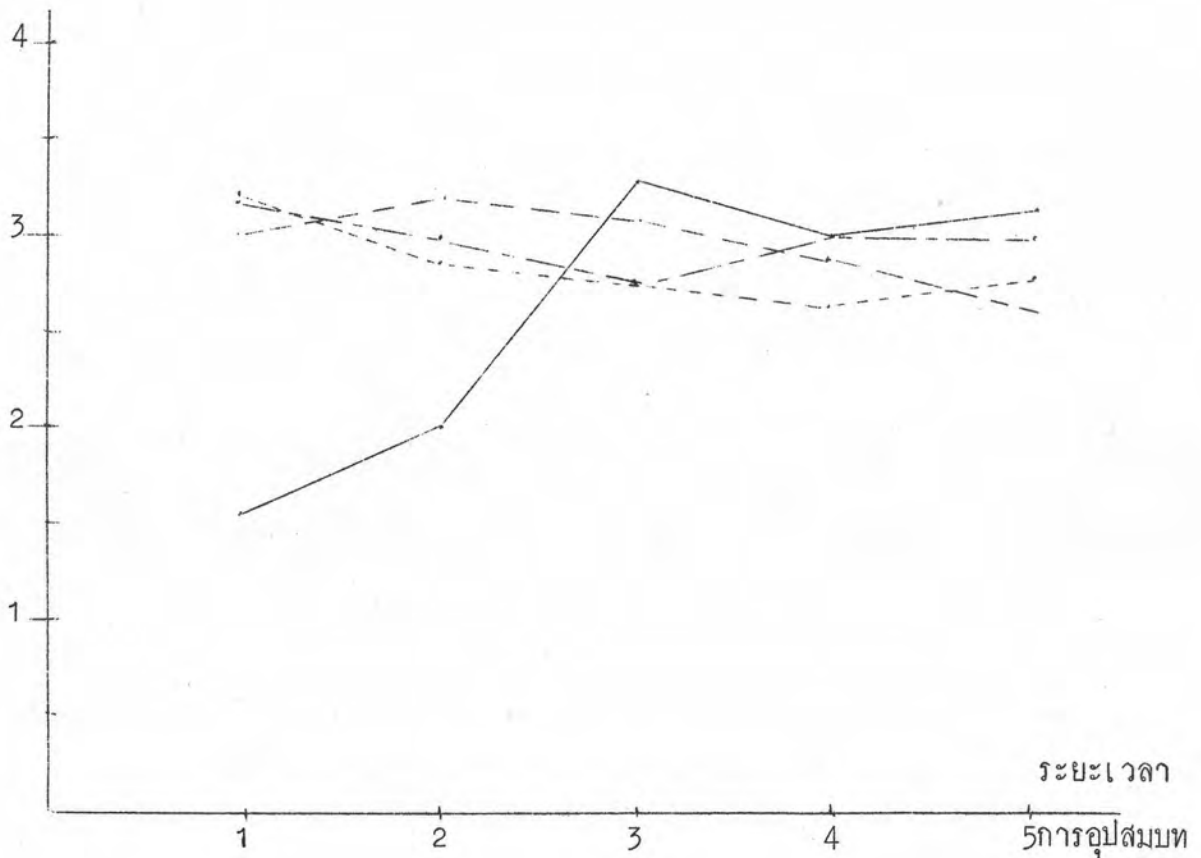
ระดับการศึกษา แผนกธรรม	ระยะเวลาการ อุปสมบท	1 - 5	6 - 10	11 - 15	16 - 20	21 พรรษา ขึ้นไป
		พรรษา	พรรษา	พรรษา	พรรษา	
ไม่ได้นักธรรม		1.55	2.00	3.43	3.00	3.11
ได้นักธรรมตรี		3.20	3.00	2.75	3.00	2.95
ได้นักธรรมโท		3.00	3.20	3.14	2.83	2.63
ได้นักธรรมเอก		3.25	2.87	2.75	2.61	2.79

จากตารางที่ 99 ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับงานทางการศึกษาของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทที่แตกต่างกัน จะมีลักษณะที่แตกต่างกันในแต่ละระดับการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรมของพระภิกษุ เรื่อง เมื่องานการศึกษาที่จัดขึ้นในวัดเกิดปัญหาผู้ที่สามารถจะแก้ปัญหาได้คือ คือพระสงฆ์วชฆมานาน

เพื่อให้เห็นความแตกต่างของความคิดเกี่ยวกับงานการศึกษาได้ชัดเจนยิ่งขึ้น จึงเสนอเป็นภาพสัณฐานแสดงค่าเฉลี่ย ดังรูปที่ 19

รูปที่ 19 ภาพสัณฐานแสดงค่าเฉลี่ยแนวโน้มความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษาของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทและระดับการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรมต่างกันเรื่อง เมื่องานการศึกษาที่จัดขึ้นในวัดเกิดปัญหาผู้ที่สามารถจะแก้ปัญหาได้ดี คือ พระสงฆ์บวชมานาน

ระดับค่าเฉลี่ย
ความคิดเห็น



- ไม่ได้นักธรรม
- - - ได้นักธรรมตรี
- - - ได้นักธรรมโท
- ได้นักธรรมเอก

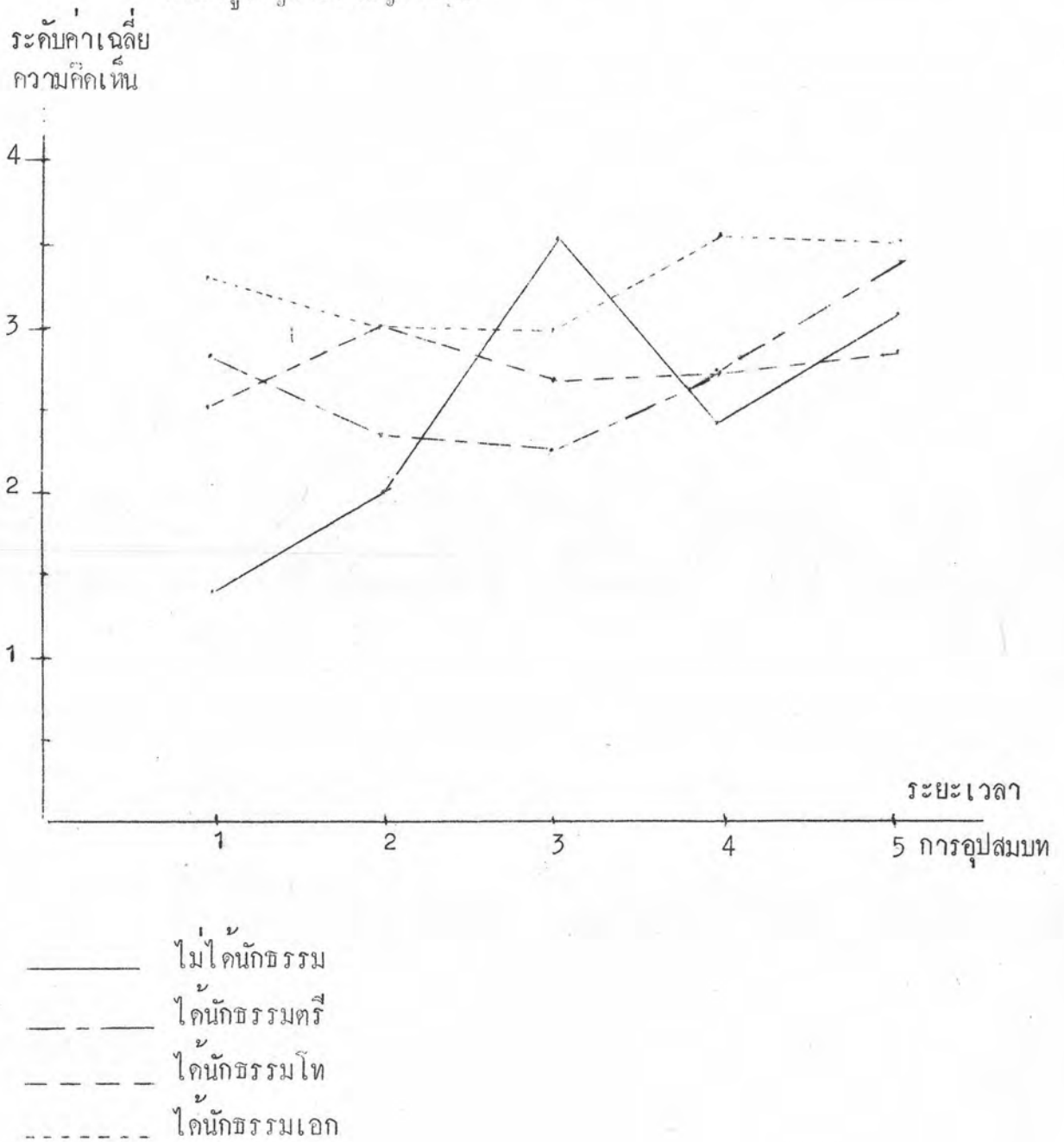
ตารางที่ 100 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทและระดับการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรมต่างกัน ซึ่งมีต่อการจัดการศึกษาเรื่อง ปัจจุบันพระภิกษุสามเณรนิยมเรียนโรงเรียนผู้ใหญ่ศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญมากขึ้น

ระดับการศึกษาแผนกธรรม	ระยะเวลาการอุปสมบท					พรรษาขึ้นไป
	1 - 5 พรรษา	6 - 10 พรรษา	11 - 15 พรรษา	16 - 20 พรรษา	21	
ไม่ได้นักธรรม	1.36	2.00	3.57	2.38	3.11	
ได้นักธรรมตรี	2.80	2.33	2.25	2.67	2.90	
ได้นักธรรมโท	2.50	3.00	2.71	2.67	2.88	
ได้นักธรรมเอก	3.25	3.00	2.96	3.09	3.04	

จากตารางที่ 100 ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษาของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทที่ต่างกันไป จะมีลักษณะที่ต่างกันในแต่ละระดับการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรมของพระภิกษุ เรื่อง ปัจจุบันพระภิกษุสามเณรนิยมเรียนในโรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญมากขึ้น

เพื่อให้เห็นความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษาได้ชัดเจนยิ่งขึ้น จึงเสนอเป็นภาพพื้นฐานแสดงค่าเฉลี่ย ดังรูปที่ 20

รูปที่ 20 ภาพพื้นฐานแสดงค่าเฉลี่ยแนวโน้มความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษาของ พระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทและระดับการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกธรรมต่างกัน เรื่อง ปัจจุบันพระภิกษุสามเณรนิยมเรียนในโรงเรียน ศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญมากขึ้น



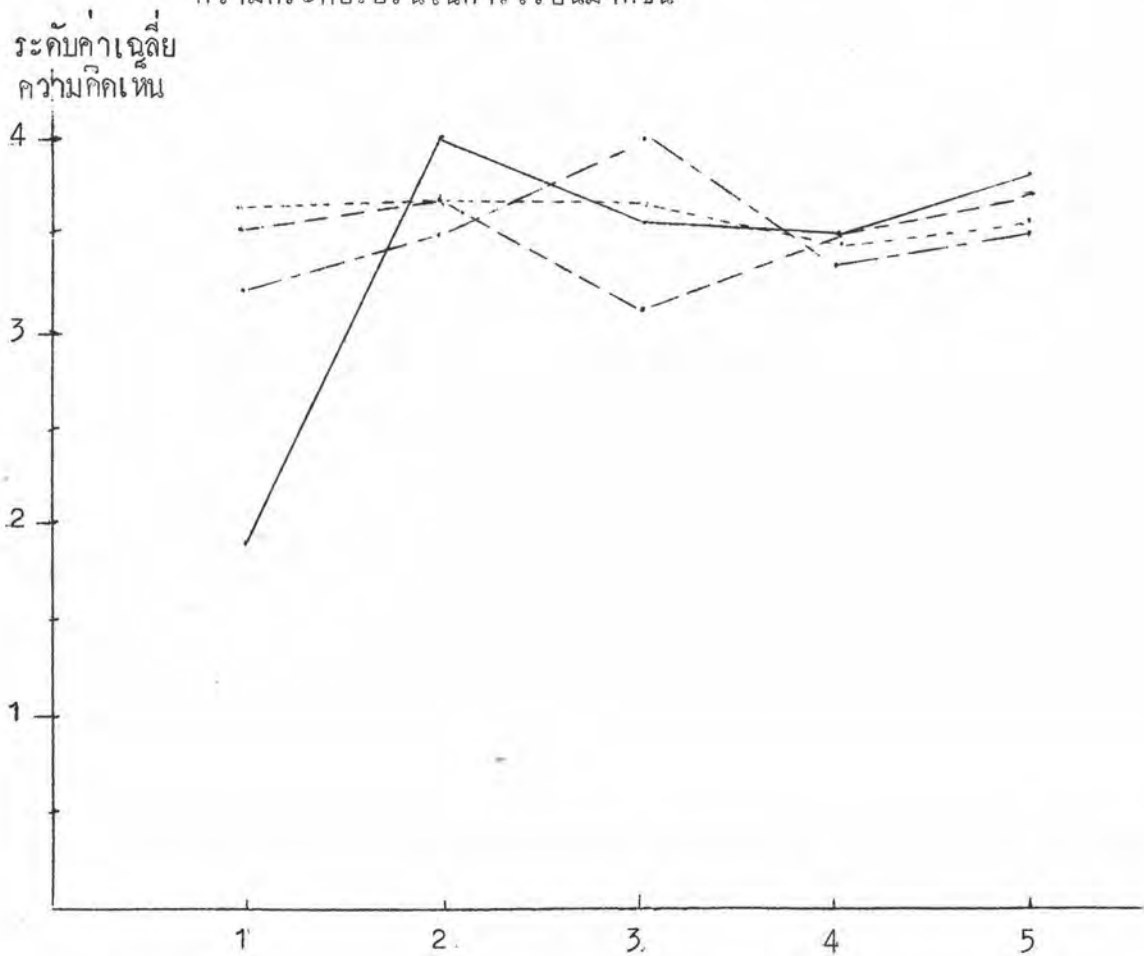
ตารางที่ 101 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทและระดับการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรมต่างกัน ซึ่งมีต่อการจัดการศึกษาเรื่อง ครูผู้สอนในสถานการศึกษาควรมีความรู้พิเศษ เช่น สามารถแนะนำการเรียนต่อให้กับผู้เรียนใดจะเป็นส่วนที่ดึงดูดใจผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้น

ระดับการศึกษาแผนกธรรม	ระยะเวลาการ- อุปสมบท	1 - 5 พรรษา	6 - 10 พรรษา	11 - 15 พรรษา	16 - 20 พรรษา	21 พรรษา ขึ้นไป
ไม่ได้นักธรรม		1.91	4.00	3.57	3.50	3.78
ได้นักธรรมตรี		3.20	3.50	4.00	3.33	3.38
ได้นักธรรมโท		3.50	3.60	3.14	3.50	3.65
ได้นักธรรมเอก		3.63	3.60	3.63	3.48	3.42

จากตารางที่ 101 ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษาของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทที่แตกต่างกัน จะมีลักษณะที่แตกต่างกันในแต่ละระดับการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรมของพระภิกษุ ในเรื่อง ครูผู้สอนในสถานศึกษาควรมีความรู้พิเศษ เช่น สามารถแนะนำเรียนต่อให้กับผู้เรียนใดจะเป็นส่วนที่ดึงดูดใจผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้น

เพื่อให้เห็นความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษาได้ชัดเจนขึ้น จึงเสนอเป็นภาพสัณฐานแสดงค่าเฉลี่ย ดังรูปที่ 21

รูปที่ 21 ภาพสัณฐานแสดงค่าเฉลี่ยแนวโน้มความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษาของ
พระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทและระดับการศึกษาพระปริยัติธรรม
แผนกธรรมต่างกัน เรื่อง ครูผู้สอนในสถานการศึกษาควรมีความรู้พิเศษ เช่น
สามารถแนะแนวการเรียนต่อให้กับผู้เรียนได้จะเป็นส่วนที่คงคุณค่าใหญ่เรียนมี
ความกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้น



- ไม่ได้นักธรรม
- - - ได้นักธรรมตรี
- · · ได้นักธรรมโท
- · - · ได้นักธรรมเอก

ฉ. เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษาของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาของการอุปสมบทและระดับการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลีแตกต่างกัน

ตารางที่ 102 สรุปผลวิเคราะห์ความแปรปรวนเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษาของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบท และระดับการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลีต่างกัน

ข้อที่	ข้อความ	ค่า F จากตารางการวิเคราะห์		
		ระยะเวลาการอุปสมบท	ระดับการศึกษาแผนกบาลี	ปฏิบัติกริยาวรวม
1	วัดที่มีขนาดใหญ่ย่อมมีโอกาสที่จะพัฒนาทางด้านการศึกษามากกว่าวัดขนาดเล็ก	5.60*	1.29	0.49
2	วัดที่ตั้งอยู่ในเขตเมืองมีโอกาสมากกว่าวัดในเขตชนบทที่จะพัฒนาทางด้านการศึกษาได้	5.86*	0.98	0.99
3	รายได้ของวัดมีความจำเป็นอย่างมากสำหรับการจัดการศึกษาในวัด	6.90*	1.48	0.95
4	การศึกษานอกระบบโรงเรียนจำเป็นต้องทำควบคู่ไปกับการศึกษาในระบบโรงเรียน	4.43*	0.60	0.67
5	หน่วยงานของรัฐควรเปิดโอกาสให้พระสงฆ์เข้าไปมีส่วนช่วยเหลือในงานการศึกษานอกระบบ - โรงเรียน	6.03*	1.06	0.87
6	ควรมีการอบรมเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับงานการศึกษานอกระบบโรงเรียนให้แก่พระสงฆ์	6.86*	0.64	0.67

ตารางที่ 102 (ต่อ)

ข้อที่	ข้อความ	จากตารางการวิเคราะห์		
		ค่า F ระยะเวลาการ อุปสมบท	ระดับการศึกษา แผนกบาลี	ปฏิกิริยา รวม
7	การจัดการศึกษาในวัดเป็นผล มาจากความคิดริเริ่มของ พระสงฆ์ที่มีการศึกษาระดับสูง	4.93*	2.78*	1.82
8	เมื่องานการศึกษาที่จัดขึ้นใน วัดเกิดมีปัญหาผู้ที่สามารถจะ แก้ปัญหาได้คือ พระสงฆ์ บวชมานาน	0.63	1.09	1.55
9	ปัจจุบันพระภิกษุสามเณรนิยม เรียนในโรงเรียนศึกษาผู้ใหญ่ มากขึ้น	2.99*	1.29	0.71
10	ครูผู้สอนในสถานศึกษามีความรูพิเศษ เช่น สามารถแนะนำการเรียนต่อ ให้กับผู้เรียนได้จะเป็นส่วนที่ดึงดูด ให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น ในการเรียนมากขึ้น	4.65*	0.29	1.99

*
P < .05

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 102 ปรากฏว่าพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เกือบทุกเรื่อง ยกเว้นในเรื่อง เมื่องานการศึกษาที่จัดขึ้นในวัดเกิดมีปัญหามันที่สามารถจะแก้ปัญหาได้คือพระสงฆ์ที่บวชมานาน

สำหรับพระภิกษุผู้มีระดับการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลีต่างกันพบว่า ข้อความที่มีความคิดเห็นต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 คือเรื่อง การจัดการศึกษาในวัดเป็นผลมาจากความคิดริเริ่มของพระสงฆ์ที่มีการศึกษาระดับสูง

จากการวิเคราะห์ในตารางที่ 102 ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบเป็นรายคู่ ในข้อความที่ปรากฏว่ามีความแตกต่างของความคิดเห็นที่มีนัยสำคัญทั้งในกลุ่มของพระภิกษุที่มีระยะเวลาของการอุปสมบทและระดับการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลีต่างกัน โดยวิธีของเชฟเฟ (Sheffe) ดังนี้

ตารางที่ 103 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษา เป็นรายตัวของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทต่างกัน ในเรื่อง วัดขนาดใหญ่ยอมมีโอกาที่จะพัฒนาทางด้านการศึกษาได้มากกว่าวัดขนาดเล็ก

ค่าเฉลี่ยระยะเวลา	1 - 5	6 - 10	11 - 15	16 - 20	21 พรรษาขึ้นไป
การอุปสมบท	พรรษา	พรรษา	พรรษา	พรรษา	
	($x_1 =$ 2.44)	($x_2 =$ 3.43)	($x_3 =$ 3.12)	($x_4 =$ 3.40)	($x_5 =$ 3.31)
1 - 5 พรรษา		0.40	2.27	4.43*	5.16*
($\bar{x}_1 = 2.44$)					
6 - 10 พรรษา			0.50	0.0	0.10
($\bar{x}_2 = 3.43$)					
11 - 15 พรรษา				0.50	0.38
($\bar{x}_3 = 3.12$)					
16 - 20 พรรษา					0.08
($\bar{x}_4 = 3.40$)					
21 พรรษาขึ้นไป					
($\bar{x}_5 = 3.31$)					

* $P < .05$

จากตารางที่ 103 พระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง 1 - 5 พรรษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษา เรื่อง วัดขนาดใหญ่ยอมมีโอกาที่จะพัฒนาทางด้านการศึกษาได้มากกว่าวัดขนาดเล็ก แตกต่างจากพระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบท 16 - 20 พรรษา และกลุ่มที่อุปสมบท 21 พรรษาขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยพระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง 1 - 5 พรรษา ไม่เห็นด้วยกับความคิดเห็นของตน ส่วนการวิเคราะห์เปรียบเทียบในคู่มือปรากฏว่าไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 104 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษา เป็นรายคู่ของพระภิกษุที่มีระยะเวลาการอุปสมบทต่างกัน ในเรื่องวัดที่ตั้งอยู่ในเขตเมืองมีโอกาสที่จะพัฒนาทางด้านการศึกษาได้มากกว่าวัดในเขตชนบท

ค่าเฉลี่ยของระยะ เวลาการอุปสมบท	1 - 5 พรรษา ($\bar{x}_1 =$ 2.32)	6 - 10 พรรษา ($\bar{x}_2 =$ 3.29)	11 - 15 พรรษา ($\bar{x}_3 =$ 3.14)	16 - 20 พรรษา ($\bar{x}_4 =$ 3.25)	21 พรรษาขึ้นไป ($\bar{x}_5 =$ 3.22)
1 - 5 พรรษา ($\bar{x}_1 = 2.32$)		0.38	3.29*	4.16*	5.51*
6 - 10 พรรษา ($\bar{x}_2 = 3.29$)			0.12	0.0	0.04
11 - 15 พรรษา ($\bar{x}_3 = 3.14$)				0.08	0.07
16 - 20 พรรษา ($\bar{x}_4 = 3.25$)					0.01
21 พรรษาขึ้นไป ($\bar{x}_5 = 3.22$)					

*P .05

จากตารางที่ 104 พระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง 1-5 พรรษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษา เรื่อง วัดที่ตั้งอยู่ในเขตเมืองมีโอกาสที่จะพัฒนาทางด้านการศึกษาได้มากกว่าวัดในเขตชนบท แตกต่างจากพระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง 11 - 15 พรรษา, 16 - 20 พรรษา และ กลุ่มที่อุปสมบท 21 พรรษาขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยพระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง 1 - 5 พรรษา ไม่เห็นด้วยกับความคิดเห็นข้างตน ส่วนการวิเคราะห์เปรียบเทียบในคู่มือปรากฏว่าไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 105 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษาเป็นรายคู่ของพระภิกษุที่มีระยะเวลาการอุปสมบทต่างกัน ในเรื่อง รายได้ของวัดมีความจำเป็นอย่างมากสำหรับการจัดการศึกษาในวัด

ค่าเฉลี่ยของระยะเวลาการอุปสมบท	1 - 5 พรรษา	6 - 10 พรรษา	11 - 15 พรรษา	16 - 20 พรรษา	21 พรรษาขึ้นไป
	($\bar{X}_1 = 2.60$)	($\bar{X}_2 = 3.39$)	($\bar{X}_3 = 3.43$)	($\bar{X}_4 = 3.38$)	($\bar{X}_5 = 3.42$)
1 - 5 พรรษา		0.39	5.19*	4.50*	7.04*
($\bar{X}_1 = 2.60$)					
6 - 10 พรรษา			0.02	0.0	0.01
($\bar{X}_2 = 3.39$)					
11 - 15 พรรษา				0.24	0.0
($\bar{X}_3 = 3.43$)					
16 - 20 พรรษา					0.02
($\bar{X}_4 = 3.38$)					
21 พรรษาขึ้นไป					
($\bar{X}_5 = 3.42$)					

* $P < .05$

จากตารางที่ 105 พระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง 1 - 5 พรรษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษา เรื่อง รายได้ของวัดมีความจำเป็นอย่างมากสำหรับการจัดการศึกษาในวัด แตกต่างไปจากพระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง 11 - 15 พรรษา, 16 - 20 พรรษา และกลุ่มที่อุปสมบท 21 พรรษาขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยพระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง 11-15 พรรษา, 16 - 20 พรรษา และกลุ่มที่อุปสมบท 21 พรรษาขึ้นไป เห็นด้วยกับความความคิดเห็นของตนสูงกว่าพระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง 1 - 5 พรรษา ส่วนการวิเคราะห์เปรียบเทียบในคู่อื่นๆไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 106 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษา เป็นรายคู่ของพระภิกษุที่มีระยะเวลาการอุปสมบทต่างกัน ในเรื่อง การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนจำเป็นต้องทำควบคู่กันไปกับงานการศึกษาในระบบโรงเรียน

ค่าเฉลี่ยของระยะ เวลาการอุปสมบท	1 - 5 พรรษา ($\bar{X}_1=$ 2.68)	6 - 10 พรรษา ($\bar{X}_2=$ 3.18)	11 - 15 พรรษา ($\bar{X}_3=$ 3.29)	16 - 20 พรรษา ($\bar{X}_4=$ 3.38)	21 พรรษาขึ้นไป ($\bar{X}_5=$ 3.25)
1 - 5 พรรษา ($\bar{X}_1=2.68$)		0.18	3.10*	4.01*	3.77*
6 - 10 พรรษา ($\bar{X}_2=3.18$)			0.10	0.35	0.0
11 - 15 พรรษา ($\bar{X}_3=3.29$)				0.09	0.03
16 - 20 พรรษา ($\bar{X}_4=3.38$)					0.06
21 พรรษาขึ้นไป ($\bar{X}_5=3.25$)					

*P < .05

จากตารางที่ 106 พระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง 1 - 5 พรรษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษา เรื่อง การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน จำเป็นต้องทำควบคู่กันไปกับงานการศึกษาในระบบโรงเรียน แตกต่างไปจากพระภิกษุ กลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง 11 - 15 พรรษา, 16 - 20 พรรษา และกลุ่มที่อุปสมบท 21 พรรษาขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยพระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบท ระหว่าง 11 - 15 พรรษา, 16 - 20 พรรษา และกลุ่มที่อุปสมบท 21 พรรษาขึ้นไป เห็นด้วยกับความคิดเห็นของตนสูงกว่า พระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง 1 - 5 พรรษา ส่วนการวิเคราะห์เปรียบเทียบในคู่มือปรากฏว่าไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 107 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษา เป็นรายคู่ของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทต่างกัน ในเรื่อง หน่วยงานของรัฐควรเปิดโอกาสให้พระสงฆ์เข้าไปมีส่วนช่วยเหลือใน งานการศึกษานอกระบบโรงเรียนด้วย

ค่าเฉลี่ยของระยะ	1 - 5	6 - 10	11 - 15	16 - 20	21 พรรษาขึ้นไป
เวลาการอุปสมบท	พรรษา	พรรษา	พรรษา	พรรษา	
	($\bar{X}_1 =$ 2.60)	($\bar{X}_2 =$ 3.46)	($\bar{X}_3 =$ 3.21)	($\bar{X}_4 =$ 3.22)	($\bar{X}_5 =$ 3.35)
1 - 5 พรรษา		0.47	2.80*	2.84*	5.89*
($\bar{X}_1 = 2.60$)					
6 - 10 พรรษา			0.50	0.46	0.0
($\bar{X}_2 = 3.46$)					
11 - 15 พรรษา				0.0	0.31
($\bar{X}_3 = 3.21$)					
16 - 20 พรรษา					0.26
($\bar{X}_4 = 3.22$)					
21 พรรษาขึ้นไป					
($\bar{X}_5 = 3.35$)					

* $P < .05$

จากตารางที่ 107 พระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง 1-5 พรรษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษา เรื่อง หน่วยงานของรัฐควรเปิดโอกาสให้พระสงฆ์เข้าไปมีส่วนช่วยเหลือในงานการศึกษานอกระบบโรงเรียนด้วย แตกต่างจากพระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง 11 - 15 พรรษา, 16 - 20 พรรษา และกลุ่มที่อุปสมบท 21 พรรษาขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยพระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง 11 - 15 พรรษา, 16 - 20 พรรษา และกลุ่มที่อุปสมบท 21 พรรษาขึ้นไป เห็นด้วยกับความคิดเห็นข้างตนสูงกว่าพระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง 1-5 พรรษา ส่วนการวิเคราะห์เปรียบเทียบในคู่มือปรากฏว่าไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 108 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษา เป็นรายคู่ของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทต่างกัน ในเรื่อง ควรมีการอบรมเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับงานศึกษานอกระบบโรงเรียนให้แก่ พระสงฆ์

ค่าเฉลี่ยของระยะ เวลาการอุปสมบท	1 - 5 พรรษา ($\bar{x}_1=$ 2.60)	6 - 10 พรรษา ($\bar{x}_2=$ 3.54)	11 - 15 พรรษา ($\bar{x}_3=$ 3.31)	16 - 20 พรรษา ($\bar{x}_4=$ 3.27)	21 พรรษาขึ้นไป ($\bar{x}_5=$ 3.32)
1 - 5 พรรษา ($\bar{x}_1=2.60$)		0.61	4.12*	3.59*	5.88*
6 - 10 พรรษา ($\bar{x}_2=3.54$)			0.46	0.62	0.61
11 - 15 พรรษา ($\bar{x}_3=3.31$)				0.02	0.0
16 - 20 พรรษา ($\bar{x}_4=3.27$)					0.04
21 พรรษาขึ้นไป ($\bar{x}_5=3.32$)					

* $P < .05$

จากตารางที่ 108 พระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง 1-5 พรรษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษา เรื่อง ควรมีการอบรมเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับงานศึกษานอกระบบโรงเรียนให้แก่พระสงฆ์ แตกต่างจากพระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง 11-15 พรรษา 16-20 พรรษา และกลุ่มที่อุปสมบท 21 พรรษาขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยพระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง 11 - 15 พรรษา 16 - 20 พรรษา และกลุ่มที่อุปสมบท 21 พรรษาขึ้นไป เห็นด้วยกับความคิดเห็นข้างต้นสูงกว่าพระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง 1-5 พรรษา ส่วนการวิเคราะห์เปรียบเทียบในคู่อื่นปรากฏว่าไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 109 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษาเป็นรายคู่ของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทต่างกัน ในเรื่อง การจัดการศึกษาในวัดเป็นผลมาจากความคิดริเริ่มของพระสงฆ์ที่มีการศึกษาระดับสูง

ค่าเฉลี่ยของระยะ	1 - 5	6 - 10	11 - 15	16 - 20	21 พรรษาขึ้นไป
เวลาการอุปสมบท	พรรษา ($\bar{x}_1 = 2.32$)	พรรษา ($\bar{x}_1 = 2.89$)	พรรษา ($\bar{x}_1 = 3.00$)	พรรษา ($\bar{x}_1 = 3.10$)	พรรษา ($\bar{x}_1 = 3.01$)
1 - 5 พรรษา ($\bar{x}_1 = 2.32$)		0.18	3.12*	4.04*	4.47*
6 - 10 พรรษา ($\bar{x}_2 = 2.89$)			0.09	0.31	0.15
11 - 15 พรรษา ($\bar{x}_3 = 3.00$)				0.09	0.0
16 - 20 พรรษา ($\bar{x}_4 = 3.10$)					0.11
21 พรรษาขึ้นไป ($\bar{x}_5 = 3.01$)					

* $P < .05$

จากตารางที่ 109 พระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง 1 - 5 พรรษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษา เรื่อง การจัดการศึกษาในวัดเป็นผลมาจากความคิดริเริ่มของพระสงฆ์ที่มีการศึกษาระดับสูง แตกต่างจาก พระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง 11 - 15 พรรษา 16 - 20 พรรษา และกลุ่มที่อุปสมบท 21 พรรษาขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยพระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง 1 - 5 พรรษา ไม่เห็นด้วยกับความคิดเห็นข้างต้น ส่วนการวิเคราะห์เปรียบเทียบในคู่มือปรากฏว่าไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 110 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษาเป็น
 รายคู่ของพระภิกษุผู้มีระยะเวลาการอุปสมบทต่างกัน ในเรื่อง ปัจจุบัน
 พระภิกษุและสามเณรนิยมเรียนในโรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญ

ค่าเฉลี่ยของระยะ เวลาการอุปสมบท	1 - 5 พรรษา	6 - 10 พรรษา	11 - 15 พรรษา	16 - 20 พรรษา	21 พรรษาขึ้นไป
	$(\bar{X}_1 = 2.40)$	$(\bar{X}_2 = 2.79)$	$(\bar{X}_3 = 2.95)$	$(\bar{X}_4 = 2.85)$	$(\bar{X}_5 = 2.99)$
1 - 5 พรรษา		1.32	2.79*	1.95	4.41*
6 - 10 พรรษา			0.18	0.03	0.41
11 - 15 พรรษา				0.09	0.02
16 - 20 พรรษา					0.27
21 พรรษาขึ้นไป					

* $P < .05$

จากตารางที่ 110 พระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง 1 - 5
 พรรษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษา เรื่อง ปัจจุบันพระภิกษุและสามเณรนิยม
 เรียนในโรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญ แตกต่างจากพระภิกษุกลุ่มที่อุปสมบทระหว่าง 11 - 15
 พรรษา และกลุ่มที่อุปสมบท 21 พรรษาขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยพระภิกษุ
 กลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง 1 - 5 พรรษา ไม่เห็นด้วยกับความคิดเห็นข้างตบ
 ด้านการวิเคราะห์เปรียบเทียบในคู่อื่นปรากฏว่าไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 111 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษาเป็น
 รายคู่ของพระภิกษุที่มีระยะเวลาการอุปสมบทต่างกัน ในเรื่อง ครูผู้สอน
 ในสถานศึกษาควรมีความรู้พิเศษ เช่น สามารถแนะนำแนวการเรียนต่อ
 ให้กับผู้เรียนได้จะเป็นส่วนดึงดูดให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน
 มากขึ้น

ค่าเฉลี่ยของระยะ เวลาการอุปสมบท	1 - 5 พรรษา ($\bar{x}_1 =$ 2.92)	6 - 10 พรรษา ($\bar{x}_2 =$ 3.61)	11 - 15 พรรษา ($\bar{x}_3 =$ 3.57)	16 - 20 พรรษา ($\bar{x}_4 =$ 3.47)	21 พรรษาขึ้นไป ($\bar{x}_5 =$ 3.49)
1 - 5 พรรษา ($\bar{x}_1 = 2.92$)		3.61*	3.86*	2.71*	4.16*
6 - 10 พรรษา ($\bar{x}_2 = 3.61$)			0.02	0.18	0.19
11 - 15 พรรษา ($\bar{x}_3 = 3.57$)				0.12	0.12
16 - 20 พรรษา ($\bar{x}_4 = 3.47$)					0.01
21 พรรษาขึ้นไป ($\bar{x}_5 = 3.49$)					

* $P < .05$

จากตารางที่ 111 พระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง
 1 - 5 พรรษา มีความคิดเกี่ยวกับงานการศึกษา เรื่อง ครูผู้สอนในสถานศึกษาควรมีความรู้
 พิเศษ เช่น สามารถแนะนำแนวการเรียนต่อให้กับผู้เรียนได้ จะเป็นส่วนดึงดูดให้ผู้เรียนมี
 ความกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้น แตกต่างจากพระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการอุปสมบท
 ระหว่าง 6 - 10 พรรษา, 11 - 15 พรรษา 16 - 20 พรรษา และกลุ่มที่อุปสมบท

21 พรรษาขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยพระภิกษุกลุ่มที่มีระยะเวลาการ
อุปสมบทระหว่าง 6 - 10 พรรษา, 11 - 15 พรรษา, 16 - 20 พรรษา และกลุ่มที่
อุปสมบท 21 พรรษาขึ้นไป เห็นด้วยกับความคิดเห็นข้างต้นสูงกว่า พระภิกษุกลุ่มที่มี
ระยะเวลาการอุปสมบทระหว่าง 1 - 5 พรรษา ส่วนการวิเคราะห์เปรียบเทียบในคู่อื่น
ปรากฏว่าไม่แตกต่างกัน